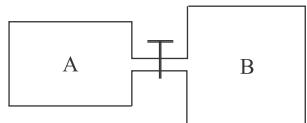

در شکل رو به رو، ظرف A به حجم ۲ لیتر حاوی گاز اکسیژن با دمای 47°C و فشار ۴ اتمسفر است و ظرف B به حجم ۵ لیتر، کاملاً خالی است. اگر شیر رابط را باز کنیم و دمای گاز در ظرف ها به 7 درجه سلسیوس برسد، فشار گاز چند اتمسفر می شود؟

۰/۷ (۱)

۱/۲۵ (۲)

۱ (۳)

۲ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۴

حجم جسم A، دو برابر حجم جسم B و چگالی آن $8/0$ چگالی جسم B است. اگر گرمای ویژه A، نصف گرمای ویژه B باشد و به هر دو یکاندازه گرما بدھیم، افزایش دمای جسم A، چند برابر افزایش دمای جسم B می شود؟

$$\frac{4}{5} \quad (۲)$$

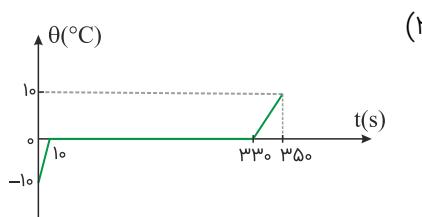
$$\frac{2}{3} \quad (۴)$$

$$\frac{5}{4} \quad (۱)$$

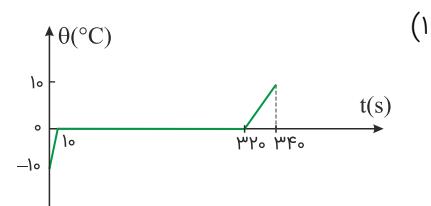
$$\frac{3}{2} \quad (۳)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۶

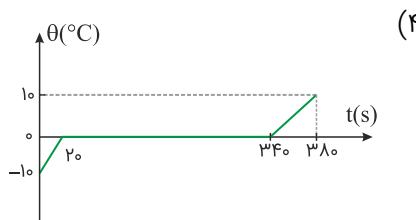
به 200 g یخ -10°C با آهنگ ثابت 210 J/s گرما می دهیم تا به آب 10°C تبدیل شود. کدام نمودار، تغییرات دما را برحسب زمان درست نشان می دهد؟ $C_{\text{آب}} = ۴۲۰۰\text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$ و $L_f = ۳۳۶۰۰۰\text{ J/kg}$

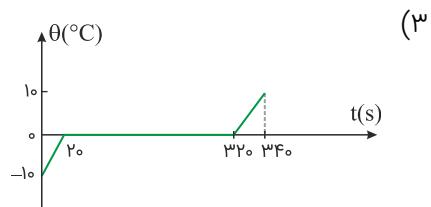
(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۸

یک شمش آلومینیم به حجم 200cm^3 و چگالی 2.7g/cm^3 را که دمایش 100°C است، درون 20°C می‌اندازیم، پس از برقاری تعادل حرارتی، دمای آب تقریباً به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟ (از مبادله گرمای بین آب و ظرف صرف نظر شود، چگالی آب 1g/cm^3 و گرمای ویژه آب و آلومینیم به ترتیب 4200J/g.K و 900J/g.K است)

$$54 \quad (2)$$

$$28 \quad (1)$$

$$53 \quad (4)$$

$$46 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۹

یک سر میله آلومینیمی به قطر مقطع 4cm و طول 18cm روی یک قالب یخ صفر درجه سلسیوس به جرم 100 گرم قرار دارد. سر دیگر میله درون آب با دمای ثابت 100°C است. چند ثانیه به طول می‌انجامد تا یخ کاملاً ذوب شود؟ (از مبادله گرمای یخ و میله با محیط صرف نظر شود، $k_{\text{Al}} = 240\text{W/m.K}$ و $\pi = 3.14$ و $L_f = 336\text{KJ/kg}$)

$$52 \quad (2)$$

$$21 \quad (1)$$

$$520 \quad (4)$$

$$210 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۸

مخزنی به حجم 40 Lit حاوی مخلوطی از گازهای هیدروژن و هلیم در دمای 127°C و فشار 10^5 Pa است. اگر جرم مخلوط 8 گرم باشد، نسبت جرم هیدروژن به جرم هلیم کدام است؟ ($R = 8\text{ J/mol.K}$)

$$\frac{1}{2} \quad (2)$$

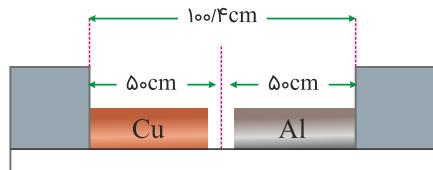
$$\frac{1}{3} \quad (1)$$

$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۸

دو میله مسی و آلومینیمی بین دو دیواره ثابت قرار دارند. دمای دو میله را چند کلوین بالا ببریم تا دو میله به یکدیگر برستند؟ ($\alpha_{\text{Al}} = 2/3 \times 10^{-5}\text{ K}^{-1}$ و $\alpha_{\text{Cu}} = 1/7 \times 10^{-5}\text{ K}^{-1}$)

$$470 \quad (1)$$

$$347 \quad (2)$$

$$250 \quad (3)$$

$$200 \quad (4)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

یک میله فلزی استوانه‌ای شکل به طول یک متر و سطح مقطع 4 سانتی‌مترمربع را از یک طرف درون آب در حال جوش 100°C و از طرف دیگر در 30 گرم یخ صفر درجه سلسیوس قرار می‌دهیم و پس از 60 دقیقه تمام یخ ذوب شده و به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل می‌شود. اگر $L_f = 336000\text{J/kg}$ باشد، رسانندگی گرمایی این فلز در SI کدام است؟

$$14 \quad (2)$$

$$7 \quad (1)$$

$$140 \quad (4)$$

$$70 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۰

مساحت دریاچه‌ای 500 km^2 است. در زمستان لایه‌ای از یخ صفر درجه سلسیوس به ضخامت متوسط 10 cm سطح دریاچه را می‌پوشاند. دریاچه در بهار چند مگاژول انرژی برای ذوب یخ جذب می‌کند؟ ($L_f = 336 \text{ kJ/kg}$, $\rho = 900 \text{ kg/cm}^3$)

$$1/512 \times 10^{10} \quad (2)$$

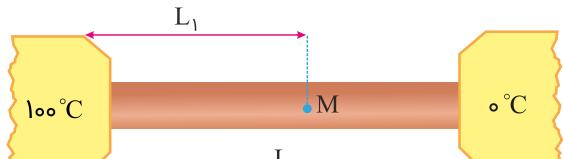
$$1/512 \times 10^{16} \quad (4)$$

$$1/512 \times 10^7 \quad (1)$$

$$1/512 \times 10^{13} \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۳

یک میله همگن به طول L بین دو منبع با دماهای 100°C و صفر درجه سلسیوس قرار دارد، طول L_1 چه کسری از L باشد تا دما در نقطه M از میله برابر 30°C درجه سلسیوس باشد؟ (از مبادله گرما بین سطح میله و محیط صرفنظر شده است)

$$0/3 \quad (1)$$

$$0/5 \quad (2)$$

$$0/7 \quad (3)$$

$$0/75 \quad (4)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۸

هم‌زمان با افزایش حجم مقدار معینی گاز کامل، فشار آن کم می‌شود، دمای گاز چگونه تغییر می‌کند؟

(۱) الزاماً افزایش می‌یابد.

(۲) الزاماً کاهش می‌یابد.

(۳) الزاماً ثابت می‌ماند.

(۴) بسته به شرایط، هرکدام از موارد دیگر می‌تواند درست باشد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۱

به 200 g یخ -10°C ، مقداری گرما با آهنگ $1/05 \text{ kJ/min}$ به مدت 12 دقیقه می‌دهیم. دمای نهایی چند درجه سلسیوس است؟ ($C_p = 2100 \text{ J/(kg}\cdot{}^\circ\text{C)}$, $L_f = 336 \text{ kJ/kg}$, $C_i = 4200 \text{ J/(kg}\cdot{}^\circ\text{C)}$)

$$5 \quad (2)$$

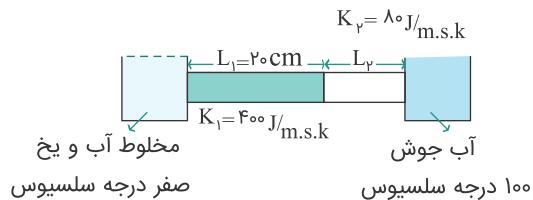
$$15 \quad (4)$$

$$0 \quad (1)$$

$$10 \quad (3)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۷

دو میله فلزی استوانه‌ای به طول‌های L_1 و L_2 که سطح مقطع مساوی دارند، مطابق شکل زیر به یکدیگر چسبیده و از یک طرف مجاور ظرف محتوی مخلوط آب و یخ صفر درجه سلسیوس و از طرف دیگر مجاور آب جوش ۱۰۰ درجه سلسیوس قرار دارند. اگر دمای سطح مشترک بین دو میله ۲۵ درجه سلسیوس باشد، L_2 چند سانتی‌متر است؟

(۱) ۲۰

(۲) ۱۲

(۳) ۱۰

(۴) ۶

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۵

اگر به ۱۰۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس ۱۶۸۰ ژول گرما دهیم، حجم آب ..... آب $c = 4200\text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$

۱۴

(۱) کاهش می‌یابد.

(۲) افزایش می‌یابد.

(۳) ابتدا افزایش، سپس کاهش می‌یابد.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۷

یک گرم کن برقی در مدت ۲۴ ثانیه، دمای ۶۰ گرم مایعی را از ۳۰ درجه سلسیوس به ۵۰ درجه سلسیوس می‌رساند. اگر توان این گرم کن ۳۰۰ وات باشد و گرمای ویژه مایع 1500 J/kg.K باشد، چند درصد گرمای تولیدی به مایع رسیده است؟

(۱) ۱۶

۲۵ (۲)

۷۵ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۳

آب ۲۰۰ گرم آب $22/5$ درجه سلسیوس را با 150 گرم آب 40 درجه سلسیوس مخلوط می‌کنیم، پس از برقاری تعادل گرمایی، دمای آب به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟

۲۷/۵ (۱)

۳۰ (۲)

۳۲ (۳)

۳۲/۵ (۴)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل کشور ۱۳۹۲

در فشار ثابت 10^5 Pa ، دمای ۳ مول گاز آرمانی را چند درجه سیلسیوس کاهش دهیم تا حجم آن ۴ لیتر کاهش پیدا کند؟ ($R = 8\text{ J/mol.K}$)

(۱) ۵۰

۳۰ (۲)

۲۵ (۳)

۱۵ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۹

ظرفی مسی حاوی آب جوش 100°C است و روی یک صفحه داغ قرار دارد. مساحت کف ظرف 500cm^2 و ضخامت آن 5mm است. اگر صفحه داغ در هر ثانیه 2000 ژول گرمایش کف ظرف بدهد، دمای سطح بالایی صفحه داغ که در تماس با ظرف است، پس از یک ثانیه چند درجه سلسیوس است؟ ($k = 400\text{J}/\text{s.m.k}$ = مس)

$$105 \quad (2)$$

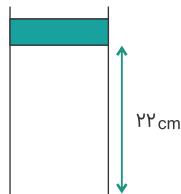
$$100/5 \quad (1)$$

$$125/5 \quad (4)$$

$$125 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۷

مطابق شکل، زیر پیستون بدون اصطکاک، گاز کاملی با دمای 57°C محبوس است. دمای گاز را به تدریج به 27°C می‌رسانیم. در این صورت پیستون چند سانتی‌متر جابه‌جا می‌شود؟

$$0/5 \quad (1)$$

$$2 \quad (2)$$

$$2/5 \quad (3)$$

$$5 \quad (4)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۸

جسمی به جرم 2kg ، بدون تغییر حالت $J = 40\text{kJ}$ گرمایش کند. اگر دمای اولیه جسم 50°C باشد، دمای ثانویه اش چند درجه سلسیوس است؟ ($c = 400\text{J}/\text{kg}^{\circ}\text{C}$)

$$25 \quad (2)$$

$$0 \quad (1)$$

$$100 \quad (4)$$

$$-50 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۷

اگر گرمایی ویژه آب و یخ به ترتیب $K = 4200\text{J}/\text{kg.K}$ و $L_f = 335000\text{J}/\text{kg}$ و $L_i = 2100\text{J}/\text{kg}$ همچنین $c = 4200\text{J}/\text{kg}^{\circ}\text{C}$ باشد، چند کیلوژول گرمای لازم است تا 200 گرم یخ (-5°C) درجه سلسیوس به آب 50°C درجه سلسیوس تبدیل شود؟

$$111/1 \quad (2)$$

$$11/32 \quad (1)$$

$$111100 \quad (4)$$

$$113/2 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

حداقل گرمایی که یک کیلوگرم یخ (-10°C) درجه سلسیوس را به آب تبدیل می‌کند، چند کیلوژول است؟ ($L_F = 334\text{J/g}$, $C_{\text{یخ}} = 2100\text{J}/\text{kg}^{\circ}\text{C}$)

$$436 \quad (2)$$

$$355 \quad (1)$$

$$643 \quad (4)$$

$$542 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۸

۸۰۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس را با ۸۰۰ گرم آب ۲۰ درجه سلسیوس مخلوط می‌کنیم. اگر گرما فقط بین آب و یخ مبادله شود، بعد از برقراری تعادل گرمایی چند گرم آب و با چه دمایی برحسب سلسیوس خواهیم داشت؟ ($L_f = ۳۳۶ \text{ J/g}$) آب = $۴/۲ \text{ J/g.K}$

(۱) ۱۰۰۰ و صفر (۲) ۱۲۰۰

(۳) ۱۴۰۰ و ۴ (۴) ۱۶۰۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۷

دمای گاز کاملی ۱۲۷ درجه سلسیوس است. اگر فشار آن را ۲۵ درصد افزایش دهیم و حجم آن در این فرآیند ۳۶ درصد کاهش یابد، دمای گاز چند درجه سلسیوس خواهد شد؟

(۱) ۴۰ (۲) ۴۷

(۳) ۵۶ (۴) ۶۵

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۶

درون یک کیلوگرم آب با دمای ۳۰ درجه سلسیوس، چند گرم یخ صفر درجه سلسیوس بیندازیم تا پس از تعادل گرمایی، آب با دمای ۲۰ درجه سلسیوس حاصل شود؟ ($L_F = ۳۳۶ \text{ kJ/kg}$) آب = ۴۲۰۰ J/kg.K تبادل گرمایی فقط بین آب و یخ انجام می‌شود

(۱) ۱۰۰ (۲) ۲۰۰

(۳) ۱۲۵ (۴) ۱۷۵

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۲

لوله استوانه‌ای شکلی به طول 40 cm را که هر دو طرف آن باز است تا ارتفاع ۳۰ سانتی‌متر به‌طور قائم در جیوه فرو می‌بریم و سپس انگشت خود را در بالای لوله قرار داده و لوله را از جیوه بیرون می‌آوریم. اگر فشار هوا در محل 75 cmHg باشد و دما ثابت بماند، چند سانتی‌متر از جیوه در لوله باقی می‌ماند؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۵

(۳) ۲۰ (۴) ۲۵

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۰

قطعه یخی به جرم m و دمای صفر درجه سلسیوس را، درون همان جرم، آب ۹۰ درجه سلسیوس می‌اندازیم، اگر از اتلاف گرما صرف‌نظر کنیم، دمای تعادل چند درجه سلسیوس خواهد شد؟ ($L_F = ۸۰ \times ۴۲۰۰ \text{ J/kg}$) آب = ۴۲۰۰ J/kg.K

(۱) صفر (۲) $۲/۵$

(۳) ۵ (۴) ۱۰

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۰

قطعه فلزی به جرم $2/5$ کیلوگرم با دمای 68 درجه سلسیوس را روی یک قطعه یخ بزرگ صفر درجه قرار می‌دهیم، اگر گرمای نهان ویژه ذوب یخ 380 J/kg.K باشد، چند گرم از یخ ذوب می‌شود؟

(۲) ۱۹۰

(۴) ۵۷۰

(۱) ۹۵

(۳) ۳۸۰

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۳

حجم گاز کاملی در فشار $a = 10^5 \text{ Pa}$ و دمای 27°C ، برابر 1 cm^3 است. تعداد مولکول‌های گاز کدام است؟ ($N_A = 6 \times 10^{23}$)

(۲) $2/5 \times 10^{19}$

(۴) $\frac{10^{23}}{24}$

(۱) $2/5 \times 10^{21}$

(۳) $\frac{10^{13}}{24}$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۱

کدام عبارت، درباره تبخیر سطحی یک مایع، نادرست است؟

- (۱) تبخیر سطحی مایع در هر دمایی اتفاق می‌افتد.
- (۲) با افزایش فشار هوا، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.
- (۳) با افزایش دما، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.
- (۴) با افزایش سطح آزاد مایع، تبخیر سطحی آن نیز افزایش می‌یابد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۸

یکای ضریب انبساط سطحی جامد‌ها در SI کدام است؟

(۲) بر مترمربع

(۴) کلوین بر مترمربع

(۱) بر کلوین

(۳) مترمربع بر کلوین

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۲

مکعبی به ضریب انبساط طولی 12×10^{-6} در دمای صفر درجه سلسیوس قرار دارد. اگر دمای آن به 100°C برسد، حجم مکعب چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۲) $0/36$

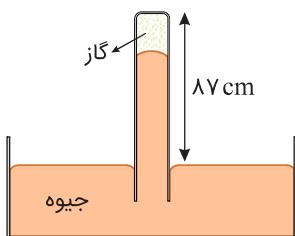
(۴) ۳۶

(۱) $0/12$

(۳) ۱۲

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۴

در شکل زیر، پیوسته 87 cm از لوله خارج از جیوه نگه داشته شده است. در شرایطی که فشار هوا 75 cmHg و دمای گاز 27°C است، ارتفاع ستون جیوه در لوله 72 cm است. برآثر افزایش فشار هوا ستون جیوه بالا می‌رود. دمای گاز را به 47°C می‌رسانیم تا دوباره ستون جیوه به همان 72 cm برسد. فشار هوا چگونه تغییر کرده است؟

(۱) ۲ میلی‌متر جیوه کاهش یافته است.

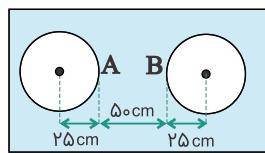
(۲) ۲ میلی‌متر جیوه افزایش یافته است.

(۳) ۰/۲ میلی‌متر جیوه کاهش یافته است.

(۴) ۰/۲ میلی‌متر جیوه افزایش یافته است.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۷

در وسط یک صفحه فلزی نازک که ضریب انبساط سطحی آن $10^{-5} \times 10^{-3} \text{ K}^{-1}$ است، دو دایره به شعاع‌های 25 و 30 cm در دمای صفر درجه سلسیوس خارج نموده‌ایم. اگر دمای صفحه را به آرامی از صفر به 200 درجه سلسیوس برسانیم، فاصله AB چند میلی‌متر می‌شود؟

۴۹۶/۴ (۱)

۴۹۸/۲ (۲)

۵۰۱/۸ (۳)

۵۰۳/۶ (۴)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

یک سر میله آهنی به طول 30 cm سانتی‌متر در یک منبع گرمای 150°C و سر دیگر آن در مخلوط آب و یخ صفر درجه سلسیوس قرار دارد. در هر دقیقه 738 J گرمای در میله شارش می‌کند. قطر مقطع میله چند سانتی‌متر است؟ ($k = 82 \text{ J/s.m.K}$, $\pi \approx 3$)

۱ (۱) ۲ (۲)

۱۰ (۳) ۲۰ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۹

یک نیروگاه هسته‌ای روزانه 10^5 m^3 آب از رودخانه می‌گیرد و 2100 گیگاوات از گرمای اتلافی خود را به این آب می‌دهد. اگر دمای آب ورودی 25°C باشد، دمای آب خروجی چند درجه سلسیوس است؟ ($\rho_{\text{آب}} = 1000 \text{ kg/m}^3$, $c_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg} \cdot {}^\circ\text{C}$)

۵۰ (۱) ۲۵/۵ (۲)

۳۰ (۳) ۷۵ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۰

درون استوانه‌ای ۴ لیتر گاز کامل در دمای 27°C قرار دارد. فشار گاز را 4 atm نشان می‌دهد. اگر دمای گاز را به 87°C و حجم آن را به ۸ لیتر برسانیم، فشارسنج فشار گاز را چند اتمسفر نشان می‌دهد؟ (فشار هوای بیرون 1 atm است)

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۶

در محفظه‌ای به حجم $33/6$ لیتر مخلوطی از دو گاز اکسیژن و هلیم وجود دارد. فشار گاز $10^5 \times 2$ پاسکال و دمای آن 7 درجه $\text{R} = 8 \text{ J/mol.K}$ است. اگر جرم گاز 54 گرم باشد، چند درصد مولکول‌های آن اکسیژن است؟ ($M_{\text{He}} = 4 \text{ g/mol}$ و $M_{\text{O}_2} = 32 \text{ g/mol}$)

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۷

دمای 3 گرم گاز هیدروژن را در فشار ثابت، از 27 درجه سلسیوس به 87 درجه سلسیوس می‌رسانیم. حجم گاز در این فرآیند، چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۴

ضریب انبساط طولی فلزی $K^{-1} = 10^{-5}$ است. اگر دمای قطعه‌ای از این فلز را 100 درجه سلسیوس افزایش دهیم، حجم آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

دمای 122 درجه فارنهایت معادل با چند درجه سلسیوس و چند کلوین است؟

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۸

m_1 کیلوگرم آب با دمای 10°C را با m_2 کیلوگرم آب با دمای 50°C مخلوط می‌کنیم و دمای تعادل بدون اتلاف گرما 35°C می‌شود. m_2 چندبرابر m_1 است؟

(۲)

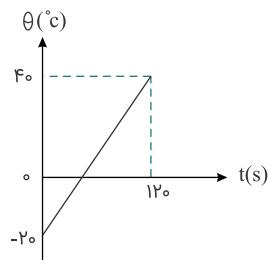
 $\frac{3}{5}$ (۴)

(۱)

 $\frac{5}{3}$ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۸

نمودار تغییرات دمای جسم جامدی به جرم ۱۰۰ گرم، برحسب زمان مطابق شکل است. اگر گرمای ویژه جسم $C = 400 \text{ J/kg}^\circ\text{C}$ باشد، جسم در هر ثانیه چند ژول گرمایی گرفته است؟

- ۱۰) ۱
۱۲) ۲
۲۰) ۳
۲۴) ۴

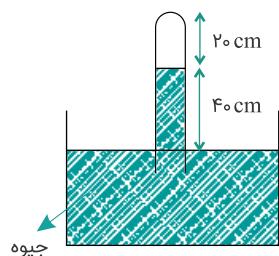
۱۳۹۱ کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل

دما مقداری گاز کامل را از 27°C به 57°C و حجم آن را از ۸ لیتر به ۱۱ لیتر می‌رسانیم. در این عمل، فشار گاز 15 سانتی‌متر جیوه کم می‌شود. فشار اولیه گاز چند سانتی‌متر جیوه بوده است؟

- ۴۰) ۲
۲۰) ۱
۱۰۰) ۴
۵۰) ۳

۱۳۹۰ کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور

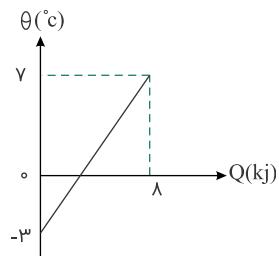
در ظرفی مطابق شکل زیر، مقداری هوا بالای ستون جیوه در لوله وجود دارد. لوله را به آرامی چند سانتی‌متر پایین ببریم تا ارتفاع ستون هوا نصف شود؟ (فشار هوا را 76 cmHg بگیرید و دما ثابت است)

- ۱۰) ۱
۳۰) ۲
۳۶) ۳
۴۶) ۴

۱۳۹۰ کنکور سراسری علوم تجربی داخل

نمودار تغییرات دما برحسب گرمای داده شده به جسمی به جرم 2 kg مطابق شکل زیر است. چند کیلوژول گرمایی لازم است تا دمای این جسم 3 کلوین افزایش یابد؟

- ۶) ۱
۴/۸) ۲
۳) ۳
۲/۴) ۴

۱۳۹۶ کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور

به مقداری يخ با دمای صفر درجه سلسیوس گرما می‌دهیم تا تبدیل به آب 20°C درجه سلسیوس شود، چند درصد گرمای داده شده صرف ذوب يخ شده است؟ ($L_f = 336\text{J/g}$, $C_{\text{آب}} = 4200\text{J/kg.K}$)

۶۰ (۲)

۵۵ (۱)

۸۰ (۴)

۷۵ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۷

ضریب انبساط طولی یک حلقه فلزی برابر $K^{-1} = 10^{-5} \times 2$ است. اگر دمای این حلقه را به آرامی 50°C درجه سلسیوس افزایش دهیم، قطر حلقه چند درصد افزایش می‌یابد؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۰/۲ (۴)

۰/۱ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۳

کدامیک از فرآیندهای زیر گرمگیر هستند؟ ۴۹

(۲) انجاماد، میغان

(۱) چگالش، تبخیر

(۴) تصعید، ذوب

(۳) ذوب، میغان

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۴

چند گرم آب 50°C درجه سلسیوس را روی 450g یخ صفر درجه سلسیوس بریزیم تا پس از برقاری تعادل گرمایی، 520g آب صفر درجه سلسیوس در ظرف ایجاد شود؟
(اتلاف گرم ناچیز است و $C_{\text{آب}} = 4200\text{J/kg.K}$ و $L_f = 336000\text{J/kg}$)

۲۶۰ (۲)

۷۰ (۱)

۳۲۰ (۴)

۳۰۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۹

یک سر میله آهنی به طول 16cm را به یک سر میله‌ای مسی به طول 20cm جوش داده‌اند. سر آزاد میله آهنی را در آب جوش 100°C و سر دیگر میله مسی را در مخلوط آب و يخ با دمای صفر درجه سلسیوس قرار می‌دهند. دمای نقطه اتصال دو میله چند درجه سلسیوس است؟ (سطح مقطع هر دو میله یکسان است و سطح جانبی هر دو میله عایق‌پوش است، $K_{\text{آهن}} = 80\text{W/m.K}$ و $K_{\text{مس}} = 40\text{W/m.K}$)

۱۵ (۲)

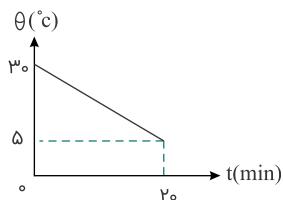
۳۰ (۱)

۲۵ (۴)

۲۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۶

از جسمی به جرم ۳۰۰ گرم که در یک وسیله سرمازا قرار گرفته است، با آهنگ ثابت ۳ وات گرمای گرفته ایم. اگر نمودار تغییرات دما بر حسب زمان این جسم به شکل زیر باشد، گرمای ویژه این جسم چند $J/kg \cdot K$ است؟

(۱) ۰/۴۸

(۲) ۸

(۳) ۴۰۰

(۴) ۴۸۰

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۰

ضریب انبساط طولی آلومینیم $K^{-1} \times 10^{-5} = ۲/۳$ است و روی یک ورقه تخت آلومینیمی، حفره دایره‌ای شکل ایجاد کرده‌ایم که مساحت آن در دمای صفر درجه سلسیوس 50 cm^2 است. اگر دمای ورقه را به آرامی به ۸۰ درجه سلسیوس برسانیم، مساحت حفره چند سانتی‌متر مربع می‌شود؟

(۱) ۴۹/۹۰۸

(۲) ۴۹/۸۱۶

(۳) ۵۰/۰۹۲

(۴) ۵۰/۱۸۴

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

درون ظرفی ۲۰۰ گرم يخ -۱۰ درجه سلسیوس قرار دارد. حداقل چند گرم آب با دمای ۲۰ درجه سلسیوس به آن اضافه کنیم تا تمام يخ ذوب شود؟ (تبادل گرمای فقط بین آب و يخ انجام می‌شود و $L_F = ۳۳۶ \text{ J/g} \cdot K$ است)

(۱) ۲۰۰

(۲) ۵۰

(۳) ۱۲۰۰

(۴) ۸۵۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۲

اگر فشار گاز کاملی را ۲۵ درصد افزایش داده و حجم آن را ۳۶ درصد کم کنیم، دمای مطلق آن ..... درصد ..... می‌یابد.

(۱) ۲۰، افزایش

(۲) ۲۰، کاهش

(۲) ۲۵، افزایش

(۳) ۲۵، کاهش

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۷

طول تیرآهنی ۱۲ متر است. اگر دمای آن از صفر درجه سلسیوس به ۵۰ درجه سلسیوس برسد، طول آن چند میلی‌متر افزایش می‌یابد؟ $(\alpha = ۱/۲ \times 10^{-5} \text{ } ^\circ C^{-1})$

(۱) ۷۲

(۲) ۷/۲

(۳) $7/2 \times 10^{-2}$ (۴) $7/2 \times 10^{-1}$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۲

گرمای ویژه آب $J/kg.K$ ۴۲۰۰ است. چند کیلوگرم آب بدهیم تا دمای آن ۹ درجه فارنهایت افزایش یابد؟

(۱) ۲۱

(۲) ۱۸/۹

(۳) ۴۲

(۴) ۳۷/۸

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

در شکل زیر، میله فلزی عایق‌بندی شده‌ای به طول 41 cm و سطح مقطع 5 cm^2 بین دو چشمۀ با دمای ثابت قرار دارد. اگر رسانندگی گرمایی میله در S_1 برابر با 82 باشد، گرمایی که در مدت 28 دقیقه منتقل می‌شود، چند گرم یخ صفر درجه سلسیوس را به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل می‌کند؟ ($L_f = 336\text{ kJ/kg}$)

(۱) ۵۰

(۲) ۱۰۰

(۳) ۱۵۰

(۴) ۲۰۰

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۹

یک حباب هوا به حجم $1/40$ سانتی‌مترمکعب از عمق دریاچه‌ای که فشار در آن محل $10^5 \times 1/8$ پاسکال و دما 7 درجه سلسیوس است، به سطح دریاچه می‌رسد که دما 27 درجه سلسیوس و فشار $10^5 \times 1/0$ پاسکال است. در این انتقال، حجم حباب چند سانتی‌مترمکعب تغییر می‌کند؟

(۱) ۱/۲۸

(۲) ۱/۳۰

(۳) ۰/۷۰

(۴) ۱/۰۷

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۸

دمای یک میله فلزی از θ_1 به θ_2 می‌رسد. اگر طول آن $1/0$ درصد افزایش یابد، چگالی آن تقریباً .....
.....

(۱) $1/0$ درصد کاهش می‌یابد.(۲) $1/3$ درصد کاهش می‌یابد.(۳) $1/0$ درصد افزایش می‌یابد.(۴) $1/3$ درصد افزایش می‌یابد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۰

مقداری آب را که در فشار یک اتمسفر قرار دارد، به تدریج سرد می‌کنیم و هم‌زمان فشار محیط را افزایش می‌دهیم. در این صورت آب در دمای ..... درجه سلسیوس منجمد می‌شود.

(۱) صفر

(۲) بین 4 درجه و صفر

(۳) پایین‌تر از صفر

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

در فشار ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از صفر درجه سلسیوس به 273°C درجه سلسیوس می‌رسانیم. حجم گاز در این فرآیند چندبرابر می‌شود؟

(۱) ۳

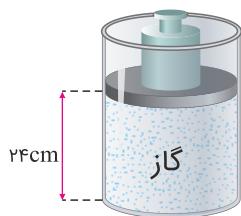
(۲) $\frac{3}{2}$

(۳) ۲

(۴) $\frac{2}{3}$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۷

در مکانی که فشار هوا $10^5 \text{ Pa} / 84 = 125 \text{ Pa}$ است، مطابق شکل زیر مقداری گاز با دمای 7°C در استوانه‌ای به سطح قاعده 10 cm^3 زیر پیستونی به جرم $3/6 \text{ کیلوگرم}$ که می‌تواند آزادانه و بدون اصطکاک حرکت کند، محبوس است. اگر وزنه‌ای به جرم $2/4 \text{ کیلوگرم}$ روی پیستون اضافه کنیم، برای آنکه پیستون جابه‌جا نشود. دمای گاز را چند کلوین باید بالا ببریم؟

(۱) ۴۸

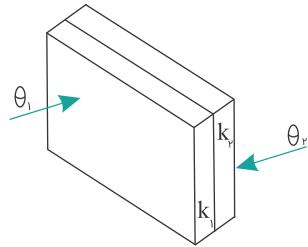
(۲) ۵۶

(۳) ۶۵

(۴) ۷۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۸

مطابق شکل زیر، دو ورقه فلزی به رسانندگی $k_1 = 400 \text{ W/m.K}$ و $k_2 = 80 \text{ W/m.K}$ و هم‌ضخامت به هم چسبیده‌اند. دمای سطح خارجی ورقه‌ها 0°C و 90°C است. در یک شرایط پایدار، دمای محل اتصال دو ورقه چند درجه سلسیوس است؟

(۱) ۱۰

(۲) ۱۵

(۳) ۲۵

(۴) ۳۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۴

ظرفی که عایق گرما است، محتوی 80 g آب $11/5$ درجه سلسیوس است. یک قطعه مس به جرم 420 g و دمای 100°C سلسیوس را در آب می‌اندازیم. اگر فقط بین آب و مس تبادل گرما صورت گیرد و $c_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg.K}$ و $c_{\text{مس}} = 380 \text{ J/kg.K}$ باشد تا برقاری تعادل گرمایی کامل، دمای آب چند کلوین افزایش می‌یابد؟

(۱) ۴۰

(۲) $28/5$ (۳) $313/5$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۳

در ظرفی ۸۰۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس وجود دارد. یک قطعه فلز به جرم ۴۲۰ گرم و دمای ۸۴ درجه سلسیوس را درون آب می‌اندازیم. پس از برقراری تعادل، دمای مجموعه چند درجه سلسیوس می‌شود؟ (اتلاف گرما ناچیز و $c_{\text{آب}} = ۴۲۰۰ \text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$)

(۲) ۶

(۴) ۴

(۱) ۱۰

(۳) ۵

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۹

یکای رسانندگی در SI کدام است؟

(۲) $\frac{\text{ژول}}{\text{کلوین ثانیه}}$ (۴) $\frac{\text{وات}}{\text{کلوین متر}}$ (۱) $\frac{\text{ژول}}{\text{کلوین متر}}$ (۳) $\frac{\text{وات ثانیه}}{\text{متر کلوین}}$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۶

فشار مخزن گازی با حجم ثابت در دمای ۲۷ درجه سلسیوس برابر ۳ جو است. فشار این گاز در دمای ۱۲۷ درجه سلسیوس چند جو است؟

(۲) ۳/۵

(۴) ۵

(۱) ۴

(۳) ۴/۵

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۴

یک انتهای میله آلومینیمی در دمای 250°C و انتهای دیگر آن در دمای صفر درجه سلسیوس نگه داشته شده و دور میله عایق‌بندی است. اگر طول میله برابر با یک متر و قطر مقطع آن 2cm باشد، آهنگ رسانش گرما در میله چند وات است؟
 $(K_{\text{Al}} = ۲۴۰ \text{ J/s.m.K}, \pi = ۳)$

(۲) ۱۴/۴

(۴) ۴/۸

(۱) ۵۷/۶

(۳) ۷/۲

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۲

حجم حباب‌های هوا در رسیدن از ته یک دریاچه تا سطح آب برابر می‌شود. اگر دمای آب ثابت فرض شود، عمق آب تقریباً چند متر است؟ (فشار هوا برابر با 10^5 پاسکال و چگالی آب 1000 kg/m^3 و 10 N/g فرض شود)

(۲) ۲۰

(۴) ۳۰

(۱) ۱۵

(۳) ۲۵

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۷

چند لیتر آب 50 درجه سلسیوس را با چند لیتر آب 20 درجه سلسیوس مخلوط کنیم تا 60 لیتر آب با دمای 40 درجه سلسیوس داشته باشیم؟ (اعداد را به ترتیب از راست به چپ بخوانید)

(۲) ۲۵ و ۳۵

(۴) ۳۵ و ۳۵

(۱) ۴۰ و ۲۰

(۳) ۲۰ و ۴۰

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۶

استوانه‌ای به حجم ۱۰۰ لیتر محتوی گاز کاملی با دمای ۲۷ درجه سلسیوس و فشار ۱۵ جو است. اگر با استفاده از پیستون حجم همان گاز را به ۸۰ لیتر و دمای آن را نیز به ۴۷ درجه سلسیوس برسانیم، فشار گاز در این حالت چند جو است؟

(۲) ۱۸

(۴) ۲۵

(۱) ۱۵

(۳) ۲۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۳

حجم گاز کاملی را نصف می‌کنیم و هم‌زمان دمای آن را از 27°C به 627°C می‌رسانیم. فشار گاز چندبرابر می‌شود؟

(۲) $\frac{3}{2}$

(۴) ۶

(۱) $\frac{2}{3}$

(۳) ۴

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۳

یک گرمکن با توان گرمایی ثابت، در مدت ۱۰ دقیقه، ۱۰۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس را به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل می‌کند. این گرمکن همین آب را تقریباً در مدت چند دقیقه به بخار آب ۱۰۰ درجه سلسیوس تبدیل می‌کند؟
 $(c = 4/2 \text{kJ/kg} \cdot ^{\circ}\text{C}, L_V = ۲۲۵۶ \text{kJ/kg}, L_F = ۳۳۴ \text{kJ/kg})$

(۲) ۴۰

(۴) ۸۰

(۱) ۲۶

(۳) ۵۶

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۹

اگر در حجم ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از 27°C به 87°C بررسانیم، فشار گاز چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۲) ۲۰

(۴) ۱۵

(۱) ۱۰

(۳) ۱۲

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۲

طول یک میله آهنی در دمای صفر درجه سلسیوس، یک میلی‌متر بیشتر از طول یک میله مسی در همین دما است. اگر دمای میله‌ها را به ۱۰۰ درجه سلسیوس برسانیم، طول میله مسی $5/5$ میلی‌متر بیشتر از طول میله آهنی خواهد شد. طول اولیه میله آهنی چند متر است؟ (ضریب انبساط طولی آهن و مس در SI به ترتیب $10^{-5} \times ۱/۲$ و $10^{-5} \times ۱/۸$ است)

(۲) ۲/۴۹۸

(۴) ۴/۴۴۸

(۱) ۱/۱۰۲

(۳) ۲/۵۰۳

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

چند گرم بخار آب ۱۰۰ درجه را در ۵۹۰ گرم آب ۱۰ درجه سلسیوس وارد کنیم تا دمای تعادل به ۵۰ درجه سلسیوس برسد؟ (گرمای نهان ویژه تبخیر آب g/J و گرمای ویژه آب $4/2 \text{J/g}^{\circ}\text{C}$ است)

(۲) ۴۰

(۴) ۵۰

(۱) ۳۵

(۳) ۴۵

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۲

در یک مخزن ۶ لیتر هوا با فشار ۴ اتمسفر موجود است. مقداری از هوای مخزن را خارج می‌کنیم و فشار آن به ۲ اتمسفر می‌رسد، حجم هوای خارج شده از مخزن در فشار یک اتمسفر چند لیتر است؟ (دما ثابت و گاز کامل فرض شود)

(۱) ۱۲

(۲) ۲۴

(۳) ۶

(۴) ۲۲

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۸

دمای یک قرص فلزی را ۲۵۰ درجه سلسیوس افزایش می‌دهیم، درنتیجه مساحت آن یک درصد افزایش می‌یابد. ضریب انبساط خطی فلز در SI کدام است؟

(۱) 2×10^{-5}

(۲) 4×10^{-6}

(۳) 2×10^{-6}

(۴) 4×10^{-5}

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۳

کدام مطلب زیر درست است؟

(۱) برای لباس‌های آتش‌نشانی پوشش براق مناسب‌تر است.

(۲) هنگامی که در یخچال را باز می‌کنید هوای سرد از بالای آن بیرون می‌آید.

(۳) در کشورهای با آب و هوای گرم، رنگ تیره برای نمای بیرون ساختمان‌ها مناسب‌تر است.

(۴) اگر در هوای سرد یک قطعه فلز و یک قطعه چوب خشک را لمس کنیم فلز گرم‌تر به نظر می‌رسد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۵

یک گلوله سربی به جرم ۲۰ گرم با سرعت 400m/s به یک قطعه چوب برخورد می‌کند و درون آن متوقف می‌شود. اگر ۵۰ درصد انرژی جنبشی اولیه گلوله صرف گرم کردن خودش شود و گرمای ویژه سرب 125J/kg.K باشد، دمای گلوله چند کلوین افزایش می‌یابد؟

(۱) ۳۲۰

(۲) ۵۹۳

(۳) ۶۴۰

(۴) ۹۱۳

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۱

حداقل چند گرم یخ -20°C را داخل ۲۰۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس بیندازیم تا تمام آب یخ بیندد؟
 $(L_f = 3/36 \times 10^5 \text{J/kg})$, $c_{\text{یخ}} = 2100 \text{J/kg.k}$

(۱) ۱۲۰۰

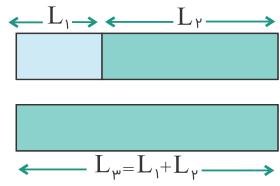
(۲) ۱۶۰۰

(۳) ۱۶۰

(۴) ۳۶۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۸

در دمای صفر درجه سلسیوس، مجموع طول میله‌های به هم چسبیده L_1 و L_2 با طول میله L_3 برابر است و ضریب انبساط طولی میله‌ها نیز به ترتیب α_1 و α_2 و α_3 است. اگر در هر دمای بالاتر از صفر نیز این تساوی طول برقرار باشد، کدام رابطه درست است؟

$$\alpha_3 = \alpha_1 + \alpha_2 \quad (1)$$

$$\alpha_3 = \frac{\alpha_1 + \alpha_2}{2} \quad (2)$$

$$\alpha_3 = \frac{L_1\alpha_1 + L_2\alpha_2}{L_3} \quad (3)$$

$$\alpha_3 = \frac{|L_1\alpha_1 + L_2\alpha_2|}{L_3} \quad (4)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۸

یک تیرآهن در اثر افزایش دمای ۵۰ درجه سلسیوس، ۶/۰ درصد به طولش اضافه می‌شود. ضریب انبساط طولی این تیرآهن در کدام است؟

$$1/6 \times 10^{-5} \quad (2)$$

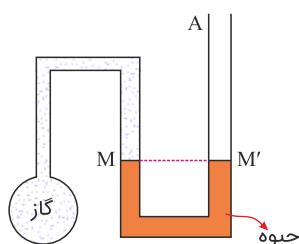
$$8 \times 10^{-5} \quad (4)$$

$$1/2 \times 10^{-5} \quad (1)$$

$$6 \times 10^{-5} \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

در شکل زیر دمای گاز ۲۷ درجه سلسیوس و فشار آن ۷۵ سانتی‌متر جیوه است. اگر دمای گاز را ۳۰ درجه سلسیوس افزایش دهیم، چند سانتی‌متر به ارتفاع جیوه در شاخه A اضافه کنیم تا سطح جیوه در شاخه سمت چپ، در سطح M باقی بماند؟

۲۰ (۱)

۱۵ (۲)

۷/۵ (۳)

۵/۵ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۸

گرمای ویژه آلومینیم بیش از ۲ برابر گرمای ویژه مس است. اگر 1 kg آلومینیم 20°C و 1 kg مس 20°C را باهم داخل مقداری آب 100°C بیندازیم، پس از برقراری تعادل:

۱) افزایش دمای آلومینیم و مس یکسان است.

۲) تغییر دمای مس بیشتر از آلومینیم است.

۳) گرمایی که مس و آلومینیم می‌گیرند، یکسان است.

۴) گرمایی که مس می‌گیرد، بیشتر از گرمایی است که آلومینیم می‌گیرد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۱

دو کرۂ فلزی هم جنس A و B، اولی توپر به شعاع خارجی آن 20 cm و دیگری توالی که شعاع خارجی آن 20 cm و شعاع حفره داخلی 10 cm است. اگر به دو کره، به یکاندازه گرما بدھیم و تغییر حجم کرۂ A برابر ΔV_A و تغییر حجم فلز به کاررفته در کرۂ B برابر ΔV_B باشد، نسبت $\frac{\Delta V_A}{\Delta V_B}$ کدام است؟

۱) ۲

 $\frac{V}{A}$ (۱) $\frac{A}{V}$ (۲)

۲) ۳

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۶

درون ظرفی 400 g مخلوط آب و یخ در دمای صفر درجه سلسیوس در حالت تعادل قرار دارد. اگر فلزی به جرم 200 g و دمای 105°C را داخل آب بیندازیم بعد از برقراری تعادل، دمای آب به 5°C می‌رسد. جرم یخ چند گرم بوده است؟ ($c_{\text{آب}} = 4200\text{ J/kg}^\circ\text{C}$, $c_{\text{فلز}} = 840\text{ J/kg}^\circ\text{C}$, $L_f = 336\text{ kJ/kg}$)

۵) ۲

۲/۵ (۱)

۵۰) ۴

۲۵ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

یک کیلوگرم یخ و 4 کیلوگرم آب در فشار یک جو در تعادل حرارتی قرار دارند. به این مجموعه 546 کیلوژول گرما می‌دهیم. بعد از رسیدن به تعادل، دمای آب به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟ ($L_F = 336\text{ kJ/kg}$, $c = 4200\text{ J/kg.K}$, $c_{\text{یخ}} = 336\text{ kJ/kg}$)

۱۰) ۲

(۱) صفر

۱۰۰) ۴

۴۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۹

آب در قابلمه آلومینیمی که در تماس با منبع گرما است می‌جوشد و با آهنگ $1/18$ لیتر بر دقیقه تبخیر می‌شود. ضخامت کف قابلمه $4/\text{mm}$ و قطر آن 30 cm است. دمای ته طرف در تماس با منبع گرما چند درجه سلسیوس است؟ (دمای جوش آب $(\rho = 1\text{ g/cm}^3$, $L_V = 2250\text{ kJ/kg}$, $\pi \approx 3$, $k_{\text{Al}} = 240\text{ W/m.K}$, $T = 100^\circ\text{C}$)

۱۰۲) ۲

۱۰۱ (۱)

۱۰۶) ۴

۱۰۴ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۹

یک گلوله سربی به شعاع 1 cm و جرم 44 g در دمای 100°C قرار دارد. اگر دمای گلوله به 100°C برسد، چگالی آن چند کیلوگرم بر متربمکعب و چگونه تغییر می‌کند؟ ($\alpha = 3 \times 10^{-5}\text{ K}^{-1}$ و $\pi = 3$ سرب)

۲) ۳۳، افزایش می‌یابد.

(۱) ۳۳، کاهش می‌یابد.

۴) ۹۹، افزایش می‌یابد.

(۳) ۹۹، کاهش می‌یابد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۸

مخزنی با حجم ثابت 14 لیتر محتوی مخلوطی از $6 \text{ گرم گاز هیدروژن}$ و $12 \text{ گرم گاز نیتروژن}$ درجه سلسیوس است. فشار $M_{N_2} = 28 \text{ g/mol}$, $M_{H_2} = 2 \text{ g/mol}$, $P_{atm} = 10^5 \text{ Pa}$, $R = 8 \text{ J/(mol.K)}$

( )

۸ (۲)

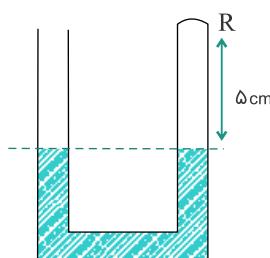
۶ (۱)

۱۲ (۴)

۹ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۶

در شکل زیر، شیر R را بسته و دمای هوای محبوس در لوله را از 39°C درجه سلسیوس، چند درجه افزایش بدھیم تا اختلاف ارتفاع ستون جیوه در دو لوله به 2 سانتیمتر برسد؟ (فشار هوای محل $78 \text{ سانتیمتر گالانی}$ و قطر دو لوله با یکدیگر مساوی است. از ابساط جیوه و ظرف صرف نظر کنید)

۷۲ (۱)

۱۰۰ (۲)

۲۱۱ (۳)

۳۸۴ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۶

طول و عرض شیشه پنجره اتاقی $2/5 \text{ m} \times 2 \text{ m}$ و ضخامت آن 5 mm است. در یک روز زمستانی، دمای وجهی از شیشه که در تماس با هوای بیرون است، -5°C و دمای وجهی از شیشه که در تماس با هوای درون اتاق است، $+5^\circ\text{C}$ است. با استفاده از یک بخاری برقی، گرمای هدر رفته از پنجره را جایگزین می‌کنیم. توان گرمایی این بخاری چند کیلووات است؟ ($k_{\text{شیشه}} = 0.6 \text{ W/m.K}$)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۰ (۴)

۶ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۹

به کمک یک پیستون، حجم مقدار معینی گاز کامل را به 8 لیتر می‌رسانیم و در این عمل فشار گاز از 10^5 Pa به $2 \times 10^5 \text{ Pa}$ می‌رسد و دمای گاز از 27°C درجه سلسیوس به 47°C درجه سلسیوس می‌رسد. حجم اولیه گاز چند لیتر بوده است؟

۱۲ (۲)

۱۰ (۱)

۲۴ (۴)

۱۵ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

دمای مقدار معینی گاز کامل 27°C است. دمای آن را در فشار ثابت، چند درجه سلسیوس زیاد کنیم تا افزایش حجم آن $\frac{1}{3}$ حجم اولیه اش باشد؟

۹۰۰ (۲)

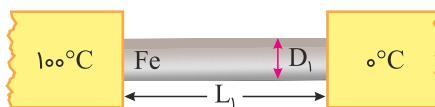
۲۲۷ (۱)

۱۰۰ (۴)

۱۲۷ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۱

در شکل زیر، رسانندگی گرمایی میله‌های استوانه‌ای آهنی و مسی به ترتیب 400 W/m.K و 80 W/m.K است. در یک بازه زمانی معین، گرمایی که از میله مسی می‌گذرد، چندبرابر گرمایی است که از میله آهنی می‌گذرد؟ (میله‌ها عایق‌بندی شده است)

$$1/1$$

$$0/4$$

$$8/3$$

$$10/4$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۹

طول میله‌ای در دمای صفر درجه سلسیوس برابر 800cm است. اگر طول آن در دمای 50°C درجه سلسیوس به 80 cm برسد، ضریب انبساط طولی آن در SI کدام است؟

$$2/5 \times 10^{-5}$$

$$2/5 \times 10^{-4}$$

$$4 \times 10^{-5}$$

$$4 \times 10^{-4}$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۳

در دمای ثابت، حجم گاز کاملی 60 درصد تغییر می‌کند، درنتیجه فشار آن $15 \times 10^4 \text{ Pa}$ افزایش می‌یابد. فشار اولیه گاز چند پاسکال بوده است؟

$$2 \times 10^5$$

$$10^5$$

$$9 \times 10^4$$

$$3/75 \times 10^4$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

دو کره فلزی هم‌جنس A و B، اولی توپر و شعاع آن 20cm است، دومی توخالی و شعاع خارجی آن 20cm و شعاع حفره داخلی آن 10cm است. اگر به دو کره به یکاندازه گرما بدھیم و تغییر دمای آنها به ترتیب $\Delta\theta_B$ و $\Delta\theta_A$ باشد، نسبت کدام است؟

$$\frac{\lambda}{\gamma}$$

$$1/1$$

$$2/4$$

$$\frac{\omega}{\gamma}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

در ظرفی 200 گرم یخ -5°C درجه سلسیوس وجود دارد. حداقل چند گرم آب 100°C درجه سلسیوس در ظرف وارد کنیم تا یخی در ظرف باقی نماند؟ (فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت می‌گیرد و $c_p = 4200 \text{ J/kg.K}$, $c_f = 336000 \text{ J/kg}$)

$$160$$

$$5/1$$

$$200$$

$$165$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۴

به دو جسم هم حجم A و B گرمای مساوی داده ایم. اگر گرمای ویژه A دو برابر گرمای ویژه B و همچنین چگالی A دو برابر چگالی B باشد، تغییر دمای جسم A چند برابر تغییر دمای جسم B است؟

$$\frac{1}{2} \quad (2)$$

$$4 \quad (4)$$

$$\frac{1}{4} \quad (1)$$

$$1 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

۱۰۰ ۱۰۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس را داخل ۴۰۰ گرم آب ۳۰ درجه سلسیوس می اندازیم. اگر فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت گیرد، پس از برقاری تعادل گرمایی، دمای آب چند درجه سلسیوس می شود؟

$$(c) = ۴۲۰۰ \text{ J/kg.K}, L_f = ۳۳۶۰۰۰ \text{ J/kg}$$

$$4 \quad (2)$$

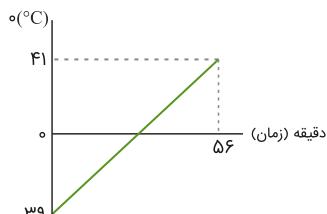
$$12 \quad (4)$$

$$1 \quad (1) \text{ صفر}$$

$$8 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۴

۱۰۱ به مایعی به جرم ۵۰۰ گرم در هر دقیقه 100 J گرمای می دهیم. اگر نمودار تغییرات دما بر حسب زمان به صورت شکل زیر باشد، گرمای ویژه مایع در Δt کدام است؟

$$140 \quad (1)$$

$$160 \quad (2)$$

$$280 \quad (3)$$

$$320 \quad (4)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۹

۱۰۲ دمای یک قرص فلزی 100 K افزایش می یابد. اگر شعاع اولیه آن 10 cm و ضخامت اولیه آن 4 mm باشد، تغییر حجم قرص چند سانتی متر مکعب است؟ ($\alpha = 5 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1}$, $\pi \approx 3$)

$$0/18 \quad (2)$$

$$1/8 \quad (4)$$

$$0/12 \quad (1)$$

$$1/2 \quad (3)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۷

۱۰۳ مخلوطی از یک کیلوگرم یخ و یک کیلوگرم آب در تعادل گرمایی قرار دارند. یک گلوله فلزی 300 g که دمای آن 80°C و گرمای ویژه آن 420 J/kg.K است، درون آن می اندازیم. تا رسیدن به تعادل گرمایی، چند گرم از یخ ذوب می شود؟

$$(C = 4200 \text{ J/kg.K}) \quad L_f = 336 \text{ kJ/kg}$$

$$30 \quad (2)$$

$$100 \quad (4)$$

$$20 \quad (1)$$

$$50 \quad (3)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۶

حجم گاز آرمانی (کامل) در دمای 47°C برابر با ۲ لیتر و فشار آن $10^5 \text{ Pa} \times ۲$ است. ابتدا در فشار ثابت دمای گاز 40°C افزایش می‌یابد و سپس در دمای ثابت حجم گاز 20 درصد کاهش می‌یابد. فشار نهایی گاز چند پاسکال است؟

$$\frac{2}{5} \times 10^5 \quad (2)$$

$$8 \times 10^5 \quad (4)$$

$$\frac{2}{4} \times 10^5 \quad (1)$$

$$4 \times 10^5 \quad (3)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۹

یک قطعه آلومینیم یک کیلوگرمی با دمای 90 درجه سلسیوس و یک قطعه مس 2 کیلوگرمی با دمای 95 درجه سلسیوس را در یک محیط قرار می‌دهیم تا با محیط به تعادل حرارتی برسند، مقدار گرمایی که آلومینیم در این فرآیند از دست داده چندرابر مقدار گرمایی است که مس از دست داده است؟ ($c_{\text{Cu}} = 400 \text{ J/kg.K}$ ، $c_{\text{Al}} = 900 \text{ J/kg.K}$)

$$\frac{9}{4} \quad (2)$$

(4) بستگی به دمای محیط دارد.

$$\frac{8}{9} \quad (1)$$

$$\frac{9}{8} \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۶

ضریب انبساط طولی میله‌ای 10^{-5} K^{-1} است. اگر دمای این میله 50°C افزایش یابد، طول آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

$$1 \quad (2)$$

$$20 \quad (4)$$

$$0/1 \quad (1)$$

$$2 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۱

۸۰۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس را با 800 گرم آب 60 درجه سلسیوس مخلوط می‌کنیم. اگر فقط بین یخ و آب تبادل گرما صورت گیرد و $L_F = 336000 \text{ J/kg.K}$ باشد تا برقراری تعادل چند کیلوگرم آب صفر درجه سلسیوس ایجاد می‌شود؟

$$0/6 \quad (2)$$

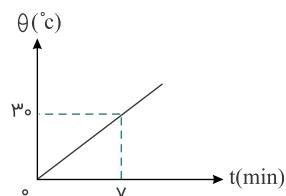
$$1/4 \quad (4)$$

$$0/2 \quad (1)$$

$$1/2 \quad (3)$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۱

یک گرمکن درون ظرفی که محتوی 2 kg آب است، قرار دارد. نمودار θ (دمای آب) برحسب t (زمان) مطابق شکل زیر است. توان گرمکن چند واحد است؟ ($c = 4200 \text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$)

$$300 \quad (1)$$

$$600 \quad (2)$$

$$1200 \quad (3)$$

$$36000 \quad (4)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۴

دمای یک کره فلزی را ۸۰ درجه سلسیوس افزایش می‌دهیم. حجم آن $80/0$ درصد افزایش می‌یابد. اگر دمای این کره را ۶۰ درجه سلسیوس افزایش دهیم، سطح کره چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۲) $0/08$

(۱) $0/12$

(۴) $0/04$

(۳) $0/06$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۹

۲ لیتر گاز کامل با فشار یک اتمسفر و دما ۲۷ درجه سلسیوس زیر پیستون قرار دارد. پیستون را به عقب می‌کشیم و حجم گاز را به ۴ لیتر می‌رسانیم. اگر در این عمل دما گاز ۱۲ درجه سلسیوس کاهش یافته باشد، فشار آن به چند اتمسفر رسیده است؟

(۲) $0/48$

(۱) $0/23$

(۴) $0/98$

(۳) $0/63$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۵

گاز کاملی به حجم $1/5$ لیتر در فشار یک اتمسفر و دما 27°C قرار دارد. اگر فشار گاز را به $1/5$ اتمسفر برسانیم و دما گاز نیز 50 کلوین افزایش یابد، حجم گاز چند لیتر کاهش می‌یابد؟

(۲) $\frac{1}{3}$

(۱) $\frac{1}{2}$

(۴) $\frac{1}{6}$

(۳) $\frac{1}{4}$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۲

چند گرم بخ صفر درجه را درون ۶ کیلوگرم آب با دما 10 درجه سلسیوس ببریزیم تا درنهایت آب با دما 40 درجه سلسیوس حاصل شود؟ (اتلاف حرارت ناچیز بوده و گرمای ویژه آب 4200J/kg.K و گرمای نهان ذوب بخ 336kJ/kg است)

(۲) 1000

(۱) 500

(۴) 2000

(۳) 1500

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۷

پس از اینکه $\text{L}_F = 335\text{kJ/kg}$ گرمای $45/2\text{kJ}$ از آب صفر درجه گرفته شود، چند گرم آب بخ نزد ه باقی می‌ماند؟ ($\text{L}_F = 335\text{kJ/kg}$ از 180°C آب صفر درجه گرفته شود)

(۲) 60

(۱) 120

(۴) 35

(۳) 40

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۲

گرمای Q ، دما 3 گرم از ماده A را 5 درجه سلسیوس و دما 2 گرم از ماده B را 3 درجه سلسیوس بالا می‌برد. گرمای ویژه ماده A چندبرابر گرمای ویژه ماده B است؟

(۲) $0/5$

(۱) $0/4$

(۴) $2/5$

(۳) $1/5$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

دو کرۂ فلزی هم جنس در نظر بگیرید که شعاع‌های مساوی دارند ولی درون یکی از آن‌ها حفره‌ای خالی وجود دارد. اگر به دو کرۂ انرژی گرمایی مساوی بدھیم، شعاع آن‌ها در مقایسه با هم چگونه تغییر می‌کند؟

(۱) برای هر دو کرۂ، افزایش شعاع برابر است.

(۲) برای کرۂ‌ای که حفره دارد، افزایش شعاع کمتر است.

(۳) برای کرۂ‌ای که حفره دارد، افزایش شعاع بیشتر است.

(۴) بستگی به محل و شعاع حفره ممکن است افزایش شعاع کرۂ حفره‌دار بیشتر یا کمتر از کرۂ توپر باشد.

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۴

چند لیتر آب 80°C درجه سلسیوس را با 40°C لیتر آب 10°C درجه سلسیوس مخلوط کنیم تا به دمای تعادل تقریبی 40°C درجه سلسیوس برسند؟

30° (۲) 25° (۱)

50° (۴) 45° (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۵

در دمای صفر درجه سلسیوس حجم ظرف شیشه‌ای توسط یک لیتر جیوه کاملاً پر شده است. وقتی دمای مجموعه را به 80°C درجه سلسیوس می‌رسانیم 12 cm^3 جیوه از ظرف خارج می‌شود. اگر ضریب انبساط حجمی جیوه 10^{-4} K^{-1} باشد، ضریب انبساط خطی شیشه در SI چقدر است؟

10^{-4} (۲) $1/2 \times 10^{-4}$ (۱)

$10^{-5} \times 10^{-5}$ (۴) 10^{-5} (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۶

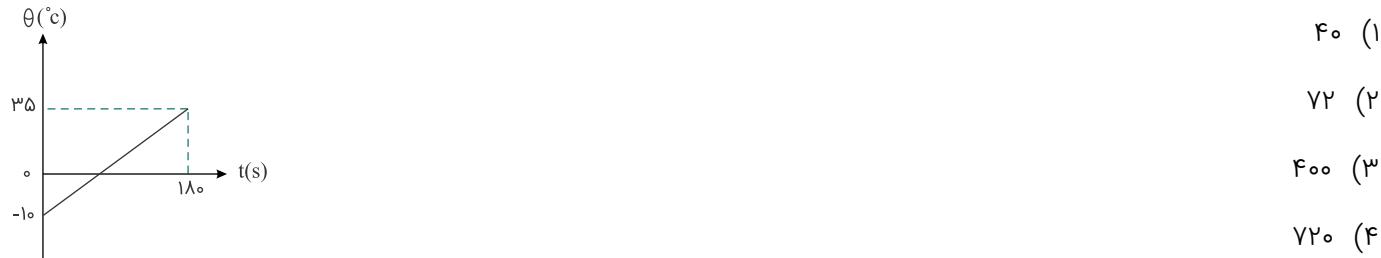
درون 2 kg آب 40°C مقداری يخ 5°C می‌اندازیم. اگر این آب 294 kJ گرما از دست بدهد تا سیستم به دمای تعادل برسد، جرم يخ چند گرم بوده است؟ ($L_f = 336\text{ kJ/kg.K}$, $c_f = 4200\text{ J/kg.K}$, $c_i = 2100\text{ J/kg.K}$)

600 (۲) 400 (۱)

1200 (۴) 800 (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۵

نمودار تغییرات دما بر حسب زمان جسمی مطابق شکل زیر است و در هر دقیقه 3 kJ گرما به جسم داده می‌شود. جرم این جسم چند گرم است؟ ($c = 500\text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۷

برای اندازه‌گیری رسانندگی گرمایی یک میله فلزی به طول ۲۵ سانتی‌متر و سطح مقطع 7 cm^2 ، یک طرف آن را در ظرف محتوی یخ و آب صفر درجه سلسیوس و طرف دیگر آن را در بخار آب ۱۰۰ درجه سلسیوس قرار می‌دهیم. اگر در مدت ۱۰ دقیقه ۲۰۰ گرم یخ ذوب شود، رسانندگی گرمایی میله چند J/kg است؟ ($L_f = ۳۳۶۰۰۰ \text{ J/kg}$)

۴۰۰ (۲) ۲۳۸ (۱)

۶۰۰ (۴) ۴۱۸ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۶

در ۱۵ لیتر گاز کامل ۲ اتمی که دمای آن -۲۳ درجه سلسیوس و فشار آن ۸ اتمسفر است، چه تعداد مولکول گاز وجود دارد؟ ($1 \text{ atm} = ۱۰^۵ \text{ Pa}$, $R = ۸ \text{ J/mol.K}$)

$۳/۶ \times ۱۰^{۲۴}$ (۲) $۳/۶ \times ۱۰^{۲۲}$ (۱)

$۳/۹ \times ۱۰^{۲۵}$ (۴) $۳/۹ \times ۱۰^{۲۳}$ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۰

مساحت جانبی یک مکعب فلزی ۲۵% مترمربع و ضریب انبساط خطی آن -10^{-5} K^{-1} است. اگر دمای این مکعب ۱۰۰ درجه سلسیوس افزایش یابد، مساحت سطح جانبی آن تقریباً چند سانتی‌متر مربع افزایش می‌یابد؟

۱۰ (۲) ۸ (۱)

۱۰۰ (۴) ۸۰ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۸

دو جسم، در تماس باهم به تعادل گرمایی رسیده‌اند، کدام کمیت مربوط به آن‌ها باهم برابر است؟

(۱) دما (۲) انرژی درونی

(۳) گرمای ویژه (۴) انرژی درونی و دما

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۸

در ظرفی ۱۰۰ گرم آب 100°C و ۱۰۰ گرم یخ صفر درجه می‌ریزیم، درصورتی‌که ظرفیت گرمایی ظرف ناچیز باشد و از مبادله گرما با محیط صرف‌نظر شود، دمای نهایی سیستم چند درجه سلسیوس می‌شود؟ ($L_f = ۳۳۶۰۰ \text{ J/kg}$, $C_p = ۴۲۰۰ \text{ J/kg}\text{K}$)

(۱) صفر (۲) ۳۰

(۳) ۱۰ (۴) ۲۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۶

در درون یک مکعب فلزی به ضلع ۲۰cm حفره خالی کروی به شعاع ۵cm وجود دارد. اگر در اثر افزایش دما ضلع مکعب به اندازه $۰/۰۰۴\text{ m}$ میلی‌متر افزایش یابد، شعاع حفره ..... می‌یابد.

(۱) $۰/۰۰۱\text{ m}$ میلی‌متر کاهش (۲) $۰/۰۰۱\text{ m}$ میلی‌متر افزایش

(۳) $۰/۰۰۳\text{ m}$ میلی‌متر کاهش (۴) $۰/۰۰۳\text{ m}$ میلی‌متر افزایش

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۵

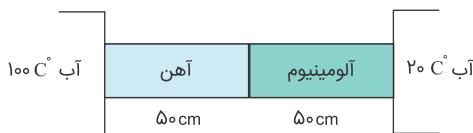
در شکل زیر، جرم پیستون یک کیلوگرم، جرم وزنی روی آن ۴ کیلوگرم و دمای گاز درون ظرف ۲۷ درجه سلسیوس است. اگر دمای گاز را به آرامی به ۸۷ درجه سلسیوس برسانیم، ضمن گرم شدن گاز، چند کیلوگرم وزنه به تدریج باید روی پیستون اضافه کنیم تا پیستون جایه‌جا نشود؟ (سطح قاعده پیستون 5 cm^2 ، فشار هوا 10^5 Pa و $g = 10 \text{ m/s}^2$ است)

- ۱) ۲
۲) ۳
۳) ۶
۴) ۷

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۶

در شکل زیر، دو میله به طول 50 cm سانتی‌متر با سطح مقطع یکسان به هم متصل‌اند. در صورتی که رسانندگی آلومینیم سه برابر رسانندگی آهن باشد، دمای محل اتصال دو میله چند درجه سلسیوس است؟

- ۱) ۸۰
۲) ۴۰
۳) ۵۰
۴) ۳۰

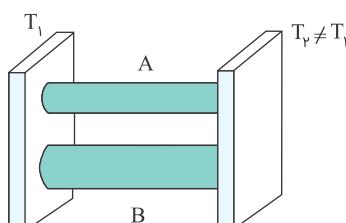
کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۲

دو میله فلزی A و B در دمای 20°C به ترتیب دارای طول‌های 50 cm و 70 cm هستند. دمای دو میله را 30°C افزایش می‌دهیم. باز هم اختلاف طول آن‌ها 20 cm می‌شود. نسبت ضریب انبساط طولی میله A به ضریب انبساط طولی میله B کدام است؟

- ۱) $\frac{3}{7}$
۲) $\frac{7}{3}$
۳) $\frac{5}{7}$
۴) $\frac{7}{5}$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۳

در شکل زیر، دو میله رسانا بین دو منبع گرما قرار دارند. اگر سطح مقطع میله A، $\frac{1}{3}$ سطح مقطع میله B و رسانندگی گرمایی میله A، شش برابر رسانندگی میله B باشد، آهنگ رسانش گرمایی در میله A چندبرابر آهنگ رسانش گرمایی در میله B است؟

- ۱) ۲
۲) ۴
۳) $\frac{1}{2}$
۴) $\frac{1}{4}$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۵

به یک میله آن قدر گرما می‌دهیم تا طول آن یک درصد افزایش یابد. حجم آن تقریباً چند درصد افزایش می‌یابد؟

۱) ۲

۰/۵ (۱)

۳) ۴

۲ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۱

قطعه‌ای مس به جرم ۲۸۲ گرم و دمای $θ^{\circ}\text{C}$ را داخل ۱۰۰ گرم آب 100°C می‌اندازیم. اگر ۵ گرم آب بخار شود، $θ$ چند درجه سلسیوس است؟ ($C_{\text{مس}} = ۴۰۰ \text{ J/kg}^{\circ}\text{C}$ و $L_V = ۲۲۵۶ \text{ kJ/kg}$)

۲۰۰ (۲)

۱۵۰ (۱)

۴۰۰ (۴)

۳۰۰ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

دو کره مسی A و B با شعاع و دمای اولیه مساوی در نظر بگیرید که درون کره A حفره توخالی وجود دارد. اگر دمای آن‌ها را به یک‌اندازه بالا ببریم کدام رابطه بین افزایش شعاع کره‌ها و همچنین گرمایی گرفته‌شده توسط کره‌ها برقرار است؟

$$Q_B > Q_A \text{ و } \Delta R_B < \Delta R_A \quad (۲)$$

$$Q_B > Q_A \text{ و } \Delta R_B = \Delta R_A \quad (۱)$$

$$Q_B < Q_A \text{ و } \Delta R_B = \Delta R_A \quad (۴)$$

$$Q_B < Q_A \text{ و } \Delta R_B > \Delta R_A \quad (۳)$$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۷

ضخامت دیواری از بتون به ابعاد $۳\text{m} \times ۵\text{m} \times ۳۰\text{cm}$ است. در روزی که دمای سطح خارجی دیوار 15°C و دمای سطح داخلی آن 25°C است، آهنگ شارش گرما از دیوار برابر 3400 J/s است. پشمშیشه به ضخامت تقریبی چند میلی‌متر را می‌توان به عنوان عایق معادل، جایگزین این دیوار کرد؟ ($k = ۰/۰۴ \text{ W/m}^{\circ}\text{C}$)

۱) ۲

۰/۷ (۱)

۱۰ (۴)

۷ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۹

ضریب انبساط طولی فلزی $K^{-1} = ۱۰^{-۵} \times ۲/۵$ است. دمای یک میله از آن فلز را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم تا طول آن تقریباً به اندازه $۱/۰۰$ طول اولیه اضافه شود؟

۴۰ (۲)

۳۰ (۱)

۶۰ (۴)

۵۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۰

از یک ورق مسی، دو صفحه دایره‌ای شکل به مساحت‌های $S_۱$ و $S_۲ = ۲S_۱$ بریده و جدا کرده‌ایم. حال اگر به اولی گرمای $Q_۱$ و به دومی گرمای $Q_۲ = ۲Q_۱$ را بدھیم و برآثر این گرما، افزایش شعاع آن‌ها به ترتیب $\Delta R_۱$ و $\Delta R_۲$ باشد، $\frac{\Delta R_۲}{\Delta R_۱}$ چقدر است؟

 $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۲) $\sqrt{2}$ (۱) $\frac{1}{2}$ (۴)

۲ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۲

دمای یک میله مسی را 100°C افزایش می‌دهیم، طول آن $17/0$ درصد افزایش می‌یابد. اگر دمای یک ورقه مسی را 150°C افزایش دهیم، مساحت آن چندبرابر می‌شود؟

(۱) $1/0017$

(۲) $0/0034$

(۳) $0/3400$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۱

یک لوله مسی را بردیده و جرم آن را نصف می‌کنیم. ظرفیت گرمایی و گرمای ویژه آن به ترتیب چندبرابر می‌شوند؟

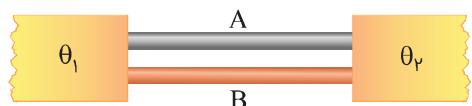
(۱) $\frac{1}{2} \times 1$

(۲) $1 \times \frac{1}{2}$

(۳) $\frac{1}{2} \times 1$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۶

مطابق شکل زیر، اختلاف دمای دو سر میله‌های A و B باهم برابر است و سطح مقطع میله A، ۲ برابر سطح مقطع میله B است. اگر آهنگ انتقال گرمای میله A، $5/2$ برابر آهنگ انتقال گرمای میله B باشد، ضریب رسانندگی میله A چندبرابر ضریب رسانندگی میله B است؟

(۱) $1/25$

(۲) $1/50$

(۳) 4

(۴) 5

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۷

در گرماسنجی که ظرفیت گرمایی آن ناچیز است، 500 گرم یخ با دمای -6°C وجود دارد. اگر یک گرمکن الکتریکی که توان آن 750 وات و بازده آن 80 درصد است درون یخ قرار گیرد، پس از $122/5$ ثانیه چند گرم یخ در گرماسنج باقی می‌ماند؟ (c_f = 2100 J/kg.K و L_f = 336000 J/kg)

(۱) 254

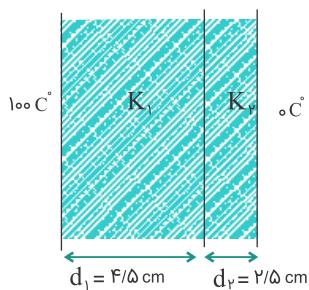
(۲) 300

(۳) 150

(۴) 200

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۶

دو صفحه فلزی به ضخامت‌های $d_1 = ۲/۵\text{ cm}$ و $d_2 = ۴/۵\text{ cm}$ که رسانندگی گرمایی آن‌ها به ترتیب $k_1 = ۹۰\text{ J/s.m.K}$ و $k_2 = ۲۰۰\text{ J/s.m.K}$ است، مطابق شکل زیر به یکدیگر چسبیده‌اند و دمای یک طرف ۱۰۰ درجه سلسیوس و دمای طرف دیگر صفر درجه سلسیوس است. دمای سطح مشترک دو فلز چند درجه سلسیوس است؟

۲۰ (۱)

۳۰ (۲)

۵۰ (۳)

۸۰ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۹۴

در یک روز زمستان دمای بیرون خانه ۵ - درجه سلسیوس و دمای داخل خانه ۲۰ درجه سلسیوس است. اگر دمای داخل خانه را افزایش داده و در ۲۵ درجه سلسیوس ثابت نگه داریم، آهنگ اتلاف انرژی گرمایی از طریق رسانش، چندبرابر می‌شود؟

 $\frac{۵}{۴}$ (۲) $\frac{۷}{۵}$ (۴) $\frac{۶}{۵}$ (۱) $\frac{۴}{۳}$ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل خانه ۱۳۹۴

در صبح یک روز زمستانی که دمای هوای 3°C است، فشار هوای درون تایر اتومبیل $۷/۲$ اتمسفر است. اگر این اتمبیل به منطقه‌ای برده شود که بعد از تعادل حرارتی، فشار گاز درون تایر به ۳ اتمسفر برسد، دمای این منطقه چند درجه سلسیوس است؟ (حجم تایر را ثابت بگیرید)

۱۳ (۲)

۳ (۱)

۳۷ (۴)

۲۷ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۹

طول دو میله فلزی A و B در دمای 20°C ۲۰ هریک برابر ۲ متر است. دمای دو میله را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم تا اختلاف طول آن‌ها برابر $۰/۸\text{ mm}$ شود؟ ($\alpha_A = ۱۲ \times 10^{-۶} (\text{ }^{\circ}\text{C})^{-۱}$ ، $\alpha_B = ۲۰ \times ۱۰^{-۶} (\text{ }^{\circ}\text{C})^{-۱}$)

۵۰ (۲)

۳۰ (۱)

۹۰ (۴)

۷۰ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۳

حجم مقدار معینی گاز کامل در دمای 7°C برابر با ۲ lit است. در فشار ثابت دمای گاز را چند کلوین افزایش دهیم تا حجم گاز ۴۰۰ cm^3 افزایش یابد؟

۵۶ (۲)

۴۶ (۱)

۳۲۹ (۴)

۳۱۹ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل خانه ۱۳۹۷

ضریب انبساط طولی یک جامد تقریباً چندبرابر ضریب انبساط حجمی آن است؟

$$\frac{1}{3}$$

(۱)

$$\frac{3}{2}$$

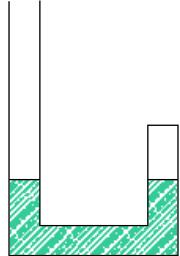
(۲)

$$\frac{2}{3}$$

(۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۲

در شکل زیر، داخل لوله U شکلی به سطح مقطع 1 cm^2 ، مقداری جیوه در دو طرف لوله، در یک سطح قرار دارد. ارتفاع هوای موجود در طرف بسته لوله برابر ۷۷ میلیمتر است. چند سانتیمترمکعب جیوه درون لوله بریزیم تا ارتفاع هوای موجود در طرف بسته لوله به ۵۰ میلیمتر برسد؟ ($P = 10^5 \text{ Pa}$, $g = 10 \text{ m/s}^2$, $\rho_{\text{جیوه}} = 13500 \text{ kg/m}^3$)

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

در ظرفی یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس وجود دارد. اگر 800 g آب 20°C درجه سلسیوس در ظرف وارد کنیم و فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت گیرد، پس از برقاری تعادل گرمایی، $\frac{1}{3}$ جرم قطعه یخ در ظرف باقی میماند، جرم اولیه قطعه یخ چند گرم بوده است؟ ($C_{آب} = 4200 \text{ J/kg.K}$ و $L_f = 336000 \text{ J/kg}$)

$$\frac{800}{3}$$

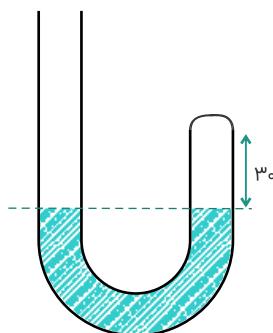
(۱)

$$600$$

(۲)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

در شکل زیر، در ابتدا ارتفاع جیوه در دو طرف لوله یکسان است و مقداری گاز کامل در طرف راست لوله محبوس است. اگر جیوه به شاخه سمت چپ افزوده شود به طوری که اختلاف ارتفاع جیوه در دو طرف لوله به 38 mm سانتیمتر برسد، ارتفاع ستون گاز چند سانتیمتر میشود؟ (فشار هوا 76 kPa است و دما ثابت فرض شود)

(۱)

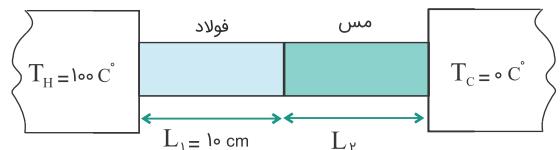
(۲)

(۳)

(۴)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۶

دو میله فولادی و مسی به طولهای L_1 و L_2 بین دو منبع حرارتی قرار دارند. اگر رسانندگی گرمایی فولاد و مس به ترتیب 400 J/m.s.K و 50 J/m.s.K باشد، طول L_2 چند سانتیمتر است؟

۱۰ (۱)

۲۰ (۲)

۳۰ (۳)

۴۰ (۴)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۰

۱ یخ -10°C را در فشار یک جو در 5 kg آب 20°C می اندازیم، پس از برقراری تعادل حرارتی، چه خواهیم داشت؟

$$(L_F = 336 \text{ J/g}, c_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg}^\circ\text{C}, c_{\text{یخ}} = 2100 \text{ J/kg}^\circ\text{C})$$

 0°C آب 6 kg (۱) $3/75^\circ\text{C}$ آب 6 kg (۴) $2/5^\circ\text{C}$ آب 6 kg (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۹

مقداری گاز کامل را که دمای آن 27°C و فشارش یک اتمسفر است، آنقدر متراکم می کنیم تا حجم آن به $\frac{1}{4}$ حجم اولیه خود برسد. اگر در این حالت، فشار گاز متراکم $6/5$ اتمسفر باشد، دمای آن چند درجه سلسیوس است؟

۷۷ (۲) ۱۰۴ (۱)

۲۷ (۴) ۵۲ (۳)

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۰

ظرفی حاوی 100 g یخ صفر درجه سلسیوس است. حداقل چند گرم آب 50°C باید داخل آن بریزیم تا تمام یخ ذوب شود؟

$$(c_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg.K} \text{ و } L_F = 334000 \text{ J/kg})$$

۱۰۰ (۲) ۸۰ (۱)

۱۶۰ (۴) ۱۴۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۶

یک قطعه یخ با دمای -20°C درجه سلسیوس را درون 250 g گرم آب با دمای 20°C درجه سلسیوس می اندازیم. اگر بعد از برقراری تعادل گرمایی، 50 g گرم یخ ذوب نشده باقی مانده باشد، جرم قطعه یخ اولیه چند گرم بوده است؟

$$(c_{\text{آب}} = 4/1 \text{ J/g}^\circ\text{K}, c_{\text{یخ}} = 2/1 \text{ J/g}^\circ\text{K}, L_F = 336 \text{ J/g})$$

۱۰۰ (۲) ۵۰ (۱)

۳۰۰ (۴) ۲۵۰ (۳)

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۳

اگر فشار گاز کاملی را 25 درصد افزایش داده و هم زمان دمای مطلق آن را 20 درصد کاهش دهیم، حجم گاز چگونه تغییر می‌کند؟

- (۲) 40 درصد افزایش
- (۴) 64 درصد کاهش
- (۳) 60 درصد افزایش

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۲

طول یک پل بر اثر 25°C افزایش دما، $\frac{1}{25} \times 10^{-5} \text{ cm}$ اضافه شده است. اگر ضریب انبساط طولی پل باشد، طول اولیه پل چند متر است؟

- (۲) 80
- (۱) 60
- (۴) 120
- (۳) 100

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۰

تبديل بخار به مایع، جامد به بخار و مایع به بخار را به ترتیب چه می‌نامند؟

- (۲) میعان، چگالش و تصعید
- (۴) میعان، تصعید و تبخیر
- (۱) تصعید، چگالش و تبخیر
- (۳) تصعید، تبخیر و میعان

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

دمای یک ورقه فلزی را 250 درجه سلسیوس افزایش می‌دهیم، مساحت آن یک درصد افزایش می‌باید. ضریب انبساط حجمی آن فلز در SI کدام است؟

- (۲) 2×10^{-5}
- (۱) 2×10^{-4}
- (۴) 6×10^{-5}
- (۳) 6×10^{-4}

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۴

یک خانه را از دیوارهای آجری به ضخامت 30cm ساخته‌اند و از داخل با روکش چوبی به ضخامت 1cm پوشانده شده است. اگر دمای سطح داخلی روکش (سمت داخل خانه) 20°C و دمای سطح خارجی دیوار 15°C باشد، دمای سطح مشترک چوب با آجر تقریباً چند درجه سلسیوس است؟ (رسانندگی گرمایی آجر و چوب به ترتیب 0.8W/m.K و 0.5W/m.K است)

- (۲) 14
- (۱) 12
- (۴) 18
- (۳) 10

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۸

ریل‌های 10 متری راه‌آهنی را در یک روز زمستانی به دمای -10°C به دنبال هم کار می‌گذارند. اگر دما در تابستان تا 40°C بالا رود، از ابتدا (در دمای -10°C) حداقل چند میلی‌متر باید فاصله بین ریل‌ها خالی بماند تا در اثر انبساط حرارتی به هم فشار نیاورند؟ ($-10^{-6}\text{K}^{-1} = 12 = \alpha_{آهن}$)

- (۲) $4/8$
- (۱) $3/65$
- (۴) 6
- (۳) 5

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۶

اگر ۹۰ درصد گرمایی را که ۸۰۰ گرم آب ۵۰ درجه سلسیوس از دست می‌دهد تا به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل شود، به یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس بدهیم، چند گرم از یخ ذوب می‌شود؟ ($C_{\text{آب}} = ۴۲۰۰ \text{ J/kg}\cdot\text{K}$ و $L_f = ۳۳۶۰۰۰ \text{ J/kg}$)

(۲) ۴۵۰

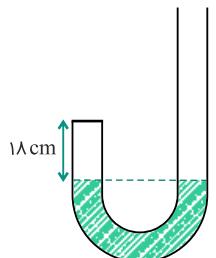
(۳) ۴۵

(۱) ۵۰۰

(۴) ۵۰

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

در شکل زیر، جیوه در دو طرف لوله U شکل در یک سطح قرار دارد و سطح مقطع لوله ۱ cm^3 است. از طرف باز لوله ۲۱ cm^3 جیوه می‌ریزیم و ارتفاع هوا در طرف بسته به ۱۵ cm می‌رسد. فشار هوای محیط چند سانتی‌متر جیوه است؟

(۱) ۷۳

(۲) ۷۴

(۳) ۷۵

(۴) ۷۶

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۳

اگر در فشار ثابت، دمای گاز کاملی را از ۲۷°C به ۴۲°C برسانیم، حجم گاز چند درصد افزایش می‌یابد؟

(۱) ۵۰

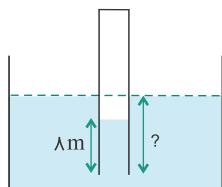
(۲) ۲۵

(۳) ۱۰

(۴) ۵

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۳

لوله‌ای به طول $L = ۲۴ \text{ m}$ که یک طرف آن بسته است، حاوی هوا در فشار $a = ۱۰^5 \text{ Pa}$ است. این لوله را به طور قائم در یک دریاچه آب شیرین فرومی‌بریم تا وقتی که آب همانند شکل تا $\frac{1}{3}$ طول لوله بالا بیاید، لوله چند متر در آب فرورفته است؟ (دما در تمام نقاط برابر و ثابت فرض شود و $\rho = ۱۰۰۰ \text{ kg/m}^3$ ، $g = ۱۰ \text{ N/kg}$)

(۱) ۵

(۲) ۸

(۳) ۱۳

(۴) ۲۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۹

علمی‌چی علوم تجربی چهارم آزمون شماره ۱۵

یک قطعه ۵۰۰ گرمی از مس را که دمای آن 67°C است در ظرفی عایق حرارت که حاوی ۳۸۰ گرم آب در دمای 25°C است می‌اندازیم. دمای تعادل چند درجه سلسیوس می‌شود؟ (گرمای ویژه آب و مس به ترتیب 4200J/kg.K و 380J/kg)
اتلاف گرما ناچیز است)

۲۴) ۲

۲۳) ۱

۲۸) ۴

۲۵) ۳

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۲

حباب هوایی که در یک عملیات غواصی در عمق ۷۰ متری ایجاد می‌شود به طرف سطح آب حرکت می‌کند. اگر دما را ثابت فرض کنیم شعاع این حباب در سطح آب چندبرابر می‌شود؟ ($10\text{N/kg} = g$ ، فشار هوا در سطح آب 10^5 kg/m^3 و $\rho_{\text{آب}} = 10^3 \text{ kg/m}^3$)

۲) ۲

۱) $\sqrt{2}$

۴) ۴

۳) $2\sqrt{2}$

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۸۰

ظرفی محتوی ۱۰۰۰ گرم آب و ۲۰۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس، در تعادل گرمایی است. یک قطعه فلز به گرمای ویژه 400J/(kg.K) و دمای 25°C درجه سلسیوس را درون ظرف می‌اندازیم، جرم فلز، حداقل چند گرم باشد تا یخی در ظرف باقی نماند؟ ($L_f = 336000\text{J/kg}$)

۶۷۲) ۲

۱) ۳۷۵

۹۵۰) ۴

۳) ۸۶۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۶

اختلاف دمای بین اتاق و هوای بیرون 20°C درجه است. از پنجره این اتاق در هر دقیقه چند کیلوژول گرما از شیشه‌ای به ابعاد $1/\text{m} \times 1/\text{m} \times 1/\text{m}$ و ضخامت ۵ میلی‌متر از طریق رسانش منتقل می‌شود؟ ($1\text{J/s.m.K} = k$ شیشه)

۹۰) ۲

۱) ۵۴

۹۰۰) ۴

۳) ۵۴۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک خارج از کشور ۱۳۸۷

"ترموکوپل" چیست؟

۱۷۱

۱) وسیله‌ای برای سنجش رسانایی حرارتی اجسام است.

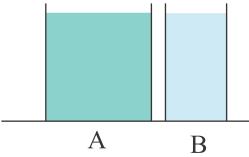
۲) دماسنجد است که در آن تغییر دما باعث تغییر شدت جریان الکتریکی می‌شود.

۳) دماسنجد است که در آن تغییر دما باعث تغییر حجم گاز یا مایع می‌شود.

۴) وسیله‌ای برای ثابت نگهداشتن دمای داخل ساختمان است.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۸۹

در شکل زیر، دو ظرف A و B پر از آب 20°C هستند. کدام کمیت، در مورد آب درون هر دو ظرف یکسان است؟

- (۱) انرژی درونی
- (۲) ظرفیت گرمایی
- (۳) نیروی وارد بر کف ظرف‌ها
- (۴) انرژی جنبشی متوسط مولکول‌ها

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۹

به دو کره فلزی توپر A و B که جرم مساوی دارند و حجم کره A است، گرمای مساوی می‌دهیم. اگر گرمای ویژه A نصف گرمای ویژه B و ضریب انبساط خطی A نصف ضریب انبساط خطی B باشد، تغییر حجم کره A چندبرابر تغییر حجم کره B است؟

- (۱) ۴
- (۲) $\frac{1}{2}$
- (۳) $\frac{1}{4}$
- (۴) ۲

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۹

چگالی گاز کاملی در دمای صفر درجه سلسیوس و فشار یک جو برابر $1/4$ کیلوگرم بر مترمکعب است. چگالی این گاز در فشار ۲ جو و دمای 273°C درجه سلسیوس چند کیلوگرم بر مترمکعب است؟

- (۱) $0/35$
- (۲) $0/7$
- (۳) $1/4$
- (۴) $2/8$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۳

در ظرفی که عایق گرما است، یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس وجود دارد. اگر ۸۰۰ گرم آب 50°C درجه سلسیوس در ظرف بریزیم، پس از برقراری تعادل گرمایی، ۱۰۰ گرم یخ در ظرف باقی می‌ماند. جرم اولیه یخ چند گرم بوده است؟ (فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت می‌گیرد. $L_f = 336000\text{J/kg}^{\circ}\text{C}$ و $c_{\text{آب}} = 4200\text{J/kg}^{\circ}\text{C}$)

- (۱) ۳۰۰
- (۲) ۴۰۰
- (۳) ۵۰۰
- (۴) ۶۰۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۵

از ۵۰۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس، در فشار یک اتمسفر، $100/8\text{kJ/kg}$ گرما می‌گیریم. اگر گرمای نهان ذوب یخ باشد، چند درصد آب، منجمد می‌شود؟

- (۱) ۲۰
- (۲) ۴۰
- (۳) ۶۰
- (۴) ۸۰

کنکور سراسری ریاضی و فیزیک داخل ۱۳۹۰

اگر در حجم ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از $45/5$ درجه سلسیوس به ۹۱ درجه سلسیوس برسانیم، فشار گاز چندبرابر می‌شود؟

۲) $\frac{2}{3}$

$\frac{8}{7}$ ۴)

$\frac{4}{3}$ ۱)

۳) $\frac{3}{2}$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۱

دمای گاز کاملی ۲۷ درجه سلسیوس است. اگر دمای آن را در فشار ثابت به ۸۷ درجه سلسیوس برسانیم، حجم آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

۳۰) $\frac{2}{3}$

۲۰) $\frac{4}{3}$

۳۵) ۱

۲۵) ۳

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۸۲

(الف) ظرف A به حجم ۲ لیتر حاوی گاز اکسیژن با دمای 27°C و فشار ۴ atm ← اتمسفر

(ب) ظرف B به حجم ۵ لیتر ← $V_B = 5\text{lit}$

(ج) اگر دمای گاز در ظرف ها به ۷ درجه سلسیوس برسد ← $T_2 = 27^{\circ}\text{C} + 7 = 34^{\circ}\text{C}$

(د) فشار گاز چند اتمسفر می شود? ← $P_2 = ?\text{atm}$

با باز شدن شیر رابط، گاز اکسیژن تمام حجم ظرف را اشغال می کند. با ثابت باقی ماندن تعداد ذرات ($n_1 = n_2$) و اینکه حجم تانویه برابر $V_1 = V_A + V_B = 2 + 5 = 7\text{lit}$ است، داریم:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \rightarrow \frac{4 \times 2}{320} = \frac{P_2 \times 7}{270} \rightarrow P_2 = 1\text{atm}$$

(الف) حجم جسم A، دو برابر حجم جسم B است ← $V_A = 2V_B$

(ب) چگالی آن $\rho_A = 0/\lambda$ چگالی جسم B است ← $\rho_B = 0/\lambda$

(ج) گرمای ویژه A، نصف گرمای ویژه B است ← $c_A = \frac{1}{2}c_B$

(د) به هر دو یکساندازه گرما بدھیم ← $Q_A = Q_B$

(ه) افزایش دمای جسم A، چند برابر افزایش دمای جسم B می شود؟ ← $\frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = ?$

باتوجه به روابط: $Q = mc\Delta\theta$ و $\rho = \frac{m}{V}$ داریم:

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta\theta_A = m_B c_B \Delta\theta_B \Rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{m_B c_B}{m_A c_A}$$

$$\frac{m=\rho V}{\Delta\theta_B} \Rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{\rho_B V_B c_B}{\rho_A V_A c_A} = \frac{\rho_B \times V_B \times c_B}{0/\lambda \rho_B \times 2 V_B \times \frac{1}{2} c_B} = \frac{1}{0/\lambda} = \frac{5}{1}$$

→ 10° صفر → یخ صفر

$$Q = mc\Delta\theta = 0/2 \times 2100 \times 10 = 4200\text{J}$$

$$\frac{1s \quad 210\text{J}}{t_1 \quad 4200\text{J}} \Rightarrow t_1 = \frac{4200}{210} = 20s \Rightarrow 2 \text{ و } 1 \text{ گزینه های ۱ و ۲}$$

آب صفر → یخ صفر

$$Q = mL_f = 0/2 \times 336000 = 67200\text{J}$$

$$\frac{1s \quad 210\text{J}}{t_2 \quad 67200\text{J}} \Rightarrow t_2 = \frac{67200}{210} = 320s$$

$$\Rightarrow t = t_1 + t_2 = 20 + 320 = 340s \Rightarrow 3 \text{ گزینه ۳}$$

گام اول

- (الف) یک شمش آلمینیم به حجم 200cm^3 و چگالی $2/\gamma\text{g/cm}^3$ را که دمایش 100°C است. $\theta_1 = 100^\circ\text{C} \leftarrow$
- (ب) $V'_{\text{W}} = 540\text{cm}^3$ ، $\theta_2 = 20^\circ\text{C} \leftarrow 20^\circ\text{C}$
- (ج) پس از برقراری تعادل حرارتی $\theta'_1 = \theta'_2 = \theta_e$ همدم می‌شوند
- (د) دمای آب تقریباً به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟ $\theta'_2 = ?$ $\theta_e = ?$

گام دوم

با استفاده از رابطه $m = \rho V$ و پایستگی انرژی بین آب و شمش آلمینیم دمای نهایی آنها را به دست می‌آوریم.

$$\begin{cases} c_{\text{Al}} = 0.9\text{J/g.K} = 0.9\text{J/g}^\circ\text{C} \\ c_{\text{W}} = 0.12\text{J/g.K} = 0.12\text{J/g}^\circ\text{C} \\ \rho_{\text{W}} = 1\text{g/cm}^3 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} Q_{\text{Al}} + Q_{\text{W}} &= 0 \Rightarrow m_{\text{Al}}c_{\text{Al}}\Delta\theta_{\text{Al}} + m_{\text{W}}c_{\text{W}}\Delta\theta_{\text{W}} = 0 \\ \Rightarrow \rho_{\text{Al}}V_{\text{Al}}c_{\text{Al}}(\theta_e - 100) + 1 \times 0.12 \times 0.12(\theta_e - 20) &= 0 \\ \Rightarrow 2/\gamma \times 200 \times 0.9 \times (\theta_e - 100) + 0.12 \times 0.12 \times (\theta_e - 20) &= 0 \\ \Rightarrow 276\theta_e = (4800 + 144) &\Rightarrow \theta_e \simeq 34^\circ\text{C} \end{aligned}$$

گام اول

- (الف) یک سرمهille آلمینیمی به قطر مقطع 4cm و طول $1\text{cm} = 2 \times 10^{-2}\text{m}$ را با 100°C درون آب قرار دارد.
- (ب) روی یک قالب یخ صفر درجه سلسیوس به جرم 100 g قرار دارد.

$$\theta_1 = 0^\circ\text{C} , m = 100\text{g} = 0.1\text{kg} \leftarrow$$

- (ج) سرمهille درون آب با دمای ثابت 100°C است. $\theta_2 = 100^\circ\text{C} \leftarrow$
- (د) چند ثانیه طول می‌کشد تا یخ کاملاً ذوب شود؟ $t = ? \leftarrow$

گام دوم

ابتدا مقدار گرمایی را که برای ذوب یخ 100 g مورد نیاز است محاسبه می‌کنیم.

$$Q = mL_F \xrightarrow{L_F = 334\text{kJ/kg}} Q = 0.1 \times 334 = 33.4\text{kJ}$$

حال با استفاده از آهنگ رسانش گرمایی می‌توانیم مدت زمان ذوب یخ را به دست بیاوریم.

$$Q = \frac{kAt\Delta\theta}{L} \Rightarrow t = \frac{QL}{k\pi R^\gamma \Delta\theta} \xrightarrow{\frac{\pi=3}{k=0.02\text{W/m.K}}} t = \frac{33400 \times 0.1}{0.02 \times 3 \times 10^{-7} \times 100} = 5048 = 510\text{s}$$

$$V_{\text{H}_2} + V_{\text{He}} = 4 \times 10^{-3} \text{ m}^3$$

$$\begin{aligned} \frac{n_{\text{H}_2}RT_{\text{H}_2}}{P_{\text{H}_2}} + \frac{n_{\text{He}}RT_{\text{He}}}{P_{\text{He}}} &= 4 \times 10^{-3} \Rightarrow \frac{\lambda \times 400}{\gamma \times 10^5} (n_{\text{H}_2} + n_{\text{He}}) = 4 \times 10^{-3} \\ \Rightarrow n_{\text{H}_2} + n_{\text{He}} &= 2/5 \text{ mol} \Rightarrow \frac{m_{\text{H}_2}}{M_{\text{H}_2}} + \frac{m_{\text{He}}}{M_{\text{He}}} = 2/5 \\ \Rightarrow \frac{m_{\text{H}_2}}{\gamma} + \frac{m_{\text{He}}}{\gamma} &= 2/5 \Rightarrow 2m_{\text{H}_2} + m_{\text{He}} = 10\text{ g} \end{aligned}$$

$$\text{طبق صورت سؤال : } \begin{cases} m_{\text{H}_2} = \lambda \text{ g} \\ \gamma m_{\text{H}_2} + m_{\text{He}} = 10 \text{ g} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{H}_2} = \gamma \text{ g} \\ m_{\text{He}} = \xi \text{ g} \end{cases} \Rightarrow \frac{m_{\text{H}_2}}{m_{\text{He}}} = \frac{\gamma}{\xi} = \frac{1}{3}$$

برای اینکه این دو میله به هم برسند کافی است مجموع افزایش طول آنها برابر $100/4\text{cm} = 25\text{cm}$ باشد:

$$\Delta L_{\text{Cu}} + \Delta L_{\text{Al}} = 100/4 - (50 + 50) = 0/4\text{cm}$$

$$\Rightarrow L_{\text{Cu}}\alpha_{\text{Cu}}\Delta\theta + L_{\text{Al}}\alpha_{\text{Al}}\Delta\theta = 0/4$$

$$\Rightarrow 50\Delta\theta(1/\gamma \times 10^{-3} + 2/3 \times 10^{-3}) = 0/4 \Rightarrow \Delta\theta = 200^\circ\text{C}$$

گام اول

- (الف) یک میله فلزی استوانه‌ای شکل به طول یک متر و سطح مقطع 4 سانتیمتر مربع ←
 (ب) میله را از یک طرف درون آب در حال جوش 100°C و از طرف دیگر در 30°C صفر درجه سلسیوس قرار می‌دهیم. ←
 (ج) پس از 60 دقیقه تمام يخ ذوب شده و به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل می‌شود.
 (د) رسانندگی گرمایی این فلز در SI کدام است؟ ←
 $k = ?$

گام دوم

با محاسبه مقدار گرمایی که سبب ذوب شدن يخ شده است و استفاده از رابطه رسانش گرمایی می‌توانیم رسانندگی گرمایی میله را به دست بیاوریم.

$$Q = mL_F \xrightarrow{L_F = 3336000 \text{ J/kg}} Q = 0.03 \times 3336000 = 100800 \text{ J}$$

$$Q = k \frac{A \Delta \theta t}{L} \Rightarrow 100800 = k \times \frac{4 \times 10^{-4} \times 100 \times 33600}{1} \Rightarrow k = 70 \text{ J/s.m.K}$$

گام اول

- (الف) مساحت دریچه‌ای $A = 500 \text{ cm}^2$ ←
 (ب) لایه‌ای از يخ صفر درجه سلسیوس به ضخامت متوسط 10 cm سطح دریچه را پوشانده ←

گام دوم

ابتدا حجم يخ صفر درجه سلسیوس را محاسبه می‌کنیم تا با استفاده از رابطه $m = \rho V$ جرم آن به دست آید.

$$V = Ah = 5 \times 10^4 \times \frac{1}{10} = 5 \times 10^3 \text{ m}^3$$

$$m = \rho V \xrightarrow{\rho = 900 \text{ g/cm}^3 = 900 \text{ kg/m}^3} 900 = \frac{m}{5 \times 10^3} \Rightarrow m = 450 \times 10^3 \text{ kg}$$

حال مقدار انرژی برای ذوب يخ را به دست می‌آوریم.

$$Q = mL_F \xrightarrow{L_F = 3336000 \text{ J/kg}} Q = 450 \times 10^3 \times 3336 \\ = 1512 \times 10^6 \text{ kJ} = 1512 \times 10^6 \text{ J} = 1512 \times 10^3 \text{ MJ} = 1512 \times 10^3 \text{ MJ}$$

تغییر دما در یک میله به صورت خطی تغییر می‌کند. بنابراین:

$$\frac{L_2}{L} = \frac{100 - \theta_M}{100 - 0} \Rightarrow \frac{L_2}{L} = \frac{100 - 30}{100} = 0.7$$

گام اول

- (الف) همزمان با افزایش حجم مقدار معینی گاز کامل $V_2 > V_1$ ←
 (ب) فشار آن کم می‌شود. ←
 (ج) دمای گاز چگونه تغییر می‌کند؟ $\frac{T_2}{T_1} = ?$ ←

گام دوم

با استفاده از قانون گاز کامل داریم:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{P_1 V_1} = \frac{P_2}{P_1} \times \frac{V_2}{V_1}$$

همان‌طور که از رابطه بالا مشخص است، نمی‌توان نظر قطعی در مورد تغییرات دمای گاز داد، زیرا $\frac{P_2}{P_1} < 1$ و $\frac{V_2}{V_1} > 1$ است. پس دما می‌تواند افزایش، کاهش و حتی ثابت بماند. اما اگر هر دو نسبت $\frac{P_2}{P_1}$ و $\frac{V_2}{V_1}$ بزرگتر (کوچکتر) از یک بودند می‌توانستیم بگوییم دما الزاماً افزایش (کاهش) یافته است.

در این گونه سوالات باید مشخص کنیم برای یخ چه اتفاقی می‌افتد:

$$Q = 1/05 \times 12 = 12/5 \text{ kJ}$$

$$Q_1 = mc\Delta T = 0/2 \times 2/1 \times 10 = 4/2 \text{ kJ}$$

$$Q_2 = mL_f = 0/2 \times 336 = 67/2 \text{ kJ}$$

$$\Rightarrow Q_1 < Q < Q_1 + Q_2$$

یخ به صفر درجه می‌رسد ولی تمام بخ ذوب نمی‌شود. حالت نهایی آب و بخ صفر درجه است.

باتوجه به رابطه آهنگ رسانش گرمایی داریم:

$$\begin{aligned} H_1 &= H_2 \Rightarrow k_1 \frac{A(\theta_H - \theta_e)}{L_1} = k_2 \frac{A(\theta_e - \theta_c)}{L_2} \\ \Rightarrow 0.05 \times \frac{(0 - 0.5)}{12} &= 0.02 \times \frac{(0.5 - 0)}{L_2} \Rightarrow \frac{0.5}{12} = \frac{0.5}{L_2} \Rightarrow L_2 = 12 \text{ cm} \end{aligned}$$

(الف) ۱۰۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس ۱۶۸۰ ژول گرما دهیم. $\leftarrow$

(ب) حجم آب چه تغییری می‌کند؟ $\leftarrow \Delta V = ?$

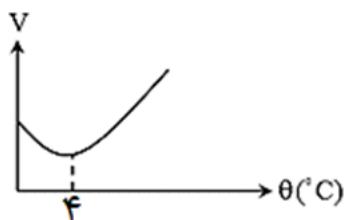
می‌دانیم حجم آب از 0°C تا 4°C کاهش می‌یابد و پس از آن افزایش می‌یابد.

ابتدا باید دمای نهایی آب را محاسبه کنیم.

$$Q = mc\Delta\theta \xrightarrow{c=4180 \text{ J/kg}^{\circ}\text{C}} 1680 = 0/1 \times 4180 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 4^{\circ}\text{C}$$

بنابراین با دادن ۱۶۸۰ ژول گرما، دمای آب از صفر درجه سانتی‌گراد تا ۴ درجه سانتی‌گراد تغییر کرده است.

باتوجه به نمودار حجم-دما، حجم آب در این بازه دمایی کاهش می‌یابد.

$$\text{از رابطه توان داريم } P = \frac{Q}{t}$$

$$Q_1 = P \cdot t = ۳۰۰ \times ۲۴ \text{ (J)}$$

اين درواقع گرما يا انرژي ورودي است.

از طرفی گرمایی که لازم است تا دمای ۶۰°C گرم مایع با گرمای ويژه ۱۵۰۰ J/kg.K را از ۳۰°C به ۵۰°C برساند عبارت است از:

$$Q_2 = mc\Delta\theta = ۰/۰۶ \times ۱۵۰۰ (۵۰ - ۳۰) = ۱۸۰۰ \text{ J}$$

که گرمای مفید يا انرژي مفید داده شده به مایع است.

با استفاده از تعریف بازده داريم:

$$\eta = \frac{Q_2}{Q_1} = \frac{۱۸۰۰}{۳۰۰ \times ۲۴} = ۰/۲۵ = ۲۵\%$$

پس ۲۵% گرمای تولیدی به مایع رسیده است.

گام اول

(الف) ۲۰۰ گرم آب $۲۲/۵$ درجه سلسیوس $\leftarrow m_1 = ۲۰۰ \text{ g} = ۰/۲ \text{ kg}$, $\theta_1 = ۲۲/۵^{\circ}\text{C}$

(ب) ۱۵۰ گرم آب ۴۰ درجه سلسیوس $\leftarrow m_2 = ۱۵۰ \text{ g} = ۰/۱۵ \text{ kg}$, $\theta_2 = ۴۰^{\circ}\text{C}$

(ج) پس از برقراری تعادل دمای آب به چند درجه سلسیوس می رسد؟ $\leftarrow \theta'_1 = \theta'_2 = \theta_e = ?$

گام دوم

کافی است از رابطه تعادل گرمایی استفاده کنیم:

$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 &= ۰ \Rightarrow m_1 c_1 (\theta_e - \theta_1) + m_2 c_2 (\theta_e - \theta_2) = ۰ \\ \xrightarrow{c_1=c_2} ۰/۲ \times (۰_e - ۲۲/۵) &= -۰/۱۵ \times (۰_e - ۴۰) \\ \Rightarrow ۰/۲ \theta_e + ۰/۱۵ \theta_e &= ۴/۵ + ۰ \\ \Rightarrow ۰/۳۵ \theta_e &= ۱۰/۵ \Rightarrow \theta_e = ۳۰^{\circ}\text{C} \end{aligned}$$

$$P \Delta V = nR\Delta T$$

$$۱/۰ \times ۱۰^۶ \times ۱ \times ۱۰^{-۳} = ۳ \times ۸ \times \Delta T \Rightarrow \Delta T = ۲۵ \text{ K}$$

گام اول

(الف) ظرفی مسی حاوی آب جوش ۱۰۰°C است. $\leftarrow \theta_1 = ۱۰۰^{\circ}\text{C}$

(ب) مساحت کف ظرف $۵۰۰ \text{ cm}^۲$ و ضخامت آن ۵ mm است. $\leftarrow L = ۵ \text{ mm} = ۵ \times ۱۰^{-۳} \text{ m}$

(ج) اگر صفحه داغ در هر ثانیه ۲۰۰۰ گرمایی ۲۰۰۰ J بدهد. $\leftarrow Q = ۲۰۰۰ \text{ J}$

(د) دمای سطح بالایی صفحه داغ که در تماس با ظرف است پس از ۱ ثانیه چند درجه سلسیوس است؟ $\leftarrow t = ۱ \text{ s}$, $\theta_2 = ?$

گام دوم

از رابطه آهنگ رسانش گرمایی استفاده می کنیم تا تغییرات دما را به دست بیاوریم.

$$\frac{Q}{t} = \frac{kA\Delta\theta}{L} \Rightarrow \Delta\theta = \frac{QL}{kAt} \xrightarrow{k=\text{const.}} \Delta\theta = \frac{۲۰۰۰ \times ۵ \times ۱۰^{-۳}}{۴\pi \times ۵ \times ۱۰^{-۳} \times ۱} = ۱۰^۳ \text{ K}$$

بنابراین θ_2 برابر است با:

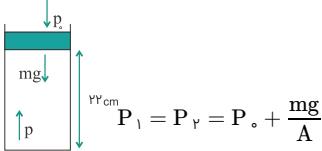
$$\Delta\theta = \theta_2 - \theta_1 \xrightarrow{\theta_1 = ۱۰۰^{\circ}\text{C}} ۱۰^۳ = \theta_2 - ۱۰۰ \Rightarrow \theta_2 = ۱۰۰ + ۱۰^۳ = ۱۱۰^{\circ}\text{C}$$

گزینه ۲

گام اول

- (الف) گاز کاملی با دمای 57°C محبوس است. $\leftarrow T_1 = 57 + 273 = 330\text{K}$
- (ب) دمای گاز را به درجه 27°C می‌رسانیم. $\leftarrow T_2 = 27 + 273 = 300\text{K}$
- (ج) پیستون چند سانتی‌متر جابه‌جا می‌شود؟ $\leftarrow |h_1 - h_2| = ?$

گام دوم

$$P_1 = P_2 = P_0 + \frac{mg}{A}$$

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \xrightarrow[V_1=Ah_1=A\times 22]{V_2=Ah_2} \frac{A \times 22}{330} = \frac{A \times h_2}{300} \Rightarrow h_2 = 20\text{cm}$$

در فشار ثابت نسبت $\frac{V}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

پس جابه‌جایی پیستون برابر است با:

$$|h_1 - h_2| = |22 - 20| = 2\text{cm}$$

گزینه ۱

گام اول

- (الف) جسمی به جرم 2kg $\leftarrow m = 2\text{kg}$
- (ب) بدون تغییر حالت 40kJ گرما از دست میدهد. $\leftarrow Q = -40\text{kJ}$
- (ج) اگر دمای اولیه جسم 50°C باشد، دمای ثانویه‌اش چند درجه سلسیوس است؟ $\leftarrow \theta_1 = 50^{\circ}\text{C}, \theta_2 = ?$

گام دوم

باتوجه به رابطه $Q = mc\Delta\theta$ ، θ_2 را به دست می‌آوریم.

$$Q = mc\Delta\theta \xrightarrow[c=\text{فیوژن}/\text{kg}^{\circ}\text{C}]{=} -40 \times 10^3 = 2 \times 400 \times (\theta_2 - 50)$$

$$\Rightarrow -40 = \theta_2 - 50 \Rightarrow \theta_2 = 10^{\circ}\text{C}$$

گزینه ۲

گام اول

- چند کیلوژول گرما لازم است تا 200g آب درجه سلسیوس تبدیل شود $\leftarrow (Q = ? \text{ (kJ)})$
- (آب 50°C به 0°C صفر $\rightarrow$ یخ صفر $\rightarrow$ بخ)

گام دوم

باتوجه به اینکه یخ، طی سه مرحله باید گرما بگیرد تا به آب 50°C درجه سلسیوس تبدیل شود، داریم:

$$Q = mc_{\text{بخ}}\Delta\theta + mL_F + mc_{\text{آب}}\Delta\theta$$

$$= 0.2(2100 \times 50 + 335000 + 4200 \times 50)$$

$$= 2100 + 67000 + 42000 = 111000\text{J} = 111\text{kJ}$$

گزینه ۱

گام اول

یک کیلوگرم بخ ۱۰ درجه سلسیوس را به آب تبدیل می‌کند. $\leftarrow \theta_1 = -10^\circ\text{C}, \theta_2 = 0^\circ\text{C}$

گام دوم

برای درک مسئله، تغییر دما و تغییر حالت بخ را به صورت شماتیک زیر نمایش می‌دهیم.

$$\text{آب درجه} \xrightarrow{Q_1} \text{بخار درجه} \xrightarrow{Q_2} \text{آب درجه}$$

پس بخ در دو مرحله گرمایش می‌گیرد یک بار به بخ صفر درجه و سپس به آب صفر درجه تبدیل می‌شود، بنابراین:

$$\begin{cases} Q = Q_1 + Q_2 \\ Q_1 = mc\Delta\theta \Rightarrow Q = mc\Delta\theta + mL_f \xrightarrow[c_{\text{گ}}=1000/\text{kg}\cdot\text{K}]{L_f=334\times10^3\text{ J/kg}} \\ Q_2 = mL_f \end{cases}$$

$$\begin{aligned} Q &= 1 \times 1000 \times (0 - (-10)) + 1 \times 334 \times 10^3 \\ &= 21 \times 10^3 + 334 \times 10^3 = 355 \times 10^3 \text{ J} = 355 \text{ kJ} \end{aligned}$$

گزینه ۱

راه حل اول:

دمای تعادل آب و بخ صفر درجه است $\Rightarrow \theta_e < 0 \Rightarrow \theta_e = \frac{\lambda_{100} \times 1 \times 20 - \lambda_{100} \times 10}{\lambda_{100} + \lambda_{100}} = \frac{100 \times 1 \times 20 - 100 \times 10}{100 + 100} = 10^\circ\text{C}$

$$\begin{aligned} m' &= \frac{Mm_{\text{آب}}c\theta}{L_F} = \frac{\lambda_{100} \times 1 \times 20}{\lambda_{100}} = 200 \text{ g} \\ \text{جرم آب} &= 100 + 200 = 1000 \text{ g} = 1 \text{ kg} \end{aligned}$$

راه حل دوم:

مطابق شکل زیر مانند دو کفه ترازو ابتدا اعداد طرفین را حساب می‌کنیم تا تشخیص دهیم ادامه فرآیند را باید در کدام کفه قرار دهیم:

کفه گرمایش سینگین‌تر است، پس همه جرم بخ نمی‌تواند ذوب شود، بنابراین دمای تعادل صفر است. حال مقداری از بخ که ذوب می‌شود (m') را محاسبه می‌کنیم:

$$m' \times 334 = 100 \times 4/2 \times 20 \Rightarrow m' = \frac{100 \times 4/2 \times 20}{334} \Rightarrow m' = 200 \text{ g}$$

جرم کل آب در انتهای فرآیند:

$$\text{جرم آب} = 100 + 200 = 1000 \text{ g} = 1 \text{ kg}$$

گزینه ۲

گام اول

(الف) دمای گاز کامل ۱۲۷ درجه سلسیوس است. $\leftarrow T_1 = 127 + 273 = 400\text{K}$

(ب) اگر فشار آن را ۲۵ درصد افزایش دهیم. $\leftarrow P_2 = P_1 + \frac{25}{100}P_1 = 1/25P_1 = 1/25 \times 400\text{K} = 16\text{K}$

(ج) و حجم آن در این فرآیند ۳۶ درصد کاهش یابد. $\leftarrow V_2 = V_1 - \frac{36}{100}V_1 = 0/64V_1 = 64V_1$

(د) دمای گاز چند درجه سلسیوس خواهد شد؟ $\leftarrow T_2 = ?$

گام دوم

با استفاده از قانون گاز کامل T_2 به دست خواهد آمد.

$$\frac{P_1V_1}{T_1} = \frac{P_2V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1V_1}{T_2} = \frac{1/25P_1 \times 0/64V_1}{T_2} \Rightarrow T_2 = 320\text{K}$$

دمای به دست آمده برحسب کلوین است و باید آن را به سانتی‌گراد تبدیل کنیم.

$$T = \theta + 273 \Rightarrow 320 = \theta + 273 \Rightarrow \theta = 47^\circ\text{C}$$

گزینه ۱

گام اول

- (الف) یک کیلوگرم آب با دمای 30°C $\xleftarrow{Q_1}$ آب 1 kg ، $\theta_{\text{آب}} = 30^{\circ}\text{C} \leftarrow$
- (ب) چند گرم یخ صفر درجه سلسیوس $\xleftarrow{Q_2}$ آب $m_1 = ?$ ، $\theta_1 = 0^{\circ}\text{C} \leftarrow$
- (ج) پس از تعادل گرمایی آب با دمای 20°C $\xleftarrow{Q_3}$ آب $\theta_e = 20^{\circ}\text{C} \leftarrow$

گام دوم

باتوجه به طرح واره زیر:

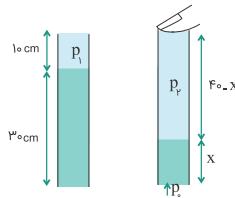
$$\text{آب } 30^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{آب } 20^{\circ}\text{C} \xleftarrow{Q_2} \text{آب } 0^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_3} \text{یخ } 0^{\circ}\text{C}$$

کافی است رابطه تعادل گرمایی را بنویسیم:

$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 + Q_3 &= 0 \Rightarrow m_1 L_f + m_1 c(\theta_e - \theta_1) + m_2 c(\theta_e - \theta_{\text{آب}}) = 0 \\ &\Rightarrow m_1 \times 334 \times 10^3 + m_1 \times 4200 \times (20 - 0) + 1 \times 4200 \times (20 - 10) = 0 \\ &\Rightarrow m_1 (334000 + 84000) = 42000 \Rightarrow m_1 (420000) = 42000 \Rightarrow m_1 = 0/1\text{kg} = 100\text{g} \end{aligned}$$

گزینه ۲

قبل از آنکه انگشت خود را بر دهانه لوله قرار دهیم فشار هوای بالای لوله همان فشار هوا یعنی $P_1 = P_2 = 75 \text{ cmHg}$ است. اما وقتی انگشت خود را بر دهانه لوله می‌گذاریم و آن را ببرون می‌آوریم ارتفاع جیوه درون لوله را x در نظر می‌گیریم.

$$P_2 + x(\text{cmHg}) = 75 \text{ cmHg} \Rightarrow P_2 = 75 - x$$

اما همواره دمای هوای بالای لوله ثابت است و در دمای ثابت، حجم و فشار گاز با هم نسبت وارون دارند. حجم ابتدایی هوای بالای لوله A_1 است که A سطح مقطع لوله است و حجم ثانویه $(40 - x)A$ است، لذا:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow 75 \times 10 A = (75 - x)(40 - x)A \Rightarrow 750 = (75 - x)(40 - x)$$

حل این معادله درجه دوم راحت نیست، اما با کمی دقت در گزینه‌ها میتوان جواب درست پعنی 25 را حدس زد.

گزینه ۳

گام اول

- (الف) قطعه یخی به جرم m و دمای صفر درجه سلسیوس $\xleftarrow{Q_1}$
- (ب) درون همان جرم، آب 90°C $\xleftarrow{Q_2}$ دمای 0°C $\xleftarrow{Q_3}$ سلسیوس می‌اندازیم.
- (ج) دمای تعادل چند درجه سلسیوس خواهد شد؟ $\theta_e = ? \leftarrow$

گام دوم

برای درک بهتر سؤال نمودار شماتیک آن را رسم کردیم. در مخلوط m_2 گرم آب $\theta^{\circ}\text{C}$ و m_1 گرم یخ صفر درجه سلسیوس داریم.

$$\text{آب } \theta \text{ درجه} \xrightarrow{Q_1} \text{آب صفر درجه سلسیوس} \xrightarrow{Q_2} \text{آب } \theta \text{ درجه} \xrightarrow{Q_3} \text{یخ } \theta \text{ درجه}$$

رابطه تعادل گرمایی را می‌نویسیم.

$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 + Q_3 &= 0 \Rightarrow m_1 L_f + m_1 c(\theta_e - 0) + m_2 c(\theta_e - 90) = 0 \\ &\Rightarrow (m_1 + m_2)c\theta_e - 90m_2c - m_1 L_f = 0 \Rightarrow \theta_e = \frac{90m_2c - m_1 L_f}{(m_1 + m_2)c} \\ &\xrightarrow{\substack{L_f = \lambda_0 \times 4200 \text{ J/kg} \\ c = 4200 \text{ J/kg.K}}} \theta_e = \frac{m \times 4200 \times 90 - m \times \lambda_0 \times 4200}{(m + m) \times 4200} = 5^{\circ}\text{C} \end{aligned}$$

گام اول

(الف) قطعه فلزی به جرم $2/5$ کیلوگرم، با دمای 68°C $\leftarrow$

(ب) یک قطعه بخ بزرگ صفر درجه $\leftarrow \theta_2 = 0$

(د) چند گرم از بخ ذوب می‌شود؟ $\leftarrow m_2 = ?$

گام دوم

از آنجاکه قطعه بخ بزرگ است فلز تمام گرمای خود را به بخ می‌دهد تا مقداری از آن ذوب شود؛ بنابراین مخلوط آب و بخ داریم و دمای نهایی فلز و مخلوط آب و بخ صفر درجه سانتی گراد است.

$$\text{بخ } ^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{فلز با دمای } ^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_2} \text{فلز در حالت تعادل با آب } ^{\circ}\text{C}$$

اگر مقدار گرمایی که فلز از دست می‌دهد تا به تعادل برسد با Q_1 و مقدار گرمایی که بخ می‌گیرد تا به آب صفر درجه تغییر حالت دهد با Q_2 نمایش دهیم، پاتوجه به رابطه تعادل گرمایی داریم:

$$Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow Q_1 = -Q_2 \Rightarrow m_1 c (0 - \theta_1) = -m_2 L_f$$

$$\frac{L_f = \frac{1}{\rho} \times \frac{1}{c} \times \Delta T}{c_{ذوب} = \lambda} \xrightarrow{2/5 \times 380 \times (0 - 68)}$$

$$= -m_2 \times \frac{1}{\rho} \times \Delta T \Rightarrow m_2 = \frac{1}{19} \text{ kg} \times 10^3 = 190 \text{ g}$$

گام اول

(الف) حجم گاز کامل برابر $10^{-5} \text{ m}^3 \leftarrow 1 \text{ cm}^3$

(ب) در فشار $P = 10^5 \text{ Pa} \leftarrow 10^5 \text{ Pa}$

(ج) دمای $T = 27 + 273 = 300 \text{ K} \leftarrow 27^{\circ}\text{C}$

(د) تعداد مولکول‌های گاز (تعداد ذرات) $N = ? \leftarrow$

گام دوم

ابتدا از قانون گازهای کامل، n را به دست می‌آوریم و با استفاده از آن، تعداد ذرات را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{cases} n = \frac{PV}{RT} \\ R = \lambda J/\text{mol.K} \end{cases} \Rightarrow n = \frac{10^5 \times 10^{-5}}{\lambda \times 300} = \frac{10^{-5}}{24}$$

بنابراین تعداد ذرات برابر است با:

$$\begin{cases} n = \frac{N}{N_A} \\ N_A = 6 \times 10^{23} \end{cases} \Rightarrow \frac{10^{-5}}{24} = \frac{N}{6 \times 10^{23}}$$

$$\Rightarrow N = \frac{10^{20}}{4} = 2/5 \times 10^{19}$$

در سطح آزاد هر مایع همواره در هر دمایی عمل تبخیر روی می‌گویند؛ که به دما و مساحت سطح مایع و فشار و رطوبت و ناخالصی بستگی دارد. حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم.

گزینه ۱) تبخیر سطحی مایع در هر دمایی اتفاق می‌افتد $\leftarrow$ این گزینه صحیح است؛ تبخیر سطحی در هر دمایی اتفاق می‌افتد و با افزایش دما افزایش می‌یابد.

گزینه ۲) با افزایش فشار هوا، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد $\leftarrow$ این گزینه تدرست است زیرا با افزایش فشار هوا آهنگ تبخیر سطحی کاهش می‌یابد.

گزینه ۳) با افزایش دما، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد $\leftarrow$ این گزینه صحیح است؛ با افزایش دما انرژی مولکول‌ها در سطح مایع افزایش یافته و با سرعت بیشتری از سطح مایع تبخیر می‌شوند.

گزینه ۴) با افزایش سطح آزاد مایع، تبخیر سطحی آن نیز افزایش می‌یابد $\leftarrow$ این گزینه صحیح است؛ با افزایش سطح آزاد مایع تعداد مولکول‌های سطحی مایع بیشتر شده و بنابراین تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.

باتوجه به رابطه انبساط سطحی، یکای 25 را به دست می‌آوریم.

$$\Delta A = \gamma \times \alpha \times A_1 \times \Delta \theta$$

کافی است یکای هر کمیت را نوشته تا یکای ضریب انبساط طولی به دست بیابید.

$$m' = (\alpha) \times m' \times K \Rightarrow (\alpha) \text{ واحد} = \frac{1}{K}$$

گام اول

- (الف) مکعبی به ضریب انبساط طولی $\alpha = 12 \times 10^{-6} K^{-1}$ در درجه سلسیوس قرار دارد.
- (ب) در دمای صفر درجه سلسیوس $\theta_1 = 0^\circ C$ برسد.
- (ج) اگر دمای آن به $100^\circ C$ برسد $\theta_2 = 100^\circ C$.
- (د) حجم مکعب چند درصد افزایش می‌یابد؟ $\frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = ?$

گام دوم

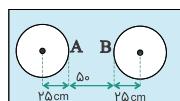
با استفاده از رابطه انبساط حجمی جامدات داریم:

$$\begin{aligned}\Delta V &= V_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = \alpha \Delta \theta \times 100 \\ &= 12 \times 10^{-6} \times 100 \times 100 = 0.12\%.\end{aligned}$$

فشار گاز درون لوله $= 75 - 72 = 3 \text{ cmHg}$

$$\begin{aligned}\frac{P_2}{P_1} &= \frac{T_2}{T_1} \Rightarrow \frac{P}{3} = \frac{320}{300} = \frac{16}{15} \Rightarrow P = 16/15 \text{ cmHg} \\ \Delta P &= 16/15 - 3 = 1/15 \text{ cmHg} = 1 \text{ mmHg}\end{aligned}$$

فشار هوا ۲ میلی‌متر جیوه افزایش یافته است.

با افزایش دمای صفحه، شعاع دایره‌ها و فاصله AB زیاد می‌شود (گزینه ۱ و ۲ غلط است). کافی است با استفاده از رابطه $\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta$, فاصله ثانویه را بدست آوریم:

$$\begin{cases} \Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow L_2 = L_1 (1 + \alpha \Delta \theta) \\ \Delta \theta = 200^\circ C \\ 2\alpha = 3/5 \times 10^{-5} K^{-1} \Rightarrow \alpha = 1/\lambda \times 10^{-5} K^{-1} \\ L_1 = 20 \text{ cm} = 200 \text{ mm} \\ \Rightarrow L_2 = 200 \times (1 + 1/\lambda \times 10^{-5} \times 200) = 200 \times (1/0015) = 201/\lambda \text{ mm} \end{cases}$$

گام اول

- (الف) یک سر میله آهنی به طول ۳۰ سانتی‌متر در یک منبع گرمایی به دمای $150^\circ C$ سر دیگر آن در مخلوط آب و یخ صفر درجه سلسیوس قرار دارد.
- (ب) در هر دقیقه $Q = 838 \text{ J}$ گرمایی در میله شارش می‌گند. $L = 30 \text{ cm} = 0.3 \text{ m}$, $\Delta \theta = \theta_2 - \theta_1 = 150 - 0 = 150^\circ C$
- (ج) قطر مقطع میله چند سانتی‌متر است؟ $D = 2R = ?$

گام دوم

کافی است از رابطه رسانش گرمایی استفاده کنیم.

$$\begin{cases} Q = \frac{kA\Delta\theta}{L} \\ A = \pi R^2 = \pi \left(\frac{D}{2}\right)^2 \Rightarrow Q = \frac{k\pi D^2 t \Delta \theta}{\pi L} \Rightarrow D^2 = \frac{4Q\pi L}{k\Delta\theta} \xrightarrow[k=\lambda\gamma J/s.m.K]{\pi=\pi} D = \sqrt{\frac{4 \times 838 \times 0.3}{\pi \times 12 \times 150}} = \frac{2}{100} \text{ m} = 2 \text{ cm} \end{cases}$$

از رابطه چگالی میتوانیم جرم آب را محاسبه نماییم.

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow m = \rho V \Rightarrow m = 1000 \times 10^5 = 10^8 \text{ kg}$$

از طرفی:

$$Q = mc\Delta\theta = mc(\theta_2 - \theta_1) \xrightarrow{\frac{Q=100 \text{ GJ}}{Q=1000 \times 10^3 \text{ J}}} 2/1 \times 10^{13} = 10^8 \times 4200 (\theta_2 - 25)$$

$$\theta_2 = 30^\circ \text{C}$$

فشارسنج فشار پیمانه‌ای را نشان می‌دهد و فشار پیمانه‌ای اختلاف فشار داخل و فشار هوا است، بنابراین فشار گاز در ابتدا $P_1 = 4 + 1 = 5 \text{ atm}$ بوده است.
اکنون طبق قانون گازهای کامل داریم:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{5 \times 4}{(27 + 273)} = \frac{P_2 \times 8}{(87 + 273)}$$

$$\Rightarrow \frac{20}{300} = \frac{P_2 \times 8}{360} \Rightarrow P_2 = \frac{360 \times 20}{300 \times 8} = 3 \text{ atm}$$

$$\text{اختلاف فشار داخل استوانه و فشار هوا} = \text{فشاری که فشارسنج نشان می‌دهد} \Rightarrow 3 - 1 = 2 \text{ atm}$$

$$PV = nRT \Rightarrow 2 \times 10^8 \times 300 / 8 = n \times 8 \times 280 \Rightarrow n = 3 \text{ مول}$$

فرض می‌کنیم x مول گاز هلیم و $(3 - x)$ مول گاز اکسیژن داریم؛ بنابراین:

$$0.4xg = x \times 4 + (3 - x) \times 32 \Rightarrow x = 1/5 \text{ مول}$$

پس مخلوط موردنظر از $1/5$ مول گاز هلیم و $4/5$ مول گاز اکسیژن تشکیل شده است یعنی هر کدام 50% از گاز مخلوط را تشکیل می‌دهند.

گام اول

(الف) دمای 3 گرم گاز هیدروژن را در فشار ثابت $\leftarrow$ $m = 3 \text{ g} = 3 \times 10^{-3} \text{ kg}$

$$\begin{cases} \theta_1 = 27^\circ \text{C} \Rightarrow T_1 = 300 \text{ K} \\ \theta_2 = 87^\circ \text{C} \Rightarrow T_2 = 360 \text{ K} \end{cases} \xrightarrow{\text{ب) از } 27 \text{ درجه سلسیوس به } 87 \text{ درجه سلسیوس می‌رسانیم} \leftarrow}$$

$$\text{(ج) حجم آن فرآیند، چند درصد افزایش می‌یابد؟} \leftarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = ?$$

گام دوم

با استفاده از قانون گازها در فشار ثابت (شارل- گیلوساک) درصد میزان تغییرات حجم را به دست می‌آوریم:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{300} = \frac{V_2}{360} \Rightarrow V_2 = \frac{6}{5} V_1$$

$$\Rightarrow \Delta V = \frac{1}{5} V_1 \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = \frac{1}{5} \times 100 = 20\%$$

گام اول

(الف) ضربی انبساط طولی فلزی K^{-1} $\leftarrow$ $\alpha = 10^{-5} K^{-1}$ است.

(ب) اگر دمای قطعه‌ای از این فلز را 100°C درجه سلسیوس افزایش دهیم. $\leftarrow$

$$\text{(ج) حجم آن چند درصد افزایش می‌یابد؟} \leftarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = ?$$

گام دوم

با استفاده از رابطه $\Delta V = \alpha V_1 \Delta\theta$ داریم:

$$\Delta V = \alpha V_1 \Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = \alpha \times 10^{-5} \times 100 \times 100 = 0/3\%$$

$$F = \frac{9}{5}\theta + 32 \Rightarrow 122 = \frac{9}{5}\theta + 32 \Rightarrow \theta = \frac{9}{5}\theta \Rightarrow \theta = 50^\circ C$$

$$T = \theta + 273 = 50 + 273 = 323 K$$

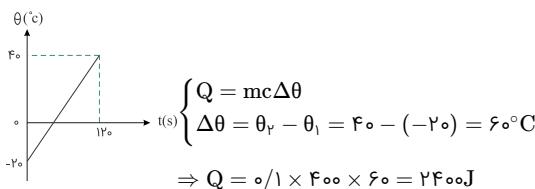
- (الف) کیلوگرم آب با دمای $m_1 = 10^\circ C$ $\leftarrow 10^\circ C$
- (ب) کیلوگرم آب با دمای $m_2 = 50^\circ C$ $\leftarrow 50^\circ C$ مخلوط می‌کنیم.
- (ج) دمای تعادل بدون اتلاف گرما $\theta' = 30^\circ C$ می‌شود.
- (د) $\frac{m_2}{m_1} = ?$ است $\leftarrow$

با استفاده از رابطه تعادل گرمایی می‌توانیم نسبت $\frac{m_2}{m_1}$ را به دست آوریم.

$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 &= 0 \Rightarrow m_1 c_1 (\theta_e - \theta_1) + m_2 c_2 (\theta_e - \theta_2) = 0 \\ &\Rightarrow m_1 (\theta_e - \theta_1) + m_2 (\theta_e - \theta_2) = 0 \\ &\Rightarrow m_1 (30 - 10) = -m_2 (30 - 50) \Rightarrow \frac{m_2}{m_1} = 1 \end{aligned}$$

- (الف) جسم جامدی به جرم $m = 100 g = 0.1 kg$ $\leftarrow$ گرم
- (ب) گرمای ویژه جسم $c = 400 J/kg^\circ C \leftarrow 400 J/kg^\circ C$
- (ج) جسم در هر ثانیه چند ژول گرما گرفته است $= ?$ در هر ثانیه

باتوجه به نمودار در مدت زمان ۱۰۰s دمای جسم از $-20^\circ C$ تا $40^\circ C$ درجه تغییر کرده است بنابراین با استفاده از $Q = mc\Delta\theta$ می‌توان گرمایی را که در مدت زمان ۱۰۰s ثانیه جسم گرفته است محاسبه کرد.

جسم گرمایی برابر با $2400 J$ در مدت ۱۰۰s در هر ثانیه گرفته است اما صورت سوال مقدار گرمای گرفته شده در هر ثانیه را می‌خواهد؛ بنابراین:

$$Q_{\text{در هر ثانیه}} = \frac{Q_{\text{کل}}}{\Delta t} = \frac{2400}{100} = 20 J/s$$

- (الف) دمای مقداری گاز کامل را از $T_1 = 27 + 273 = 300 K$ به $27^\circ C$ $\leftarrow 27^\circ C$
- (ب) و حجم آن را از ۸ لیتر به ۱۱ لیتر می‌رسانیم. $\leftarrow V_1 = 8 lit, V_2 = 11 lit$
- (ج) در این عمل فشار گاز $P_2 = P_1 - 10 \leftarrow 10$ سانتی‌متر جیوه کم می‌شود.
- (د) فشار اولیه گاز چند سانتی‌متر جیوه است $= ?$ $\leftarrow P_1 = ?$

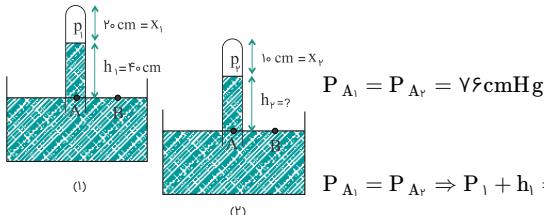
کافی است از قانون گازهای کامل استفاده کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times \lambda}{300} = \frac{(P_1 - 10) \times 11}{273} \Rightarrow 10 P_1 - 100 = \lambda P_1 \Rightarrow P_1 = 50 cmHg$$

گام اول

- الف) در ظرفی، مقداری هوا بالای ستون جیوه در لوله وجود دارد. ←
 ب) لوله را به آرمی چند سانتی‌متر پایین ببریم تا ارتفاع ستون هوا نصف شود. ←
 ج) فشار هوا را ۷۶cmHg بگیرید و دما ثابت است. ←

گام دوم

در هر دو حالت ۱ و ۲، نقطه A را در تراز افقی سطح مایع در نظر می‌گیریم که فشار آن برابر با فشار هوا است پس:

از این رابطه استفاده می‌کنیم تا ارتفاع جیوه را در حالت دوم به دست بیاوریم:

$$P_{A_1} = P_{A_2} = 76 \text{ cmHg}$$

$$P_{A_1} = P_1 + h_1 \Rightarrow P_1 + 40 = P_2 + h_2 \Rightarrow h_2 = (P_1 - P_2) + 40$$

بنابراین باید P_2 و P_1 را به دست بیاوریم.

$$P_A = 76 \text{ cmHg}$$

$$P_A = h_1 + P_1 \Rightarrow 76 = 40 + P_1 \Rightarrow P_1 = 36 \text{ cmHg}$$

اما برای محاسبه P_2 نمی‌توانیم از این روش استفاده کنیم (زیرا مقدار h_2 را نداریم). در عوض چون تعداد مول‌های هوای محبوس در انتهای لوله ثابت باقی می‌ماند و دما ثابت است داریم:

$$\begin{cases} P_1 V_1 = P_2 V_2 \\ V = \rho A x \end{cases} \Rightarrow \rho A x_1 = \rho A x_2 \xrightarrow{A_1 = A_2} 36 \times 20 = P_2 \times 10 \Rightarrow P_2 = 72 \text{ cmHg}$$

حال که ۱ و ۲ را به دست آوردهیم h_2 برابر است با:

$$h_2 = (P_1 - P_2) + 40 \Rightarrow h_2 = (36 - 72) + 40 = 4 \text{ cm}$$

به این ترتیب، طول لوله خارج از جیوه در حالت (۱) و (۲) را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} L_{(1)} &= 20 + 40 = 60 \text{ cm} \\ L_{(2)} &= 10 + 4 = 14 \text{ cm} \end{aligned} \Rightarrow L_{(1)} - L_{(2)} = 60 - 14 = 46 \text{ cm}$$

بنابراین لوله به اندازه ۴۶ cm درون جیوه پایین رفته است.

گزینه ۴

طبق نمودار، وقتی دمای جسم از -3°C به 7°C رسیده است، مقدار λ گرما به جسم داده شده است؛ بنابراین:

$$Q_1 = mc\Delta\theta_1 \Rightarrow \lambda = mc \times (7 - (-3)) \Rightarrow \lambda = 10mc \quad (1)$$

حال محاسبه می‌کنیم برای 3°C افزایش دما چند کیلوژول گرما لازم است:

$$Q_2 = mc\Delta\theta_2 \Rightarrow Q_2 = mc \times 3 \Rightarrow Q_2 = 3mc \quad (2)$$

با نوشتن تناسب بین روابط (۱) و (۲) خواهیم داشت:

$$\frac{Q_2}{\lambda} = \frac{3mc}{10mc} \Rightarrow \frac{Q_2}{\lambda} = 0/3 \Rightarrow Q_2 = 2/3 \text{ kJ}$$

گام اول

- (الف) به مقداری بخ با دمای صفر درجه سلسیوس گرمایی دهیم تا تبدیل به آب ۲۰ درجه سلسیوس شود. ←
 (ب) چند درصد گرمایی داده شده صرف ذوب بخ شده است؟ ←

$$\frac{Q_1}{Q} \times 100 = ?$$

گام دوم

$$\text{آب } 20 \text{ درجه} \xrightarrow{Q_1} \text{آب صفر درجه} \xrightarrow{Q_2} \text{بخ صفر درجه}$$

باتوجه به اینکه درصد گرمایی صرف شده برای ذوب بخ خواسته شده است باید ابتدا کل گرمایی صرف شده برای تبدیل بخ به آب ۲۰ درجه را محاسبه کنیم و سپس مقدار درصد گرمایی تبدیل حالت بخ به مایع را بر آن تقسیم نماییم؛ بنابراین:

$$\begin{cases} Q = Q_1 + Q_2 \\ Q_1 = mL_f \\ Q_2 = mc\Delta\theta \\ L_f = 336 \text{ kJ/kg} \\ c_w = 4200 \text{ J/kg}^{\circ}\text{C} = 4/2 \text{ J/g}^{\circ}\text{C} \end{cases}$$

$$\Rightarrow Q = mL_f + mc\Delta\theta \Rightarrow Q = m \times 336 + m \times 4/2 \times (20 - 0) = m \times 420 \text{ J}$$

$$\frac{Q_1}{Q} \times 100 = \frac{m \times L_f}{m \times 420} \times 100 = \frac{336}{420} \times 100 = 80\%$$

گزینه ۳

گام اول

- (الف) ضریب انبساط طولی $\alpha = 2 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1}$ است ←
 (ب) دمای حلقه را ۵۰ درجه سلسیوس افزایش دهیم ←

$$\Delta\theta = 50^{\circ} \xrightarrow{\Delta\theta = \Delta T} \Delta T = 50 \text{ K} \leftarrow$$

 (ج) قطر حلقه چند درصد افزایش می‌یابد؟ ←

$$\frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = ?$$

گام دوم

باتوجه به رابطه $\Delta L = L_1 \alpha \Delta T$ می‌توان میزان افزایش درصد قطر را به دست آورد:

$$\begin{aligned} \Delta L &= L_1 \alpha \Delta T \Rightarrow \frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = \frac{L_1 \alpha \Delta T}{L_1} \times 100 \\ &= \alpha \Delta T \times 100 = 2 \times 10^{-5} \times 50 \times 100 = 0.1 \end{aligned}$$

گزینه ۴

- به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم.
 گزینه ۱) چگالش یا میزان تبدیل بخار به مایع است که در این فرآیند گاز گرمایی از دست می‌دهد، اما تبخیر فرآیندی گرمائیر است.
 گزینه ۲) انجام فرآیندی گرماده است زیرا مایع گرمایی خود را از دست می‌دهد تا به جامد تبدیل شود. میزان نیز واکنشی گرماده است.
 گزینه ۳) ذوب واکنشی گرمائیر است، اما میزان واکنشی گرماده است.
 گزینه ۴) تعیید تبدیل جامد به گاز است که فرآیندی گرمائیر است همانند ذوب که تبدیل جامد به مایع است و فرآیندی گرمائیر است.

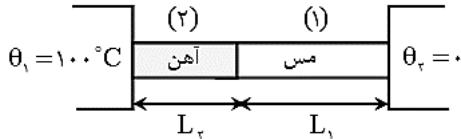
گزینه ۵

جرم آب را m در نظر می‌گیریم. چون درنهایت ۵۲۰ گرم آب 520°C داریم، جرم بخ ذوب شده $m - 520$ خواهد بود. گرمایی که آب از دست می‌دهد، توسط $(520 - m)$ گرم بخ جذب شده است تا آن را ذوب کند؛ بنابراین:

$$\begin{aligned} Q_{آب} + Q_{آب} &= 0 \\ \Rightarrow mc_{آب}(\theta_e - \theta_1) + (520 - m)L_F &= 0 \\ \Rightarrow m \times \frac{1}{4200} \times (0 - 50) + (520 - m) \times \frac{336000}{1000000} &= 0 \\ -50m + 80(520 - m) &= 0 \Rightarrow -50m + 41600 - 80m = 0 \\ \Rightarrow 13m &= 4160 \Rightarrow m = 320 \text{ g} \end{aligned}$$

- (الف) یک سرمهیله آهنی به طول 16 cm را به یک سرمهیله مسی به طول 20 cm جوش داده اند. $\leftarrow$
- (ب) سر آزاد میله آهنی را در آب جوش 100°C و سر دیگر میله مسی را در مخلوط آب و بخ با دمای صفر درجه سلسیوس قرار می دهند $\leftarrow$
- (ج) دمای نقطه اتصال دو میله چند درجه سلسیوس است؟ $\leftarrow$ $\theta = ?$
- (د) سطح مقطع هر دو میله یکسان است. $\leftarrow A_1 = A_2 = A$

باتوجه به اینکه آهنگ شارش گرمایی آهن و مس باهم برابرند می توانیم دمای نقطه اتصال را به دست بیاوریم:

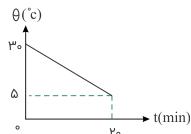
$$\frac{Q_1}{t_1} = \frac{Q_2}{t_2} \xrightarrow{k_1 = k_2} \frac{k_1 A_1 \Delta \theta_1}{L_1} = \frac{k_2 A_2 \Delta \theta_2}{L_2} \Rightarrow \frac{k_1 (\theta - \theta_2)}{L_1} = \frac{k_2 (\theta_1 - \theta)}{L_2}$$

$$\xrightarrow[k_1 = \lambda_1 W/m.K]{k_2 = \lambda_2 W/m.K} \frac{100 \times (\theta - 0)}{16} = \frac{\lambda_2 \times (100 - \theta)}{20} \Rightarrow \theta = 10^\circ\text{C}$$

(الف) جسمی به جرم 300 g $\leftarrow m = 300\text{ g} = 0.3\text{ kg}$

(ب) با آهنگ ثابت 3 W از گرمای 3 W با آهنگ گرفته ایم. $\leftarrow P = \frac{Q}{\Delta t} = \frac{mc\Delta\theta}{\Delta t} = 3\text{ W}$

(ج) گرمای ویژه این جسم چند J/kg.K است؟ $\leftarrow c = ?$

باتوجه به نمودار و رابطه توان، به راحتی c به دست می آید؛ بنابراین:

$$\begin{cases} P = \frac{mc\Delta\theta}{\Delta t} \\ \Delta t = 12\text{ min} = 1200\text{ s} \\ \Delta\theta = \Delta T \Rightarrow \Delta T = 100 - 50 = 50\text{ K} \\ p = 3\text{ W} \\ m = 0.3\text{ kg} \\ \Rightarrow p = \frac{0.3 \times c \times 50}{1200} \Rightarrow c = 400\text{ J/kg.K} \end{cases}$$

توجه شود که تغییرات دما بر حسب سانتی گراد و کلوین باهم برابر است.

$$A_2 = A_1(1 + \alpha \Delta \theta)$$

$$A_2 = 50(1 + 2 \times 2/3 \times 10^{-3} \times 100) = 50 + 0.18 = 50.18 \text{ cm}^2$$

گام اول

(الف) گرم بخ 10°C درجه سلسیوس قرار دارد. $\leftarrow m_1 = 200\text{g}, \theta_1 = -10^{\circ}\text{C}$

(ب) حداقل چند گرم آب با دمای 20°C سلسیوس به آن اضافه کنیم تا تمام بخ ذوب شود؟

$$m_2 = ?, \theta_2 = 20^{\circ}\text{C} \leftarrow$$

گام دوم

منظور از حداقل آب، مقدار آبی است که بخ -10°C درجه سلسیوس را به آب صفر درجه تبدیل کند؛ بنابراین:

$$\text{آب } 20^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_r} \text{آب صفر درجه} \xrightarrow{Q_r} \text{بخ صفر درجه} \xrightarrow{Q_r} \text{بخ } -10^{\circ}\text{C}$$

درنتیجه داریم:

$$Q_1 + Q_2 + Q_r = 0 \Rightarrow m_1 c_1 \Delta \theta + m_2 L_f + m_2 c_2 \Delta \theta = 0$$

$$\frac{L_f = 336\text{J/g}}{c_1 = \frac{1}{2}c_2 = 1/\text{J/g.K}} \rightarrow 200 \times 2/1 \times (0 - (-10)) + 200 \times 336 + m_2 \times 4/2 \times ((0 - 20)) = 0$$

$$\Rightarrow 4200 + 67200 = m_2 \times 2/2 \times 20 \Rightarrow 71400 = m_2 \times 200 \Rightarrow m_2 = 357\text{g}$$

گزینه ۱

گام اول

(الف) اگر فشار گاز کامل را 25 درصد افزایش داده $\leftarrow P_2 = 1/25P_1$

(ب) حجم آن را 36 درصد کم کنیم. $\leftarrow V_2 = V_1 - \frac{36}{100}V_1 = 0/64V_1$

(ج) دمای مطلق آن چه تغییری می‌کند؟ $\leftarrow \frac{T_2 - T_1}{T_1} \times 100 = ?$

گام دوم

درصد تغییرات دما برابر است با:

$$\frac{T_2 - T_1}{T_1} \times 100 = \left(\frac{T_2}{T_1} - 1 \right) \times 100$$

بنابراین کافی است نسبت $\frac{T_2}{T_1}$ را به دست بیاوریم. برای این منظور از قانون گازهای کامل استفاده می‌کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times V_1}{T_1} = \frac{1/25 P_1 \times 0/64 V_1}{T_2} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{100}{1000}$$

پس درصد تغییرات دما برابر است با:

$$\left(\frac{T_2}{T_1} - 1 \right) \times 100 = \left(\frac{100}{1000} - 1 \right) \times 100 = -90\%$$

علامت منفی نشان‌دهنده کاهش دما است.

گزینه ۱

گام اول

(الف) طول تیراًهن 12 متر است $\leftarrow L = 12\text{m}$

(ب) اگر دمای آن از صفر درجه سلسیوس به 50°C درجه سلسیوس برسد $\leftarrow \theta_1 = 0, \theta_2 = 50^{\circ}\text{C}, \Delta \theta = \theta_2 - \theta_1 = 50^{\circ}\text{C}$

(ج) طول آن چند میلی‌متر افزایش می‌یابد؟ $\leftarrow \Delta L = ?$

گام دوم

با استفاده از رابطه انبساط طولی داریم:

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \xrightarrow{\alpha = 1/2 \times 10^{-5} (\text{ }^{\circ}\text{C})^{-1}} \Delta L = 12 \times 1/2 \times 10^{-5} \times 50 = 1.2 \times 10^{-3} \text{ m} = 1.2 \text{ mm}$$

گزینه ۲

ابتدا تغییرات دما را بر حسب درجه سلسیوس حساب می‌کنیم (تغییرات دما بر حسب سلسیوس و کلوین برابرند):

$$\Delta F = \frac{1}{\Delta \theta} \Delta \theta \Rightarrow 1 = \frac{1}{\Delta \theta} \Delta \theta \Rightarrow \Delta \theta = 1^{\circ}\text{C}$$

$$Q = mc \Delta \theta = 1 \times 4/2 (\text{kJ/kg.K}) \times 1^{\circ}\text{C} = 2 \text{ kJ}$$

$$\begin{cases} Q = k \frac{\Delta t \Delta \theta}{\ell} \\ Q = m L_F \end{cases} \Rightarrow \frac{\lambda \times \Delta \times 10^{-3} \times 28 \times 60 \times 100}{41 \times 10^{-3}} = m \times 336 \times 10^3$$

$$m = \rho / \rho g = \Delta g$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1/\lambda \times 10^3 \times 1/4}{280} = \frac{10^3 \times V_2}{300}$$

$$\Rightarrow V_2 = 2/7 cm^3 \Rightarrow \Delta V = 2/7 - 1/4 = 1/3 cm^3$$

(الف) دمای یک میله فلزی از θ_1 به θ_2 می‌رسد: $\leftarrow$

(ب) اگر طول آن $1/m$ درصد افزایش یابد. $\leftarrow$

$$\frac{\Delta L}{L} \times 100 = \left(\frac{P_2}{P_1} - 1 \right) \times 100 = ? \leftarrow$$

باتوجه به اینکه با افزایش دما، جرم میله تغییر نمی‌کند، نسبت چگالی آن در دمای θ_1 و θ_2 برابر است با:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow \frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{m_2}{m_1} \times \frac{V_1}{V_2} \xrightarrow{m_1=m_2} \frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{V_1}{V_2}$$

پس کافی است $\frac{V_1}{V_2}$ را به دست بیاوریم. تغییرات انبساط حجمی میله برابر است با:

$$V_2 = V_1(1 + \alpha \Delta \theta)$$

سپس با استفاده از تغییرات طولی میله $\alpha \Delta \theta$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta L = L \alpha \Delta \theta \Rightarrow \frac{\Delta L}{L} = \alpha \Delta \theta \Rightarrow \alpha \Delta \theta = 10^{-3}$$

بنابراین نسبت $\frac{\rho_2}{\rho_1}$ و درنهایت درصد تغییرات چگالی برابر است با:

$$\frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{V_1}{V_2} \Rightarrow \frac{V_1}{V_1(1 + \alpha \Delta \theta)} = \frac{1}{1 + \alpha \Delta \theta}$$

$$\frac{\Delta \rho}{\rho_1} \times 100 = \left(\frac{\rho_2}{\rho_1} - 1 \right) \times 100 = \left(\frac{1}{1 + \alpha \Delta \theta} - 1 \right) \times 100 = \frac{-\alpha \Delta \theta}{1 + \alpha \Delta \theta} \times 100 = -\alpha \Delta \theta \approx -0.3\%$$

با افزایش فشار، نقطه ذوب بخ یا انجام آب کاهش می‌یابد و کمتر از صفر درجه می‌شود.

(الف) در فشار ثابت $P_1 = P_2 \leftarrow$

$$\begin{cases} T_1 = 0 + 273 = 273K \\ T_2 = 273 + 273 = 546K \end{cases} \leftarrow$$

$$\frac{V_2}{V_1} = ? \leftarrow$$

در فشار ثابت نسبت $\frac{V_2}{V_1}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{273} = \frac{V_2}{546} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = 2$$

چون پیستون جابه‌جا نمی‌شود، حجم گاز ثابت است.
اگر حجم مقدار معینی از گاز کامل ثابت باشد، فشار آن با دما رابطه مستقیم دارد.

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_0 + \frac{m_1 g}{A}}{T_1} = \frac{P_0 + \frac{(m_1 + m_2)g}{A}}{T_2}$$

$$\Rightarrow \frac{\lambda F \times 10^3 + \frac{36}{10^{-3}}}{280} = \frac{\lambda F \times 10^3 + \frac{50}{10^{-3}}}{T_2} \Rightarrow \frac{120 \times 10^3}{280} = \frac{144 \times 10^3}{T_2} \Rightarrow T_2 = 336 K$$

$$\Delta T = T_2 - T_1 = 336 - 280 = 56 K$$

باتوجه به اینکه شرایط پایدار است، از رابطه $Q = \frac{kA\Delta\theta t}{L}$ استفاده کرده و دمای محل اتصال دو ورقه را به دست می‌آوریم:

$$H_1 = H_2 \Rightarrow \frac{k_1 A \Delta\theta_1}{L} = \frac{k_2 A \Delta\theta_2}{L}$$

$$\theta_1 = 0^\circ C, \theta_2 = 90^\circ C$$

$$k_1 = F_{oo} W/m.K, k_2 = \lambda_0 W/m.K$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = 90 - \theta \Rightarrow \theta = 15^\circ C$$

اگر ضمن مبادله گرمای، تغییر حالت رخ ندهد دمای تعادل از رابطه زیر به دست می‌آید.

$$\theta_e = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2}{m_1 c_1 + m_2 c_2} = \frac{\lambda_0 \times 4200 \times 11/5 + \lambda_0 \times 380 \times 100}{\lambda_0 \times 4200 + \lambda_0 \times 380} = 40^\circ C$$

$$\Delta\theta_{\text{آب}} = 40 - 11/5 = 28/5^\circ C$$

گرماهای مبادله شده بین فلز و آب را تا رسیدن به دمای تعادل θ_e مساوی قرار داده و از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\theta_e = \frac{mc\theta + m'c'\theta'}{mc + m'c'}$$

$$\theta_e = \frac{420 \times 400 \times 8F - 0}{420 \times 400 + 800 \times 4200} = 4^\circ C$$

کافی است در رابطه رسانندگی گرمایی یکای هر کمیت را بنویسیم تا یکای رسانندگی گرمایی به دست آید.

$$Q = \frac{kAt\Delta\theta}{L} \Rightarrow k = \frac{Q \times L}{A \times t \times \Delta\theta} \Rightarrow [k] = \frac{j \times m}{m' \times s \times k} = \frac{j}{m \times s \times k}$$

باتوجه به اینکه $1W = 1j$ بنابراین:

$$[k] = \frac{W \times s}{m \times s \times k} = \frac{W}{m \times k} = \frac{\text{وات}}{\text{کلوین متر}}.$$

(الف) فشار مخزن گازی با حجم ثابت در دمای $27 + 273 = 300 K$ ، $P_1 = 3 atm$ ، $V_2 = V_1 = ?$ است.
ب) فشار این گاز در دمای $127 + 273 = 400 K$ ، $P_2 = ?$ است.

حجم و تعداد مول‌های داخل مخزن ثابت باقی می‌ماند.

باتوجه به اینکه در حجم ثابت نسبت $\frac{P}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{3}{273} = \frac{P_2}{400} \Rightarrow P_2 = 5 atm$$

گام اول

(الف) یک انتهای میله آلومینیمی در دمای 200°C و انتهای دیگر آن در دمای صفر درجه سلسیوس $\leftarrow 200 - 0 = 200 \leftarrow$

(ب) اگر طول میله برابر با یک متر $\leftarrow L = 1\text{m}$

$$R = \frac{D}{\gamma} = \frac{2}{\gamma} = 1\text{cm} = 10^{-2}\text{m} \Rightarrow A = \pi R^2 = \pi \times 10^{-4}\text{m}^2 \leftarrow 2\text{cm}$$

$$\frac{Q}{t} = ?$$

گام دوم

کافی است از رابطه آهنگ رسانش گرمایی استفاده کنیم.

$$\frac{Q}{t} = \frac{kA\Delta\theta}{L} \xrightarrow{k_{Al}=10^8\text{W/m.K}} \frac{Q}{t} = \frac{10^8 \times 3 \times 10^{-4} \times 200}{1} = 10^8 / 10^8 \text{W}$$

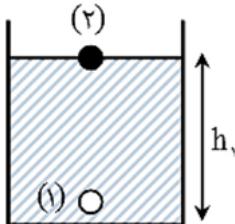
گام اول

(الف) حجم حباب‌های هوا در رسیدن از ته یک دریاچه تا سطح آب $\leftarrow 3$ برابر می‌شود. $\leftarrow V_2 = 3V_1$

(ب) اگر دمای آب ثابت فرض شود $\leftarrow T_1 = T_2$

(ج) عمق آب تقریباً چند متر است؟ $\leftarrow h_1 = ?$

گام دوم

فشار مایعات با عمق رابطه دارد و می‌توانیم از آن استفاده کنیم تا عمق دریاچه را به دست بیاوریم:

$$P_1 = P_0 + \rho gh \xrightarrow{P_f = P_i = 10^5 \text{ Pa}} P_1 = 10^5 + 10^3 \times 10 \times h$$

پس کافی است P_1 را به دست بیاوریم. دما و تعداد مول‌های هوا در حباب ثابت باقی می‌ماند.
در دمای ثابت، حجم و فشار گاز با هم نسبت وارون دارند:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow P_1 \times V_1 = 10^5 \times 10^3 V_1 \Rightarrow P_1 = 10^3 \times 10^5 \text{ Pa}$$

اکنون که P_1 به دست آمد مقدار h به راحتی قابل حسابه است.

$$P_1 = 10^5 + 10^3 \times h \Rightarrow 10^3 \times 10^5 = 10^5 + 10^3 h \Rightarrow 10^3 h = 10^5 h \Rightarrow h = 10\text{m}$$

گام اول

(الف) چند لیتر آب 50 درجه سلسیوس $\leftarrow V_1 = 50^{\circ}\text{C}$

(ب) چند لیتر آب 20 درجه سلسیوس $\leftarrow V_2 = 20^{\circ}\text{C}$

(ج) 60 لیتر آب با دمای 40 سلسیوس داشته باشیم $\leftarrow V_3 = 40^{\circ}\text{C}$

گام دوم

با استفاده از رابطه تعادل گرمایی و با توجه به اینکه حجم نهایی برابر با 60 لیتر است می‌توانیم m_1 و m_2 را به دست بیاوریم.

$$Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow m_1 c(\theta_e - \theta_1) + m_2 c(\theta_e - \theta_2) = 0$$

$$\Rightarrow m_1(40 - 50) = -m_2(40 - 20)$$

$$\Rightarrow 10m_1 = 20m_2 \Rightarrow m_2 = 0.5m_1 \quad (\text{I})$$

از طرفی چگالی آب برابر است با kg/lit بنا براین:

$$m_1 + m_2 = \rho V_1 + \rho V_2 = \rho(V_1 + V_2) = 1 \times 60 = 60\text{kg} \quad (\text{II})$$

باتوجه به قسمت (I) و (II) داریم:

$$\begin{cases} m_1 + m_2 = 60\text{kg} \\ 0.5m_1 + m_1 = 60 \end{cases} \Rightarrow m_1 = 40\text{kg}, m_2 = 20\text{kg}$$

گام اول

(الف) استوانهای به حجم ۱۰۰ لیتر حاوی گاز کاملی با دمای ۲۷ درجه سلسیوس و فشار ۱۵ جو ←
 (ب) حجم همان گاز را به ۸۰ لیتر و دمای آن را نیز به ۴۷ درجه سلسیوس برسانیم، فشار گاز در این حالت چند جو است؟ ←

گام دوم

در این فرایند تعداد مول‌های گاز کامل درون استوانه ثابت باقی می‌ماند و می‌توانیم از قانون گازهای کامل استفاده کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{15 \times 100}{300} = \frac{P_2 \times 80}{320} \Rightarrow P_2 = 20 \text{ atm}$$

دمای گاز الزاماً باید بمحاسبه کلوبن باشد؛ لذا:

$$\begin{cases} T_1 = 27 + 273 = 300 \text{ K} \\ T_2 = 827 + 273 = 900 \text{ K} \end{cases}$$

و طبق داده‌های مسئله ۱:
 از معادله قانون گازها داریم:

$$\frac{P_2 V_2}{T_2} = \frac{P_1 V_1}{T_1} \Rightarrow \frac{P_2 \times \frac{1}{2} V_1}{900} = \frac{P_1 V_1}{300} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = 6$$

گام اول

(الف) در مدت ۱۰ دقیقه، ۱۰۰ گرم بخ صفر درجه سلسیوس را به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل می‌کند. ←
 (ب) در مدت چند دقیقه این ۱۰۰ گرم آب صفر درجه را به بخار آب ۱۰۰ درجه سلسیوس تبدیل می‌کند؟ ←

گام دوم

توان گرمکن ثابت است و می‌توانیم آن را باتوجه به گرمایی که به ۱۰۰ گرم بخ داده می‌شود تا تغییر فاز دهد محاسبه کرد و با به دست آوردن توان و مقدار گرمایی که لازم است آب صفر درجه به بخار آب ۱۰۰ درجه تبدیل شود، می‌توانیم مدت زمانی را که این فرایند به طول می‌کشد محاسبه کنیم.

$$P_1 = \frac{Q_1}{t_1} \xrightarrow{Q_1=m_1 L_f} P_1 = \frac{m L_f}{10} \xrightarrow{L_f=334 \text{ kJ/kg}} P = \frac{0/1 \times 334}{10} = 33.4 \text{ kW}$$

$$Q = mc\Delta\theta + mL_V \xrightarrow{c=4.18 \text{ kJ/kg}^{\circ}\text{C}} Q = 0/1 \times 4/2 \times 100 + 0/1 \times 2256 = 2676 \text{ kJ}$$

$$P = \frac{Q}{t} \xrightarrow{P=33.4 \text{ kW}} \frac{33.4}{2676} = \frac{1}{78} \text{ kW} \Rightarrow t = 78 \text{ min}$$

گام اول

الف) اگر در حجم ثابت $V_1 = V_2$ ←

(ب) دمای مقدار معینی گاز کامل را از ۲۷°C به ۸۷°C برسانیم. ←

$$\frac{P_2 - P_1}{P_1} \times 100 = \left(\frac{P_2}{P_1} - 1 \right) \times 100 = ? \leftarrow$$

گام دوم

کافی است نسبت $\frac{P_2}{P_1}$ را به دست بیاوریم. باتوجه به اینکه جرم و حجم ثابت مانده است، داریم:

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1}{300} = \frac{P_2}{360} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{360}{300}$$

بنابراین درصد تغییرات فشار برابر است با:

$$\frac{P_2 - P_1}{P_1} \times 100 = \left(\frac{P_2}{P_1} - 1 \right) \times 100 = \left(\frac{360}{300} - 1 \right) \times 100 = 20\%$$

گام اول

(الف) طول یک میله آهنی در دمای صفر درجه سلسیوس، یک میلی‌متر بیشتر از طول یک میله مسی در همین دما است $\leftarrow 10^{-3}$
 ب) اگر دمای میله‌ها را به ۱۰۰ درجه سلسیوس برسانیم، طول میله مسی $5/0 \times 10^{-3}$ میلی‌متر بیشتر از طول میله آهنی خواهد شد $\leftarrow 10^{-3}$

گام دوم

با استفاده از رابطه $\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta$ ، طول اولیه میله آهنی را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta L_{Cu} = L_{Cu} \alpha_{Cu} \Delta \theta = L_{Cu} \times 1/\lambda \times 10^{-3} \times 100 = 1/\lambda \times 10^{-3} L_{Cu} \quad (I)$$

$$\Delta L_{Fe} = L_{Fe} \alpha_{Fe} \Delta \theta = L_{Fe} \times 1/\gamma \times 10^{-3} \times 100 = 1/\gamma \times 10^{-3} L_{Fe} \quad (II)$$

$$L_{Fe} - L_{Cu} = L_{Fe} + 0.5 \times 10^{-3} - L_{Fe} + 10^{-3}$$

$$\xrightarrow{(I)} 1/\lambda \times 10^{-3} L_{Cu} = \Delta L_{Fe} + 1/5 \times 10^{-3}$$

$$\xrightarrow{(II)} 1/\gamma \times 10^{-3} (L_{Fe} - 10^{-3}) = 1/\gamma \times 10^{-3} L_{Fe} + 1/5 \times 10^{-3}$$

$$\Rightarrow 0.5 L_{Fe} - 0.5 \times 10^{-3} = 0.5 L_{Fe} + 0.5 \times 10^{-3}$$

$$\Rightarrow 0.5 L_{Fe} = 0.5 \times 10^{-3} + 0.5 \times 10^{-3} \Rightarrow L_{Fe} = 10 \text{ mm}$$

گام اول

الف: چند گرم بخار آب ۱۰۰ درجه سلسیوس $\leftarrow$

ب) ۵۹۰ گرم آب ۱۰ درجه سلسیوس $\leftarrow$

ج) دمای تعادل به ۵۰ درجه سلسیوس برسد. $\leftarrow$

گام دوم

مطابق فرآیند زیر داریم.

$$100^\circ\text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{آب} \xrightarrow{Q_2} 10^\circ\text{C} \xrightarrow{Q_3} \text{آب} \xrightarrow{Q_4} 50^\circ\text{C} \xrightarrow{\text{تعادل}} \text{آب} \xrightarrow{Q_5} 100^\circ\text{C} \xrightarrow{Q_6} \text{بخار آب}$$

با استفاده از رابطه تعادل گرمایی می‌توان جرم اولیه بخار آب را محاسبه کرد؛ بنابراین:

$$\begin{cases} c = \gamma J/g^\circ\text{C} \\ L_V = 2268 J/g \end{cases}$$

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0$$

$$\Rightarrow -m_1 L_V + m_1 c(\theta_e - \theta_1) + m_2 c(\theta_e - \theta_2) = 0 \Rightarrow 2478 m_1 = 99120 \Rightarrow m_1 = 40\text{g}$$

باتوجه به اینکه مقدار ماده ثابت است، داریم:

$$n_o = n_1 + n_2$$

سپس با استفاده از قانون گازهای کامل ($PV = nRT$) خواهیم داشت:

$$\frac{P_o V_o}{RT_o} = \frac{P_1 V_1}{RT_1} + \frac{P_2 V_2}{RT_2} \Rightarrow \frac{P_o V_o}{T_o} = \frac{P_1 V_1}{T_1} + \frac{P_2 V_2}{T_2}$$

از آنجاکه دما همیشه ثابت است ($T_o = T_1 = T_2$) داریم:

$$P_o V_o = P_1 V_1 + P_2 V_2 \Rightarrow \gamma \times \varepsilon = \gamma \times \varepsilon + 1 V_2$$

$$V_2 = 12 \text{ lit}$$

گام اول

- الف) دمای قرص فلزی را 250°C درجه سلسیوس افزایش می‌دهیم $\leftarrow \Delta T = 250\text{K}$
- ب) مساحت آن یک درصد افزایش می‌باید $\leftarrow A_1 = \frac{1}{100}A_0$
- ج) ضریب انبساط خطی فلز در SI کدام است؟ $\leftarrow \alpha = ?$

گام دوم

کافی است از رابطه انبساط سطحی استفاده کنیم.

$$\begin{aligned} \Delta A &= A_1(2\alpha)\Delta T \Rightarrow 10^{-3}A_1 = A_1(2\alpha) \times 250 \\ \Rightarrow \alpha &= 2 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1} \end{aligned}$$

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم.

گزینه ۱) برای لباس‌های آتش‌نشانی بوشش براق مناسب‌تر است. سطح براق سبب می‌شود گرمای بازتابش کرده و مقدار جذب آن کم شود.

گزینه ۲) هنگامی که در یخچال را باز می‌کنید هوای سرد از پایین آن بیرون می‌رود زیرا مولکول‌های هوای سرد نسبت به مولکول‌های هوای گرم چگال‌تر است. و پایین‌تر از هوای گرم قرار می‌گیرند.

گزینه ۳) رنگ تیره نسبت به رنگ روشن جذب گرمای بیشتری دارد؛ بنابراین در مناطق گرم رنگ روشن برای نمای بیرون ساختمان‌ها مناسب‌تر است.

گزینه ۴) فلز نسبت به چوب ضریب رسانش گرمایی بالاتری دارد؛ بنابراین انتقال گرمای از دست ما به فلز سریع‌تر از چوب است و فلز به نظر سرdetر می‌رسد.

بنابراین گزینه "۱" صحیح است.

گام اول

الف) یک گلوله سربی به جرم 20 g $\leftarrow Q = 0/02\text{ kg}$

ب) با سرعت $v_0 = 400\text{ m/s}$ $\leftarrow v_0 = 400\text{ m/s}$

ج) درون آن متوقف می‌شود $\leftarrow v_1 = 0\text{ m/s}$

د) اگر 50 J درصد انرژی جنبشی اولیه گلوله صرف گرم کردن خودش شود $\leftarrow Q = +\frac{1}{2}K$

و) گرمای ویژه سرب $c = 125\text{ J/kg.K}$ $\leftarrow c = 125\text{ J/kg.K}$

ه) دمای گلوله پس از این افزایش می‌باید؟ $\leftarrow \Delta T = ?$

گام دوم

باتوجه به $Q = \frac{1}{2}K \Delta T$ کافی است روابط K و Q را در آن جایگذاری کنیم تا ΔT به دست بیاید.

$$\begin{cases} Q = \frac{1}{2}K \\ K = \frac{1}{\gamma}mv_0^2 \end{cases} \Rightarrow mc\Delta\theta = \frac{1}{2}\left(\frac{1}{\gamma}mv_0^2\right)$$

$$\Rightarrow 125 \times \Delta\theta = \frac{1}{125} \times 160000$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = \frac{+160000}{125} = 1280^{\circ}\text{C} \xrightarrow{\Delta\theta=\Delta T} \Delta T = 1280\text{K}$$

گام اول

الف) حداقل چند گرم بخ -20°C را داخل 200 g آب صفر درجه سلسیوس بیندازیم $\leftarrow \theta_{\text{آب}} = 0^{\circ}\text{C}$, $m_{\text{آب}} = ?$, $\theta_{\text{بخ}} = -20^{\circ}\text{C} \leftarrow \theta'_{\text{بخ}} = ?$, $\theta'_{\text{آب}} = ? \leftarrow \theta_{\text{آب}} = 0^{\circ}$

گام دوم

منظور از حداقل مقدار بخ، مقدار بخ -30°C است که 200 g آب صفر درجه را به بخ صفر درجه تبدیل می‌کند.

$$\text{آب صفر درجه} \xrightarrow{Q_r} \text{بخ صفر درجه} \xrightarrow{Q_r} \text{بخ} -20^{\circ}\text{C} - \text{درجه}$$

کافی است رابطه تعادل گرمایی را برای آب و بخ بنویسیم

$$\begin{cases} c_{\text{آب}} = 2100\text{ J/kg.K} \\ L_f = 3/36 \times 10^5\text{ J/kg} \end{cases}$$

$$\begin{aligned} Q_{\text{آب}} + Q_{\text{بخ}} &= 0 \Rightarrow m_{\text{آب}} c_{\text{آب}} \times (\theta_e - \theta_i) - m_{\text{آب}} L_f = 0 \\ &\Rightarrow m_{\text{آب}} \times 2100 \times (0 - (-20)) - 0/2 \times 3/36 \times 10^5 = 0 \\ &\Rightarrow m_{\text{آب}} = \frac{67200}{52000} = 1/8\text{ kg} \Rightarrow m_{\text{آب}} = 1600\text{ g} \end{aligned}$$

چون آب گرما از دست می‌دهد علامت آب Q در روابط بالا، منفی شد.

گزینه ۳

گام اول

الف) در دمای صفر درجه سلسیوس، مجموع طول میله‌های به هم چسبیده L_1 و L_2 با طول میله L_3 برابر است $\leftarrow L_3 = L_1 + L_2$

ج) اگر در هر دمای بالاتر از صفر نیز این تساوی طول برقرار باشد. $\leftarrow \Delta L_1 + \Delta L_2 = \Delta L_3$

گام دوم

با استفاده از رابطه تساوی ذکر شده در صورت سؤال و جایگذاری رابطه انبساط طولی در آن، داریم:

$$\begin{cases} \Delta L_1 + \Delta L_2 = \Delta L_3 \\ \Delta \theta_1 = \Delta \theta_2 = \Delta \theta_3 \end{cases} \Rightarrow L_1 \alpha_1 \Delta \theta + L_2 \alpha_2 \Delta \theta = L_3 \alpha_3 \Delta \theta \Rightarrow \alpha_3 = \frac{L_1 \alpha_1 + L_2 \alpha_2}{L_3}$$

گزینه ۱

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow \frac{0/0\delta}{100} L_1 = L_1 \alpha \times 0 \Rightarrow \alpha = 1/2 \times 10^{-5}$$

گزینه ۳

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{\rho_1} = \frac{P_2}{\rho_2} \Rightarrow P_2 = 1/1 \times V_1 = V_1 + 0/1 \times V_1 = 2V_1$$

چون سطح جیوه در شاخه سمت چپ ثابت باقی مانده است بنابراین افزایش فشار گاز همان ارتفاع اضافه شده به شاخه سمت راست است.

$$\Delta h = 0/1 \times V_1 = V_1 \text{ cmHg}$$

گام اول

الف) گرمای ویژه آلمینیم بیش از ۲ برابر گرمای ویژه مس است. $\frac{c_{Al}}{c_{Cu}} > 2$

$$\left\{ \begin{array}{l} m_{Al} = 1kg \\ m_{Cu} = 1kg \end{array} \right. , \quad \left\{ \begin{array}{l} \theta_{Al} = 20^\circ C \\ \theta_{Cu} = 20^\circ C \\ \theta_{آب} = 100^\circ C \end{array} \right.$$

ب) اگر ۱kg آلمینیم $20^\circ C$ و ۱kg مس $20^\circ C$ را باهم داخل مقداری آب $100^\circ C$ بیندازیم.ج) پس از برقراری تعادل $\theta_e = \theta'_{Al} = \theta'_{Cu} = \theta'$

گام دوم

گزینه "۱" و "۲": وقتی جسم در تعادل گرمایی با یکدیگر باشند دمای آن‌ها یکسان است. چون دماهای اولیه قطعه آلمینیم و مس باهم برابر بوده و سپس با آب به دمای تعادل رسیده‌اند؛ پس افزایش دمای آن‌ها یکسان خواهد بود. بنابراین گزینه "۱" صحیح و گزینه "۲" نادرست است.

گزینه "۳": گرمای مبادله شده بین آب و مس و آلمینیم برابر است با $Q = mc\Delta\theta$ و از آنجاکه گرمای ویژه مواد مختلف، متفاوت است بنابراین گرمایی که مس و آلمینیم می‌گیرند، یکسان نیست و گزینه "۳" نادرست است.

گزینه "۴":

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow \frac{Q_{Al}}{Q_{Cu}} = \frac{m_{Al}c_{Al}\Delta\theta_{Al}}{m_{Cu}c_{Cu}\Delta\theta_{Cu}}$$

$$\frac{\Delta\theta_{Al} - \Delta\theta_{Cu}}{c_{Cu}} > 2 \Rightarrow \frac{Q_{Al}}{Q_{Cu}} > 2$$

بنابراین گرمایی که مس می‌گیرد کمتر از گرمایی است که آلمینیم می‌گیرد و گزینه "۴" نادرست است.

گزینه ۲

گام اول

الف) دو کره فلزی هم‌جنس و A ب $\rho_A = \rho_B$, $c_A = c_B$

ب) اولی توپر به شعاع R_A = ۲۰ cm ← ۲۰ cm

ج) دیگری توخالی که شعاع خارجی آن ۲۰ cm و شعاع حفره داخلی r_B = ۱۰ cm, R_B = ۲۰ cm ← ۱۰ cm

د) گردد دو کره، به یک‌اندازه گرمابدیم $Q_A = Q_B$

$$5 \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} \leftarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} \text{ کدام است؟} \leftarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B}$$

گام دوم

باتوجه به رابطه انبساط حجمی در کره توپر و کره توخالی و همچنین رابطه گرما خواهیم داشت:

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta T_A = m_B c_B \Delta T_B \Rightarrow \frac{m_A}{m_B} = \frac{\Delta T_B}{\Delta T_A} \quad (*)$$

نسبت حجم واقعی دو کره را نوشته تا نسبت جرم‌ها و نهایتاً نسبت تغییرات دما به دست آید:

$$\frac{V_B}{V_A} = \frac{\frac{4}{3}\pi(R_B^3 - r_B^3)}{\frac{4}{3}\pi R_A^3} = \frac{(20)^3 - (10)^3}{(20)^3} = \frac{V}{\lambda}$$

$$m = \rho V \Rightarrow \frac{m_A}{m_B} = \frac{\rho_A V_A}{\rho_B V_B} = \frac{\lambda}{V} \xrightarrow{*} \frac{\Delta T_B}{\Delta T_A} = \frac{\lambda}{V}$$

اکنون نسبت تغییرات حجمی کره‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\Delta V = V \beta \Delta T \Rightarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \frac{V_A \beta \Delta T_A}{V_B \beta \Delta T_B} = \frac{V_A}{V_B} \times \frac{\Delta T_A}{\Delta T_B} = \frac{\lambda}{V} \times \frac{V}{\lambda} = 1$$

گزینه ۳

گرمایی که فلز از دست می‌دهد، برابر است با مقدار گرمای گرفته شده توسط آب و یخ؛ گرمای گرفته شده ابتدا یخ را ذوب و سپس مجموع جرم آب و جرم یخ ذوب شده را به دمای $5^\circ C$ می‌رساند؛ بنابراین داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} m_{آب} L_f + m_{یخ} c_{آب} \Delta\theta = m_{فلز} c_{فلز} \Delta\theta \\ m_{آب} = ۴۰۰ g = ۰/۴ kg, m_{فلز} = ۲۰۰ g = ۰/۲ kg \\ c_{آب} = ۴۲۰۰ J/kg^\circ C, c_{فلز} = ۸۴۰ J/kg^\circ C \\ L_f = ۳۳۶۰۰۰ J/kg \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow m_{آب} \times ۳۳۶۰۰۰ + ۰/۴ \times ۴۲۰۰ \times (۵ - ۰) = ۰/۲ \times ۸۴۰ \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow ۴۰۰ m_{آب} + ۱۰ = ۲۰ \Rightarrow m_{آب} = ۰/۰۲۵ kg = ۲۵ g$$

الف) یک کیلوگرم بخ و ۴ کیلوگرم آب در فشار یک جو در تعادل حرارتی قرار دارند. چون آب و بخ در تعادل گرمایی هستند، دمای مجموعه در ابتدا صفر است.

$$m_{بخار} = 1\text{kg}, m_{آب} = 4\text{kg}, \theta_1 = 0^\circ \leftarrow$$

ب) به این مجموعه ۵۴۶ کیلوژول گرمایی دهیم. $\leftarrow Q = +546\text{kJ}$
ج) بعد از رسیدن به تعادل، دمای آب به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟ $\leftarrow \theta_2 = ?$

گرمای داده شده ابتدا بخ را ذوب می‌کند، پس گرمای موردنیاز برای ذوب کامل یک کیلوگرم بخ صفر درجه را محاسبه می‌کنیم.

$$Q_f = m_{بخار} L_f \xrightarrow{L_f = ۳۳۶\text{kJ/kg}} Q_f = 1 \times 336 = 336\text{kJ}$$

چون گرمای داده شده از این مقدار بیشتر است پس باقی‌مانده آن صرف گرم کردن ۵ (۱ + ۴) کیلوگرم آب صفر درجه خواهد شد.

$$Q = ۵۴۶ - ۳۳۶ = ۲۱۰\text{kJ} = ۲۱۰ \times ۱۰^۳\text{J}$$

$$Q = mc\Delta\theta \xrightarrow{m=1+4=5\text{kg}} ۲۱۰ \times ۱۰^۳ = ۵ \times ۴۲۰۰ \times (\theta_2 - \theta_1) \Rightarrow \theta_2 = ۱۰^\circ\text{C}$$

الف) با آهنگ ۱/۸ لیتر بر دقیقه تبخیر می‌شود. $\leftarrow$ در یک دقیقه ۱/۸ لیتر آب تبخیر می‌شود. $(t = ۷۰\text{s}, V = ۰/۱\text{lit})$

ب) ضخامت کف قابلمه $L = ۴/۸\text{mm} \leftarrow ۴/۸\text{mm}$

ج) قطر آن $R = \frac{D}{۲} = \frac{۳}{۲}\text{cm} = ۱۵ \times ۱۰^{-۳}\text{m} \leftarrow$

د) دمای ته ظرف در تماس با منع گرما چند درجه سلسیوس است؟ $\leftarrow \theta = ?$

منظور از جوشیدن آب، تغییر حالت آن از مایع به بخار است. مقدار گرمای لازم برای تبخیر ۱/۸ لیتر آب برابر است با:

$$\begin{cases} Q = mL_V \\ m = \rho V \end{cases} \Rightarrow Q = \rho V L_V \xrightarrow{\rho = ۱\text{g/lit}, L_V = ۲۲۵\text{kJ/kg}} Q = ۱ \times (۰/۱\text{kg}) \times ۲۲۵\text{kJ} = ۲۲۵\text{kJ} = ۲۲۵ \times ۱۰^۳\text{J}$$

حال کافی است از رابطه رسانش گرمایی استفاده کنیم تا تغییرات دمای کف ظرف را به دست بیاوریم.

$$Q = \frac{kAt\Delta\theta}{L} \xrightarrow{A=\pi R^2} Q = \frac{k\pi R^2 t \Delta\theta}{L} \xrightarrow{k_{AL}=۴\pi W/m.K, \pi=۳} ۴\pi \times ۱۵ \times ۱۰^۳ = \frac{۴\pi \times ۳ \times (۱۵ \times ۱۰^{-۳})^۲ \times ۶۰ \times \Delta\theta}{۴/۸ \times ۱۰^{-۳}}$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = \frac{۴\pi \times ۴/۸}{۴\pi \times ۳ \times ۲۲۵ \times ۱۰^{-۳} \times ۶۰} = ۲^\circ\text{C}$$

بنابراین اختلاف دمای دو طرف کف ظرف برابر است با ۲°C دمای طرف داخلی آن که در تعادل با آب است برابر با ۱۰۰°C است پس:

$$\Delta\theta = ۲^\circ\text{C} \Rightarrow \theta_2 - \theta_1 = ۲ \xrightarrow{\theta_1 = ۱۰۰^\circ\text{C}} \theta_2 - ۱۰۰ = ۲ \Rightarrow \theta_2 = ۱۰۲^\circ\text{C}$$

$$\Delta T = \Delta\theta \Rightarrow \Delta T = ۱۰\text{K}$$

$$\rho = \rho_0(1 - \beta\Delta T) \Rightarrow \rho - \rho_0 = -\rho_0\beta\Delta T$$

$$\Rightarrow \Delta\rho = -\frac{m}{V}\beta\Delta T = -\frac{۴\pi \times ۱۰^{-۳}}{\frac{\pi}{۴} \times ۳ \times (۱۵ \times ۱۰^{-۳})^۲} \times ۳ \times ۳ \times ۱۰^{-۵} \times ۱۰\text{K}$$

$$\Delta\rho = -۹۹\text{ kg/m}^3$$

بنابراین چگالی به اندازه ۹۹ گیلوگرم بر مترمکعب کاهش می‌یابد.

گام اول

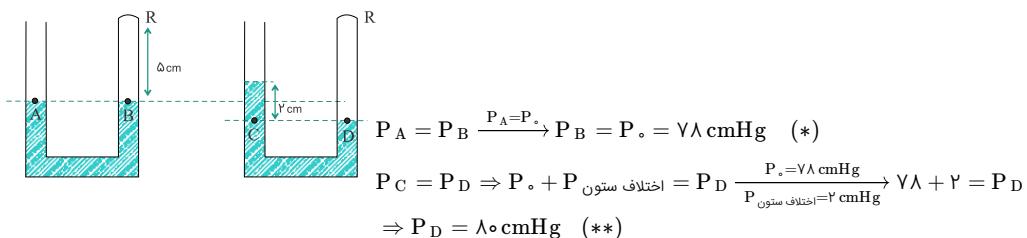
- (الف) مخزنی با حجم ثابت ۱۴ لیتر $\leftarrow 14 \times 10^{-3} \text{ m}^3$
 (ب) محتوی مخلوطی از ۶ گرم گاز هیدروژن و ۱۲ گرم گاز نیتروژن ۲۷ درجه سلسیوس است $\leftarrow T = 27 + 273 = 300 \text{ K}$
 (ج) فشار مخلوط گازها چند اتمسفر است؟ $\leftarrow P = ?$

گام دوم

کافی است از رابطه $PV = nRT$ و $n = \frac{m}{M}$ استفاده کنیم تا فشار مخلوط گازها را به دست آوریم:

$$\begin{aligned} PV &= n_{\text{tot}} RT \Rightarrow PV = \left(\frac{m_{H_2}}{M_{H_2}} + \frac{m_{N_2}}{M_{N_2}} \right) RT \\ M_{H_2} &= 2 \text{ g/mol}, R = 8.314 \text{ J/(mol.K)} \Rightarrow P \times 14 \times 10^{-3} = \left(\frac{6}{2} + \frac{12}{28} \right) \times 8.314 \times 300 \\ M_{N_2} &= 28 \text{ g/mol} \\ \Rightarrow P &= \frac{7 \times 8.314}{14} \times 10^5 = 12 \times 10^5 \text{ Pa} = 12 \text{ atm} \end{aligned}$$

گزینه ۱

حالا باتوجه به اینکه گاز در لوله سمت راست محبوس مانده طبق رابطه زیر خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} \frac{P_B V_B}{T_B} &= \frac{P_D V_D}{T_D} \xrightarrow[78 + 2 = 80 \text{ cmHg}]{T_B = 273 + 27 \text{ K}} \frac{78 \times A \times \Delta}{80 \times B} = \frac{80 \times A \times 6}{80 \times B} \\ \Rightarrow T_D &= 28 \text{ K} \Rightarrow \Delta T = T_D - T_B = 28 - 273 = 72 \text{ K} \\ \Delta T &= \Delta \theta \Rightarrow \Delta \theta = 72^\circ \text{C} \end{aligned}$$

گزینه ۳

$$\begin{aligned} P &= \frac{Q}{t} = K \frac{A \Delta \theta}{L} \\ P &= \frac{6}{10} = \frac{2/6 \times 2 \times 10}{6 \times 10^{-3}} = 6000 \text{ W} = 6 \text{ kW} \end{aligned}$$

گزینه ۳

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{10^5 V_1}{273 + 27} = \frac{2 \times 10^5 \times 6}{273 + 273} \Rightarrow V_1 = 15 \text{ Litr}$$

گام اول

- (الف) دمای مقدار معینی گاز کامل $T_1 = 27 + 273 = 300\text{K}$ است. $\leftarrow$
 (ب) دمای آن را در فشار ثابت، چند درجه سلسیوس زیاد کنیم
 $P_1 = P_2, \Delta T_2 - T_1 = ? \leftarrow$
 (ج) تا افزایش حجم آن $\frac{1}{\gamma}$ حجم اولیه اش باشد $\leftarrow V_2 = \frac{V_1}{\gamma}$

گام دوم

در فشار ثابت نسبت $\frac{V}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{300} = \frac{\frac{1}{\gamma} V_1}{T_2} \Rightarrow T_2 = \gamma \cdot 300\text{K}$$

بنابراین تغییرات دمایی برابر است با:

$$\Delta T = T_2 - T_1 = \gamma \cdot 300 - 300 = 100\text{K} \xrightarrow{\Delta \theta = \Delta T} \Delta \theta = 100^\circ\text{C}$$

رابطه $H = k \frac{A(T_H - T_L)}{L}$ را به صورت نسبتی می‌نویسیم:

$$\frac{H_{Cu}}{H_{Fe}} = \frac{K_{Cu}}{K_{Fe}} \times \frac{A_{Cu}}{A_{Fe}} \times \frac{L_{Fe}}{L_{Cu}} \times \frac{(T_H - T_L)_{Cu}}{(T_H - T_L)_{Fe}}$$

$$\xrightarrow{\frac{A_{Cu}}{A_{Fe}} = \left(\frac{D_{Cu}}{D_{Fe}}\right)^\gamma} \frac{H_{Cu}}{H_{Fe}} = \frac{100}{10} \times \left(\frac{1}{1}\right)^\gamma \times \frac{1}{\gamma} \times \frac{100}{100} \Rightarrow \frac{H_{Cu}}{H_{Fe}} = 10$$

گام اول

- (الف) طول میله‌ای در دمای صفر درجه سلسیوس برابر 100cm است. $\leftarrow$
 (ب) اگر طول آن در دمای 50°C درجه سلسیوس به 80cm برسد. $\leftarrow$
 (ج) ضریب انبساط طولی آن در SI کدام است؟ $\leftarrow \alpha = ?$

گام دوم

از رابطه انبساط طولی استفاده می‌کنیم.

$$L_2 = L_1 (1 + \alpha \Delta \theta) \Rightarrow 80 = 100 (1 + \alpha \times (50 - 0)) \Rightarrow \alpha = 2/5 \times 10^{-3} (\text{per } ^\circ\text{C})$$

گام اول

- در دمای ثابت، حجم گاز کاملی $15 \times 10^4 \text{ Pa}$ افزایش می‌یابد $\leftarrow$ با توجه به اینکه فشار افزایش یافته، پس حجم کاهش می‌یابد و داریم:
 $V_2 = 5/4 V_1, P_2 = P_1 + 15 \times 10^4 \text{ Pa}$

گام دوم

با استفاده از قانون گازهای کامل در دمای ثابت (قانون بویل - ماریوت)، فشار اولیه گاز را محاسبه می‌کنیم:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow P_1 \times V_1 = (P_1 + 15 \times 10^4) \times 5/4 V_1$$

$$\Rightarrow P_1 = 5/4 P_1 + 5 \times 10^4 \Rightarrow 5/4 P_1 = 5 \times 10^4 \Rightarrow P_1 = 10^5 \text{ Pa}$$

گام اول

الف) دو کره فلزی هم جنس A و B، اولی توپر و شعاع آن

$$r_A = 20 \text{ cm}, c_A = c_B, \rho_A = \rho_B \leftarrow 20 \text{ cm}$$

ب) دومی تواخالی و شعاع خارجی آن ۲۰ cm و شعاع حفره داخلی آن:

$$R_B = 20 \text{ cm}, r_B = 10 \text{ cm} \leftarrow 10 \text{ cm}$$

$$Q_A = Q_B, \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = ? \leftarrow \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} \text{ کدام است؟} \rightarrow$$

گام دوم

با استفاده از روابط $\rho = \frac{m}{V}$ و $Q = mc\Delta\theta$ داریم:

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta\theta_A = m_B c_B \Delta\theta_B \Rightarrow \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = \frac{m_A}{m_B} \quad (I)$$

$$\text{از طرفی : } \rho_A = \rho_B \Rightarrow \frac{m_A}{V_A} = \frac{m_B}{V_B}$$

$$\Rightarrow \frac{m_A}{m_B} = \frac{\frac{4}{3}\pi r_A^3}{\frac{4}{3}\pi R_B^3 - \frac{4}{3}\pi r_B^3}$$

$$\xrightarrow{(I)} \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = \frac{20^3}{20^3 - 10^3} = \frac{1000}{1000} = \frac{1}{1}$$

گام اول

الف) در ظرفی ۲۰۰ گرم بخ ۵ درجه سلسیوس وجود دارد $\theta_{\text{بخار}} = -5^\circ\text{C}$

ب) حداقل چند گرم آب ۱۰۰ درجه سلسیوس در ظرف وارد کنیم؟ $\theta_{\text{آب}} = 100^\circ\text{C}$, $m_{\text{آب}} = ?$

ج) تا یخی در ظرف باقی نماند؟ تمام بخار ذوب شود و دمای تعادل، صفر درجه سلسیوس خواهد بود.

گام دوم

باتوجهه اینکه دمای تعادل، صفر درجه است داریم:

$$-5^\circ\text{C} \xrightarrow{Q_1} \xrightarrow{\Delta\theta_1 = 5^\circ\text{C}} \xrightarrow{Q_2} \xrightarrow{\theta_2 = 0^\circ\text{C}} \text{آب صفر بخار صفر} \xleftarrow{Q_3} \xleftarrow{\Delta\theta_3 = -100^\circ\text{C}} 100^\circ\text{C} \text{ آب آب}$$

بنابراین:

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0 \Rightarrow m_{\text{بخار}} c_{\text{بخار}} \Delta\theta_1 + m_{\text{آب}} L_f + m_{\text{آب}} c_{\text{آب}} \Delta\theta_3 = 0$$

$$\frac{L_f = 336000 \text{ J/kg}}{c_{\text{بخار}} = 1100 \text{ J/kg, } c_{\text{آب}} = 4180 \text{ J/kg, } K} \rightarrow 0/2 \times 2100 \times 5 + 0/2 \times 336000 + m_{\text{آب}} \times 4200 \times -100 = 0$$

$$\Rightarrow 1 + 336000 - 2100m_{\text{آب}} = 0 \Rightarrow m_{\text{آب}} = \frac{336000}{2100} \text{ kg} = 0/165 \text{ kg} = 165 \text{ g}$$

$$\frac{Q_A}{Q_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{c_A}{c_B} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} \Rightarrow l = \frac{\rho_A V_A}{\rho_B V_B} \times \frac{c_A}{c_B} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B}$$

$$\Rightarrow l = \frac{2 \times 1}{1 \times 1} \times 2 \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} \Rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{l}{2}$$

باتوجهه اینکه در صورت سؤال ذکر شده است که دمای آب چند درجه سلسیوس می شود؛ بنابراین بخار کامل ذوب می شود.

پس کافی است مقدار گرمابی که بخار تا ذوب شود را به دست آوریم و با گرمای آب مقایسه کنیم.

$$\begin{cases} Q_1 = m_{\text{بخار}} L_f = 0/1 \times 336000 = 336000 \\ Q_2 = m_{\text{آب}} c_{\text{آب}} \Delta\theta = 0/4 \times 4200 \times 30 = 50400 \text{ J} \end{cases} \Rightarrow Q_1 > Q_2$$

پس دمای تعادل بیشتر از صفر خواهد بود:

$$\text{آب} \xrightarrow{Q_1} \xrightarrow{Q_2} \text{آب} \xrightarrow{Q_3} \theta_e \xrightarrow{Q_4} \text{بخار} \xrightarrow{Q_5} \theta_e$$

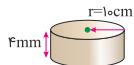
$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0 \Rightarrow 336000 + 0/1 \times 4200 \times \theta_e + 0/4 \times 4200 \times (\theta_e - 30) = 0$$

$$\Rightarrow 4200\theta_e + 1680\theta_e = 1680 \times 30 - 336000 \Rightarrow \theta_e = 10^\circ\text{C}$$

ابتدا با یک تناسب ساده متوجه می‌شویم که در هر دقیقه افزایش دمای مایع چقدر می‌شود:

$$\Delta\theta = \frac{\lambda}{\rho c} \cdot \Delta T$$

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow 100 = 0.5 \times c \times \frac{10}{\lambda} \Rightarrow c = 140 \text{ J/kg.K}$$

$$V_1 = A \cdot h = \pi r^2 \cdot h \Rightarrow V_1 = \pi (10)^2 \times 10 \times 10^{-3} = 120 \text{ cm}^3$$

$$\Delta V = V_1 (\alpha) \Delta T = 120 \times 3 \times 10^{-3} \times 100 \Rightarrow \Delta V = 1.2 \text{ cm}^3$$

در ابتدا مخلوط آب و یخ در تعادل اند و دمای تعادل 0°C است.

طبق صورت سؤال و نیز با توجه به گزینه‌ها، نتیجه می‌شود در این فرآیند تمام بخ ذوب نشده است؛ لذا درنهایت دمای آب و یخ و گلوله که هر سه به تعادل رسیده‌اند همچنان صفر است. به این ترتیب دمای گلوله از 0°C به 80°C رسید و گرمایی که گلوله از دست می‌دهد صرف ذوب مقداری از یخ می‌شود:

$$Q_{\text{فلز}} = Q_{\text{یخ}} \Rightarrow m_{\text{فلز}} c_{\text{فلز}} \Delta\theta = m_{\text{یخ}} L_f$$

$$\Rightarrow 0.1 \times 420 \times 80 = m_{\text{یخ}} \times 334000 \Rightarrow m_{\text{یخ}} = 0.03 \text{ kg} = 30 \text{ g}$$

گام اول: ابتدا حجم ثانویه گاز را در تغییر اول به دست می‌آوریم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{2}{273 + 47} = \frac{V_2}{273 + 47 + 40} \Rightarrow V_2 = 2/25 L$$

گام دوم: برای تغییر دوم نیز رابطه بالا را می‌نویسیم:

$$\frac{P_2 V_2}{T_2} = \frac{P_3 V_3}{T_3} \Rightarrow 2 \times 10^5 \times \cancel{V_2} = P_3 \times 0.1 \cancel{V_2} \Rightarrow P_3 = 2/0.1 \times 10^5 \text{ Pa}$$

توجه کنید: می‌توانستیم بدون محاسبه V نیز بین حالت دوم و سوم رابطه را بنویسیم:

$$\frac{P_2 V_2}{T_2} = \frac{P_3 V_3}{T_3} \xrightarrow[V_3=0.1V_2]{T_2=T_3, P_2=P_1} 2 \times 10^5 \times 10^5 V_2 = P_3 \times 0.1 V_2 \Rightarrow P_3 = 2/0.1 \times 10^{10} \text{ Pa}$$

(الف) یک قطعه آلومینیم یک کیلوگرمی با دمای 90°C درجه سلسیوس $\leftarrow$

(ب) یک قطعه مس ۲ کیلوگرمی با دمای 95°C درجه سلسیوس $\leftarrow$

(ج) هر ۲ قطعه را در یک محیط قرار مدهیم تا به تعادل حرارتی برسند. $\leftarrow$

(د) مقدار گرمایی که آلومینیم در این فرآیند از دست داده چندبرابر مقدار گرمایی است که مس از دست داده است؟ $\leftarrow$

کافی است رابطه $Q = mc\Delta\theta$ را برای هر قطعه نوشته و برهم تقسیم کنیم؛ بنابراین:

$$Q_{\text{Al}} = m_{\text{Al}} c_{\text{Al}} \Delta\theta_{\text{Al}} \xrightarrow[c_{\text{Al}}=900\text{J/kg}^\circ\text{C}]{\Delta\theta_{\text{Al}}=90^\circ\text{C}-90^\circ\text{C}} Q_{\text{Al}} = 1 \times 900 \times (90 - 90)$$

$$Q_{\text{Cu}} = m_{\text{Cu}} c_{\text{Cu}} \Delta\theta_{\text{Cu}} \xrightarrow[c_{\text{Cu}}=300\text{J/kg}^\circ\text{C}]{\Delta\theta_{\text{Cu}}=95^\circ\text{C}-90^\circ\text{C}} Q_{\text{Cu}} = 2 \times 300 \times (95 - 90)$$

حالا مقدار $\frac{Q_{\text{Al}}}{Q_{\text{Cu}}}$ را محاسبه می‌کنیم.

$$\frac{Q_{\text{Al}}}{Q_{\text{Cu}}} = \frac{1 \times 900 \times (90 - 90)}{2 \times 300 \times (95 - 90)}$$

از آنجاکه دمای تعادل نهایی آلومینیم و مس (که همان دمای محیط است) مشخص نیست، نمی‌توان میزان گرمایی از دست داده دو جسم را بررسی کرد بنابراین مقدار $\frac{Q_{\text{Al}}}{Q_{\text{Cu}}}$ به دمای محیط بستگی دارد.

گام اول

- (الف) ضریب انبساط طولی میله‌ای $\alpha = 2 \times 10^{-5} K^{-1} \leftarrow 2 \times 10^{-5} K^{-1}$
- (ب) اگر دمای این میله $50^\circ C$ افزایش یابد.
- $$\Delta\theta = 50^\circ C \xrightarrow{\Delta\theta=\Delta T} \Delta T = 50K \leftarrow$$
- $$\frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = ? \leftarrow$$
- (ج) طول آن چند درصد افزایش پیدا می‌کند.

گام دوم

$$\text{ابتدا از رابطه انبساط طولی } \Delta L \text{ را به دست می‌آوریم و سپس نسبت } \frac{\Delta L}{L_1} \times 100 \text{ را محاسبه می‌کنیم.}$$

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta T = L_1 \times 2 \times 10^{-5} \times 50 = 10^{-3} L_1$$

$$\frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = \frac{10^{-3} L_1}{L_1} \times 100 = 0.1\%$$

گام اول

- (الف) گرم بخ صفر درجه سلسیوس $m_1 = 800g, \theta_1 = 0^\circ C \leftarrow$
- (ب) گرم آب $60^\circ C$ درجه سلسیوس $m_2 = 800g, \theta_2 = 60^\circ C \leftarrow$

گام دوم

ابتدا باید محاسبه کنیم که مقدار گرمایی که آب $60^\circ C$ از دست می‌دهد تا به دمای $0^\circ C$ بررسد، باعث ذوب شدن چه مقدار بخ $0^\circ C$ می‌شود؛ بنابراین:

$$|Q_{\text{اضافه}}| = |Q_{\text{ذوب}}| \Rightarrow |m_2 c_2 \Delta \theta_2| = |m_1 L_f|$$

$$\Rightarrow |0.8 \times 4200 \times (0 - 0/6)| = |m \times 336000| \Rightarrow m = 0.8/6 = 600g$$

بنابراین $600g$ از $800g$ بخ ذوب می‌شود و درمجموع $1400g$ آب صفر درجه داریم.

$$\text{کل آب} = 800 + 600 = 1400g = 1.4kg$$

گام اول

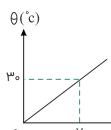
- (الف) یک گرمکن درون ظرفی که محتوی $2kg$ آب است قرار دارد. $\leftarrow$

$$P = \frac{Q}{t} = ? \leftarrow$$

(ج) توان گرمکن چند وات است؟ $\leftarrow$

گام دوم

کافی است مقدار گرمایی را که آب در مدت ۷ دقیقه گرفته است محاسبه کنیم و با استفاده از رابطه $P = \frac{Q}{t}$ توان گرمکن را محاسبه کنیم.

باتوجه به نمودار مشخص است که در مدت زمان ۷ دقیقه دمای آب $30^\circ C$ افزایش پیدا می‌کند بنابراین:

$$\begin{cases} Q = mc\Delta\theta \\ m = 2kg \\ \Delta\theta = 30 - 0 = 30^\circ C \Rightarrow Q = 2 \times 4200 \times 30 = 252000J \\ c = 4200J/kg^\circ C \end{cases}$$

توان گرمکن برابر است با:

$$\begin{cases} P = \frac{Q}{t} \\ Q = 252000 \\ t = 7 \text{ min} = 7 \times 60s = 420s \end{cases} \Rightarrow P = \frac{252000}{420} = 600W$$

$$\frac{\lambda}{100} = \beta \Delta \theta \times 100$$

$$\beta = \gamma \alpha = \frac{1}{\gamma} \times 10^{-3} K^{-1}$$

$$\frac{\Delta A}{A_1} \times 100 = \gamma \alpha \Delta \theta \times 100$$

$$= \gamma \times \frac{1}{\gamma} \times 10^{-3} \times 60 \times 100 = 6 \times 10^{-2} = 0.6$$

گام اول

(الف) ۲ لیتر گاز کامل با فشار یک اتمسفر و دمای ۲۷ درجه سلسیوس $\leftarrow 300K$

(ب) حجم گاز را به ۴ لیتر می‌رسانیم. $\leftarrow V_2 = 4lit$

(ج) اگر در این عمل دمای گاز ۱۲ درجه سلسیوس کاهش یافته باشد. $\leftarrow \Delta T = 12K$

(د) فشار آن به چند اتمسفر رسیده است؟ $\leftarrow P_2 = ?$

گام دوم

تغییرات دما برابر ۱۲ سانتی‌گراد بوده است؛ بنابراین دمای نهایی برابر است با:

$$\Delta T = 12K \Rightarrow 12 = 300 - T_2 \Rightarrow T_2 = 288K$$

باتوجه به اینکه تعداد مول‌های گاز کامل ثابت باقی می‌ماند می‌توانیم با استفاده از قانون گازهای کامل فشار نهایی را به دست آوریم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 2}{300} = \frac{P_2 \times 4}{288} \Rightarrow P_2 = \frac{144}{300} = 0.48atm$$

گام اول

(الف) گاز کاملی به حجم ۱/۵ لیتر در فشار یک اتمسفر و دمای $27^\circ C = 300K$ قرار دارد $\leftarrow$

(ب) اگر فشار گاز را به ۱/۵ اتمسفر برسانیم و دمای گاز نیز ۵۰ کلوین افزایش یابد، حجم گاز چند لیتر کاهش می‌یابد؟ $\leftarrow V_2 = ?$

گام دوم

کافی است از قانون گازهای کامل استفاده کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 1/5}{300} = \frac{1/5 \times V_2}{350} \Rightarrow V_2 = \frac{V}{5}$$

$$V_1 - V_2 = 1/5 - \frac{V}{5} = \frac{3}{5} - \frac{V}{5} = \frac{1}{5}V$$

گام اول

(الف) چند گرم بخ صفر درجه $\leftarrow \theta_1 = 0^\circ C$

(ب) ۶ کیلوگرم آب $40^\circ C$ درجه سلسیوس $\leftarrow m_2 = 6kg$

(ج) درنهایت آب با دمای $10^\circ C$ درجه سلسیوس حاصل شود. $\leftarrow \theta_e = 10^\circ C$

گام دوم

برای درک راحت‌تر مسئله تغییر حالت و تغییر دمای بخ و آب را به صورت شماتیک زیر نمایش می‌دهیم.

$$\text{آب } 0^\circ C \xrightarrow[m_1 L_f]{\text{تعادل و ایجاد آب }} \text{آب } 10^\circ C \xrightarrow[m_1 c \Delta \theta_1]{\text{آب }} 40^\circ C$$

اگر تغییرات دمایی تبدیل بخ به آب $C_f = 4200 J/kg$ و تبدیل آب $C_w = 336000 J/kg$ به آب $Q_1 = 15^\circ C$ را با m_1 نشان دهیم با نوشتن رابطه تعادل گرمایی $m_1 C_f (10 - 0) + m_1 C_w (0 - 40) = 0$ به راحتی به دست می‌آید؛ بنابراین:

$$Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow m_1 L_f + m_1 c \Delta \theta_1 + m_2 c \Delta \theta_2 = 0$$

$$\frac{L_f = 336000 J/g}{c = 4200 J/kg} \Rightarrow m_1 336000 + m_1 4200 (10 - 0) + 6 \times 4200 (0 - 40) = 0$$

$$\Rightarrow m_1 = 2kg \times 1000 = 2000g$$

گام اول

الف) پس از اینکه $40/2 \text{ kJ}$ گرم آب صفر درجه گرفته شود $\theta = 0^\circ\text{C} \leftarrow$
 ب) چند گرم آب باقی میماند؟ $\leftarrow ?$ $m_{\text{باقی}} = ?$

گام دوم

$$Q = 40/2 \text{ kJ} , m = 180 \text{ g} , \theta = 0^\circ\text{C} \leftarrow$$

$$180 - m_1 \xrightarrow{Q=40/2 \text{ kJ}} 180 - m_1 \text{ گرم باقی صفر درجه}$$

ابتدا باید بینم که با $J/2 \text{ kJ}$ انرژی چه مقدار آب صفر درجه را میتوان به باقی مانده به دست آید؛ بنابراین کافی است از رابطه $Q = -mL_f$ استفاده کنیم:

$$Q = -mL_f \xrightarrow{L_f=335 \text{ kJ/kg}} -40/2 = -m \times 335 \Rightarrow m = \frac{40/2}{335} = 0/12 \text{ kg} = 120 \text{ g}$$

پس میتوانیم ۱۲۰ گرم باقی صفر درجه داشته باشیم.

$$\begin{cases} m_{\text{باقی}} = 180 - m_{\text{باقی}} \\ m_{\text{باقی}} = 120 \text{ g} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{باقی}} = 180 - 120 = 60 \text{ g}$$

۶۰ گرم آب باقی ماند.

گام اول

الف) گرمای Q ، دمای 3 گرم از ماده A را 5 درجه سلسیوس و دمای 2 گرم از ماده B را 3 درجه سلسیوس بالا میبرد.

$$\Rightarrow \begin{cases} Q_A = Q, m_A = 3 \text{ g} = 3 \times 10^{-3} \text{ kg}, \Delta\theta_A = 5^\circ\text{C} \\ Q_B = Q, m_B = 2 \text{ g} = 2 \times 10^{-3} \text{ kg}, \Delta\theta_B = 3^\circ\text{C} \end{cases}$$

$$(b) \text{ گرمای ویژه ماده A چندبرابر گرمای ویژه ماده B است؟} \leftarrow ?$$

گام دوم

با استفاده از رابطه $Q = mc\Delta\theta$ داریم:

$$\frac{Q_A}{Q_B} = 1 \Rightarrow \frac{m_A c_A \Delta\theta_A}{m_B c_B \Delta\theta_B} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{c_A}{c_B} = \frac{3}{2} \times \frac{5}{3} = \frac{3}{2} = 0/15$$

گام اول

الف) دو کره فلزی هم جنس در نظر بگیرید که شعاع های مساوی دارند. $\leftarrow$

ب) درون یکی از آنها حفرهای خالی وجود دارد. $\leftarrow m_1 > m_2$

ج) اگر به دو کره انرژی گرمایی مساوی بدهیم، شعاع آنها در مقایسه باهم چگونه تغییر میکند؟ $\leftarrow ?$

گام دوم

کره توپر را جسم (۱) و کره توخالی را جسم (۲) در نظر میگیریم. با توجه به اینکه به دو کره هم جنس و هم شعاع گرمای یکسانی داده شده، برای مقایسه افزایش شعاع دو کره از رابطه انبساط طولی استفاده میکنیم.

$$\Delta L = \alpha L \Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta L_1}{\Delta L_2} = \frac{\alpha_1}{\alpha_2} \times \frac{L_1}{L_2} \times \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} = \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2}$$

پس کافی است نسبت $\frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2}$ را به دست بیاوریم.

برای به دست آوردن $\frac{Q_1}{Q_2}$ باید از نسبت $\frac{Q_1}{Q_2} = \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2}$ استفاده کنیم.

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow \frac{Q_1}{Q_2} = \frac{m_1 c_1 \Delta\theta_1}{m_2 c_2 \Delta\theta_2} \Rightarrow 1 = \frac{m_1 \Delta\theta_1}{m_2 \Delta\theta_2} \Rightarrow \frac{m_1}{m_2} = \frac{\Delta\theta_2}{\Delta\theta_1}$$

چون $m_2 > m_1$ بنابراین $\Delta\theta_1 > \Delta\theta_2$. حال رابطه $\frac{\Delta L_1}{\Delta L_2}$ قابل محاسبه خواهد بود؛ بنابراین برای کرهای که حفره دارد افزایش شعاع بیشتر است.

$$\frac{\Delta L_1}{\Delta L_2} = \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} \Rightarrow \Delta L_1 < \Delta L_2$$

گام اول

- (الف) چند لیتر آب 80°C درجه سلسیوس $\leftarrow \theta_1 = 80^{\circ}\text{C}$
- (ب) 40°C لیتر آب 10°C درجه سلسیوس $\leftarrow \theta_2 = 10^{\circ}\text{C}$
- (ج) دمای تعادل تقریباً 40°C درجه سلسیوس $\leftarrow \theta'_{12} = \theta_e = 40^{\circ}\text{C}$

گام دوم

با استفاده از رابطه $m = \rho V$ و پایستگی انرژی بین آب 0°C درجهای و 80°C درجه سلسیوس می‌توانیم V را به دست بیاوریم.

$$Q_i + Q_f = 0 \Rightarrow m_i c (\theta_e - \theta_i) + m_f c (\theta_e - \theta_f) = 0$$

$$\xrightarrow{m = \rho V} \rho V_i \times (40 - 80) + \rho V_f \times (40 - 10) = 0$$

$$\Rightarrow V_i \times -40 = -40 \times 30 \Rightarrow V_i = 30 \text{ lit}$$

گام اول

(الف) در دمای صفر درجه سلسیوس حجم ظرف شیشه‌ای توسط یک لیتر جیوه کاملاً پر شده است. $\leftarrow \theta_1 = 0^{\circ}\text{C}$, $V_1 = 1\text{lit} = 10^{-3}\text{cm}^3$

(ب) وقتی دمای مجموعه را به 80°C درجه سلسیوس می‌رسانیم. $\leftarrow \theta_2 = 80^{\circ}\text{C}$

(ج) جیوه از ظرف خارج می‌شود. $\leftarrow \Delta V_{\text{شیشه}} = 12\text{cm}^3 - \Delta V$

(د) اگر ضریب انبساط حجمی جیوه $\beta = 1/8 \times 10^{-3}\text{K}^{-1}$ باشد. $\leftarrow 1/8 \times 10^{-3}\text{K}^{-1}$

(و) ضریب انبساط خطی شیشه در SI چقدر است؟ $\leftarrow \alpha = ?$

گام دوم

دمای اولیه و همچنین دمای نهایی ظرف و جیوه باهم برابر هستند. ولی افزایش حجم ظرف و جیوه درون آن یکسان نیست و ظرف شیشه‌ای کمتر منبسط شده است به همین دلیل جیوه از ظرف بیرون ریخته است؛ و اختلاف انبساط حجم جیوه و ظرف برایر حجم مایع خارج شده از ظرف است که برابر است با:

$$\Delta V_{\text{جيوه}} - \Delta V_{\text{ظرف}} = 12\text{cm}^3$$

پس کافی است ظرف ΔV و جیوه ΔV را به دست بیاوریم.

$$\Delta V_{\text{جيوه}} = \beta V_1 \Delta \theta = 1/8 \times 10^{-3} \times 1000 \times (80 - 0) = 12/4\text{ cm}^3$$

$$\Delta V_{\text{ظرف}} = 3\alpha V_1 \Delta \theta = 3\alpha \times 1000 \times (80 - 0) = 24 \times 10^3 \alpha \text{ cm}^3$$

مقادیر به دست آمده را جایگذاری می‌کنیم.

$$12\text{cm}^3 = \Delta V_{\text{جيوه}} - \Delta V_{\text{ظرف}} \Rightarrow 12 = 12/4 - 24 \times 10^3 \alpha \Rightarrow \alpha = 10^{-5}\text{K}^{-1}$$

ابتدا باید دمای تعادل را به دست آوریم. آب 40°C برای اینکه به آب 0°C تبدیل شود، مقدار گرمای $Q_W = m_W c_W \Delta \theta$ را از دست می‌دهد؛ بنابراین با مقایسه مقدار گرمای 294 kJ که در صورت سؤال ذکر شده با Q_W می‌توان فهمید دمای تعادل در کدام حالت است:

$$\begin{cases} Q_W = m_W c_W \Delta \theta \\ m_W = 2\text{ kg} \\ c_W = 4200 \text{ J/kg} \cdot \text{K} \\ \Delta \theta = 0 - 40 = -40^{\circ}\text{C} \\ \Rightarrow Q_W = 2 \times 4200 \times -40 = -336000 \text{ J} = -336 \text{ kJ} \Rightarrow |Q_W| = 336 \text{ kJ} > 294 \text{ kJ} \end{cases}$$

بنابراین آب 40°C گرما از دست می‌دهد و به آب با دمای 0°C می‌رسد. داریم:

$$-\Delta^{\circ}\text{C} \xrightarrow{Q_i = \frac{Q_i}{m_i} \cdot \Delta \theta} \text{آب صفر} \xrightarrow{Q''_i = \frac{Q''_i}{m_i} \cdot \Delta \theta} \text{آب} \xleftarrow{Q = \frac{Q = 294 \text{ kJ}}{m_w}} 40^{\circ}\text{C}$$

$$Q = m_w c_w \Delta \theta = 294000$$

$$\Rightarrow 2 \times 4200 \times (\theta - 40) = -294000 \quad (\text{گرمای از دست داده})$$

$$\Rightarrow \theta - 40 = -336 \Rightarrow \theta = 5^{\circ}\text{C}$$

$$Q_i + Q'_i + Q''_i = Q \Rightarrow m_i c_i \Delta \theta + m_i L_f + m_i c_w \Delta \theta = 294000 \xrightarrow{\frac{c_i = 1000 \text{ J/kg} \cdot \text{K}}{L_f = 336000 \text{ J/kg}}} [m_i \times 2100 \times (0 - (-5))] + (m_i \times 336000) + [m_i \times 4200 \times (5 - 0)] = 294000$$

$$\Rightarrow (m_i \times 21 \times 5) + (m_i \times 3360) + (m_i \times 42 \times 5) = 294000$$

$$\Rightarrow m_i = 0/\lambda \text{ kg} = 100 \text{ g}$$

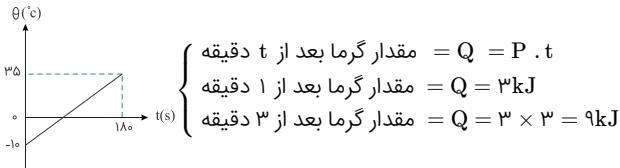
گام اول

الف) در هر دقیقه $J = 3 \text{ kJ}$ گرمایی را در مدت زمان ۱۸۰ ثانیه به جسم داده می‌شود. $\leftarrow Q = P = \frac{Q}{t} = 3 \text{ kJ/min} \leftarrow Q = 3 \text{ kJ}$ در مدت یک دقیقه
 ب) جرم این جسم چند گرم است؟ $\leftarrow m = ? \text{ g}$

گام دوم

نمودار تغییرات دمایی را در مدت زمان ۱۸۰ ثانیه به ما داده است؛ بنابراین باید بسنجدیم که در این مدت چه مقدار گرمایی به جسم داده شده است و سپس با استفاده از رابطه $Q = mc\Delta\theta$ ، جرم جسم را به دست بیاوریم.

مقدار گرمایی داده شده به جسم بعد از ۱۸۰ ثانیه برابر است با:

در نهایت جرم برابر است با:

$$\begin{cases} Q = mc\Delta\theta \\ Q = 9 \text{ kJ} = 9 \times 10^3 \text{ J} \\ c = 4000 \text{ J/kg}^\circ\text{C} \\ \Delta\theta = 30^\circ\text{C} - (-10) = 40^\circ\text{C} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 9 \times 10^3 = m \times 4000 \times 40 \Rightarrow m = 9 / 16000 = 0.5625 \text{ kg}$$

گام اول

- الف) میله فلزی به طول ۲۵ سانتی‌متر $\leftarrow L = 25 \text{ cm} = 0.25 \text{ m}$
 ب) سطح مقطع cm^2 ۷ است $\leftarrow A = 7 \text{ cm}^2 = 7 \times 10^{-4} \text{ m}^2$
 ج) یک طرف آن را در ظرف محتوی بخ و آب صفر درجه سلسیوس و طرف دیگر آن را در بخار آب ۱۰۰ درجه سلسیوس قرار می‌دهیم.
 د) اگر در مدت ۱۰ دقیقه ۲۰۰ گرم بخ ذوب شود $\leftarrow t = 600 \text{ s}$ ، $m = 0.2 \text{ kg}$
 ه) رسانندگی گرمایی میله چند J/s.m.k است؟ $\leftarrow K = ?$

گام دوم

با استفاده از رابطه زیر رسانندگی گرمایی میله را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{aligned} Q &= K \frac{At\Delta\theta}{L} \Rightarrow mL_F = K \frac{At\Delta\theta}{L} \\ &\Rightarrow 0.2 \times 326000 = K \times \frac{7 \times 10^{-4} \times 600 \times 100}{25 \times 10^{-2}} \\ &\Rightarrow K = 400 \text{ J/s.m.k} \end{aligned}$$

گام اول

- الف) در ۱۵ لیتر گاز کامل دواتمی $\leftarrow V = 15 \text{ lit} = 15 \times 10^{-3} \text{ m}^3$
 ب) با دمای (۲۳-۲۳) درجه سلسیوس $\leftarrow T = 273 - 23 = 250 \text{ K}$
 ج) فشار ۸ اتمسفر $\leftarrow P = 8 \times 10^5 \text{ Pa}$
 د) چه تعداد مولکول گاز وجود دارد؟ $\leftarrow N = ?$

گام دوم

با استفاده از قانون گازهای کامل تعداد مول گاز را به دست می‌آوریم تا بتوانیم تعداد مولکول‌های گاز را محاسبه کنیم:

$$\begin{cases} PV = nRT \\ R = 8.314 \text{ J/mol.K} \end{cases}$$

$$\rightarrow 8 \times 10^5 \times 15 \times 10^{-3} = n \times 8.314 \times 250 \rightarrow n = 6$$

$$n = \frac{N}{N_A} \xrightarrow[N_A = 6 \times 10^{23}]{n=6} N = 6 \times 6 \times 10^{23} = 36 \times 10^{22}$$

گزینه ۲

گام اول

- الف) مساحت جانبی یک مکعب فلزی $۰/۲۵\text{m}^۳$ مترمربع است. $\leftarrow A_۰ = ۰/۲۵\text{m}^۳$
- ب) ضریب انبساط خطی آن $۱۰^{-۵}\text{K}^{-۱}$ است. $\leftarrow \alpha = ۲ \times ۱۰^{-۵}\text{K}^{-۱}$
- ج) اگر دمای این مکعب ۱۰۰°C درجه سلسیوس افزایش یابد. $\leftarrow \Delta\theta = ۱۰۰^\circ\text{C}$
- د) مساحت سطح جانبی آن چند سانتیمتر مربع افزایش می‌یابد؟ $\leftarrow \Delta A = ?$

گام دوم

کافی است از رابطه انبساط سطحی استفاده کنیم.

$$\Delta A = A_۰(۲\alpha\Delta\theta) \Rightarrow \Delta A = ۰/۲۵(۲ \times ۲ \times ۱۰^{-۵} \times ۱۰۰) = ۱۰^{-۴}\text{m}^۲ = ۱۰\text{cm}^۲$$

گزینه ۱

گام اول

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم.

- گزینه ۱) عاملی که سبب انتقال گرما می‌شود دما است؛ وقتی دو جسم در تعادل گرمایی هستند بین آن‌ها گرمایی انتقال پیدا نمی‌کند و درواقع هم‌دما می‌باشند، پس گزینه ۱ صحیح است.
- گزینه ۲) انرژی درونی ($Q = mc\Delta\theta$) با حاصلضرب جرم و ظرفیت گرمایی وابسته است که مقدار آن برای دو جسم می‌تواند متفاوت باشد؛ بنابراین انرژی درونی دو جسم نیز می‌تواند متفاوت باشد.
- گزینه ۳) مقدار گرمایی ویژه برای مواد مختلف، متفاوت است.
- گزینه ۴) همان‌طور که در گزینه ۲ گفته شد دو جسم می‌توانند انرژی درونی متفاوتی داشته باشند.

گزینه ۱

گام اول

الف) گرم آب $۱۰۰\text{g} = ۰/۱\text{kg}$ ، $\theta_۱ = ۱۰۰^\circ\text{C} \leftarrow ۱۰۰^\circ\text{C}$ ب) گرم بخ صفر درجه $\leftarrow m_۲ = ۱۰۰\text{g} = ۰/۱\text{kg}$ ، $\theta_۲ = ۰^\circ\text{C}$ ج) دمای نهایی سیستم چند درجه سلسیوس می‌شود؟ $\leftarrow \theta_e = ?$

گام دوم

$$Q_۱ + Q_۲ + Q_۳ = ۰ \Rightarrow m_۲ L_f + m_۲ c(\theta_e - ۰) + m_۱ c(\theta_e - ۱۰۰) = ۰$$

$$\frac{c_i=c_f=۱\text{۰۰J/kg.K}}{۰/۱ \times ۳۳۶۰۰۰ + ۰/۱ \times ۴۲۰۰ \times (\theta_e - ۰) + ۰/۱ \times ۴۲۰۰ \times (\theta_e - ۱۰۰)} \Rightarrow \theta_e = ۱۰^\circ\text{C}$$

گزینه ۲

گام اول

الف) یک مکعب فلزی به ضلع $۲۰\text{cm} = ۲۰۰\text{mm} \leftarrow ۲۰\text{cm}$ ب) حفره خالی کروی به شعاع $۵\text{cm} = ۵۰\text{mm}$ وجود دارد $\leftarrow R = ۵\text{cm} = ۵۰\text{mm}$ ج) اگر در اثر افزایش دما ضلع مکعب به اندازه $۰/۰۰۴\text{mm}$ میلی‌متر افزایش یابد. $\leftarrow \Delta L = ۰/۰۰۴\text{mm}$ د) شعاع حفره چه تغییری می‌کند؟ $\leftarrow \Delta R = ?$

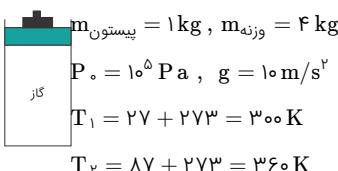
گام دوم

متناسب با افزایش حجم مکعب، حجم کره نیز افزایش پیدا می‌کند؛ بنابراین ضریب انبساط طولی برای مکعب و کره یکسان است؛ و با توجه به اینکه تغییرات دما برای هر دو انبساط طولی یکسان است، پس کافی است مقدار $\alpha\Delta\theta$ را از تغییر اندازه مکعب به دست بیاوریم و درنهایت تغییرات شعاع را محاسبه کنیم:

$$\Delta L = L_۱ \times \alpha\Delta\theta \Rightarrow ۴ \times ۱۰^{-۴} = ۲۰۰ \times \alpha\Delta\theta \Rightarrow \alpha\Delta\theta = ۲ \times ۱۰^{-۵}$$

$$\Delta R = R_۱\alpha\Delta\theta = ۵۰ \times ۲ \times ۱۰^{-۵} = ۱۰^{-۴}\text{mm}$$

باتوجه به اینکه پیستون جایه جا نمی‌شود، پس حجم گاز درون محفظه ثابت است.
در حجم ثابت، فشار مقدار معینی گاز با دمای مطلق گاز نسبت مستقیم دارد: $\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2}$

$$A = \omega cm^2 = \omega \times 10^{-4} m^2$$

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_0 + \frac{(m_{\text{پیستون}} + m_{\text{جی}})g}{A}}{T_1} = \frac{P_0 + \frac{(m_{\text{پیستون}} + m_{\text{جی}} + m)g}{A}}{T_2}$$

$$\Rightarrow \frac{10^5 + \frac{(1+F) \times 10}{\omega \times 10^{-4}}}{300} = \frac{10^5 + \frac{(1+F+m) \times 10}{\omega \times 10^{-4}}}{360}$$

$$\Rightarrow \frac{2 \times 10^5}{\omega} = \frac{10^5 + 2 \times 10^5 \times (\omega + m)}{6}$$

$$\Rightarrow 2F = 10 + 10 + 2m \Rightarrow 2m = F \Rightarrow m = 2 \text{ kg}$$

گام اول

(الف) دو میله به طول 50 cm با سطح مقطع یکسان به هم متصل هستند.

(ب) در صورتی که رسانندگی آلومینیم سه برابر رسانندگی آهن باشد. $\frac{k_{Al}}{k_{Fe}} = 3$
(ج) دمای محل اتصال دو میله چند درجه سلسیوس است؟ $\theta = ?$

گام دوم

آهنگ رسانش گرمایی برای آلومینیم و آهن یکسان است، بنابراین:

$$Q = \frac{kA\Delta\theta}{L} \Rightarrow \left(\frac{Q_1}{t_1}\right)_{Al} = \left(\frac{Q_2}{t_2}\right)_{Fe} \Rightarrow \frac{k_{Al}A_{Al}\Delta\theta_{Al}}{L_{Al}} = \frac{k_{Fe}A_{Fe}\Delta\theta_{Fe}}{L_{Fe}}$$

$$\Rightarrow k_{Al}\Delta\theta_{Al} = k_{Fe}\Delta\theta_{Fe} \Rightarrow k_{Al} \times (\theta - 100) = 3k_{Al}(20 - \theta) \Rightarrow \theta = 40^\circ C$$

وقدی به میله‌ای گرمایی داده می‌شود طول آن افزایش می‌یابد و طول جدید آن از رابطه $\ell_2 = \ell_1(1 + \alpha\Delta\theta)$ به دست می‌آید.
میزان تغییر طول دو میله به گونه‌ای است که بعد از انساط نیز اختلاف طول دو میله 2° سانتی‌متر است.

$$\ell_{IB} - \ell_{IA} = 2^\circ \Rightarrow \ell_{IB}(1 + \alpha_B\Delta\theta) - \ell_{IA}(1 + \alpha_A\Delta\theta) = 2^\circ$$

$$2^\circ(1 + \alpha_B \times 30) - 2^\circ(1 + \alpha_A \times 30) = 2^\circ$$

$$2^\circ + 2^\circ\alpha_B \times 30 - 2^\circ + 2^\circ\alpha_A \times 30 = 2^\circ$$

$$2^\circ\alpha_B \times 30 = 2^\circ\alpha_A \times 30 \Rightarrow \frac{\alpha_A}{\alpha_B} = \frac{2^\circ}{2^\circ} = \frac{1}{1}$$

راه حل دوم:
هنگامی که اختلاف طول دو میله در پیان انساط نیز همانند ابتدا باقی می‌ماند؛ این یعنی تغییر طول آن‌ها مشابه یکدیگر است:

$$\ell_B\alpha_B\Delta\theta_B = \ell_A\alpha_A\Delta\theta_A$$

$$\Rightarrow \frac{\alpha_A}{\alpha_B} = \frac{\ell_A}{\ell_B} \Rightarrow \frac{\alpha_A}{\alpha_B} = \frac{2^\circ}{2^\circ} = \frac{1}{1}$$

گزینه ۱

گام اول

- الف) سطح مقطع میله A، $\frac{1}{\mu}$ سطح مقطع میله B است $\leftarrow$
 ب) رسانندگی گرمایی میله A، شش برابر رسانندگی میله B است $\leftarrow$
 ج) آهنگ رسانش گرمایی در میله A چندبرابر آهنگ رسانش گرمایی در میله B است؟ $\leftarrow$
- $$\frac{Q_A}{\frac{t}{Q_B}} = \frac{Q_A}{Q_B} = ?$$

گام دوم

$$Q = \frac{kA\Delta\theta}{L}$$

با استفاده از رابطه $Q = \frac{kA\Delta\theta}{L}$ ، نسبت موردنظر را محاسبه می‌کنیم:
 دقت شود که طول و تغییرات دمای هر دو میله یکسان است.

$$\begin{cases} Q_A = \frac{k_A A_A t \Delta\theta}{L} \\ Q_B = \frac{k_B A_B t \Delta\theta}{L} \end{cases} \Rightarrow \frac{\frac{Q_A}{t}}{\frac{Q_B}{t}} = \frac{Q_A}{Q_B} = \frac{\kappa k_B \times \frac{1}{\mu} A_B \frac{\Delta\theta}{L}}{k_B \times A_B \times \frac{\Delta\theta}{L}} = \gamma$$

گزینه ۲

گام اول

- الف) طول آن یک درصد افزایش یابد. $\leftarrow$
 ب) حجم آن تقریباً چند درصد افزایش می‌یابد. $\leftarrow$

گام دوم

باتوجه به رابطه تغییرات حجم $\Delta V = \alpha V \Delta\theta$ ، درصد تغییرات حجم برابر است با:

$$\frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = \frac{\alpha V_1 \Delta\theta}{V_1} \times 100 = 100\alpha\Delta\theta$$

حال کافی است $\alpha\Delta\theta$ را با استفاده از انساط طولی میله به دست آوریم و در رابطه بالا جایگذاری کنیم:

$$\Delta L = L\alpha\Delta\theta \xrightarrow{\Delta L = \alpha L} \alpha\Delta\theta = 0/01$$

$$\frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = 100\alpha\Delta\theta = 100 \times 0/01 = 1\%$$

گزینه ۲

آب $100^\circ C$ با گرفتن گرما از مس شروع به بخار شدن می‌کند؛ بنابراین:

$$Q_V = Q_{cu} \Rightarrow mL_V = MC\Delta\theta \Rightarrow \omega \times 2256 = 282 \times 0/4\Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 100^\circ C$$

$$\Delta\theta = \theta_2 - \theta_1 \Rightarrow -100 = 100 - \theta_1 \Rightarrow \theta_1 = 200^\circ C$$

تذکر: چون مس گرما از دست داده است و دمایش کاهش پیدا کرده، تغییرات دمای آن را با علامت منفی در نظر می‌گیریم.

گزینه ۱

گام اول

- الف) دو کره مسی A و B با شعاع و دمای اولیه متساوی در نظر بگیرید.
 ب) درون کره A حفره توخالی وجود دارد. $\leftarrow$
 ج) اگر دمای آنها را به یک‌اندازه بالا ببریم $\Delta\theta_A = \Delta\theta_B$
 د) کدام رابطه بین افزایش شعاع کره‌ها و همچنین گرمای گرفته‌شده توسط کره‌ها برقرار است؟ $\leftarrow$

گام دوم

برای مقایسه افزایش شعاع دو کره از رابطه انساط طولی استفاده می‌کنیم؛ بنابراین:

$$\Delta R = \alpha R \Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta R_A}{\Delta R_B} = \frac{\alpha_A}{\alpha_B} \times \frac{R_A}{R_B} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = 1 \Rightarrow \Delta R_A = \Delta R_B$$

برای مقایسه گرمای گرفته‌شده از رابطه انرژی گرمایی استفاده می‌کنیم.

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow \frac{Q_A}{Q_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{c_A}{c_B} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{m_A}{m_B}$$

چون $m_A < m_B$ است؛ بنابراین $Q_A < Q_B$ می‌شود.

گام اول

الف) ضخامت دیواری از بتن به ابعاد $5\text{m} \times 3\text{m}$ برابر 30cm است.

$$A = 3 \times 5 = 15\text{m}^2, L = 30\text{cm} = 0.3\text{m} \leftarrow$$

$$\Delta\theta = \theta_r - \theta_i \xrightarrow[\theta_r=25^\circ C]{\theta_i=-15^\circ C} \Delta\theta = 25 - (-15) = 40^\circ C \leftarrow$$

ب) در روزی که دمای سطح خارجی دیوار $-15^\circ C$ و دمای سطح داخلی آن $25^\circ C$ است. ←

ج) آهنگ شارش گرما از دیوار برابر $5/400\text{J/s}$ است. ←

گام دوم

کافی است از رابطه آهنگ رسانش گرمایی استفاده کنیم.

$$\frac{Q}{t} = k \frac{A \Delta\theta}{L} \xrightarrow{k=0.02\text{W/m}^\circ\text{C}} 5400 = 0.02 \times \frac{15 \times 0.3}{L} \Rightarrow L \simeq 0.75\text{m} = 75\text{mm}$$

گام اول

الف) ضریب انبساط طولی فلزی 10^{-15}K^{-1} است. ←

ب) دمای یک میله از آن فاز را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم. ←

ج) طول آن تقریباً به اندازه 100cm طول اولیه اضافه شود. ←

گام دوم

کافی است از رابطه انبساط طولی استفاده کنیم.

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta \Rightarrow 0.01\text{m} = L_1 \times 2/5 \times 10^{-15} \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 40^\circ C$$

نسبت تغییرات شعاع دو صفحه:

$$\Delta R = R \alpha \Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta R_r}{\Delta R_1} = \frac{R_r \alpha_r \Delta\theta_r}{R_1 \alpha_1 \Delta\theta_1} \xrightarrow{\alpha_1=\alpha_r} \frac{\Delta R_r}{\Delta R_1} = \frac{R_r}{R_1} \times \frac{\Delta\theta_r}{\Delta\theta_1} \quad (1)$$

پس باید نسبت شعاع و تغییرات دمای آنها را به دست آوریم.
باتوجه به مساحت صفحات، نسبت شعاع دو دایره برابر است با:

$$S_r = 2S_1 \Rightarrow \pi R_r^2 = 2\pi R_1^2 \Rightarrow R_r^2 = 2R_1^2 \Rightarrow R_r = \sqrt{2}R_1 \quad (2)$$

باتوجه به داده های مسئله از نسبت انرژی گرمایی $2 = \frac{Q_r}{Q_1}$ استفاده می کنیم و نسبت $\frac{\Delta\theta_r}{\Delta\theta_1}$ را می باییم:

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow \frac{Q_r}{Q_1} = \frac{m_r c_r \Delta\theta_r}{m_1 c_1 \Delta\theta_1} \xrightarrow{c_1=c_r} 2 \Rightarrow \frac{m_r \Delta\theta_r}{m_1 \Delta\theta_1} = 2$$

هر دو صفحه از یک ورق مسی جدا شده اند و سطح S_2 دو برابر S_1 است پس می توانیم بگوییم جرم m_2 دو برابر m_1 است؛ بنابراین:

$$\frac{m_r \Delta\theta_r}{m_1 \Delta\theta_1} = 2 \Rightarrow 2 \times \frac{\Delta\theta_r}{\Delta\theta_1} = 2 \Rightarrow \frac{\Delta\theta_r}{\Delta\theta_1} = 1 \quad (3)$$

حال از جایگذاری روابط (2) و (3) در رابطه (1) داریم:

$$\frac{\Delta R_r}{\Delta R_1} = \frac{R_r}{R_1} \times \frac{\Delta\theta_r}{\Delta\theta_1} = \frac{\sqrt{2}R_1}{R_1} \times 1 = \sqrt{2}$$

گام اول

الف) دمای یک میله مسی را 100°C افزایش می‌دهیم. $\Delta\theta = 100^{\circ}\text{C} \leftarrow$

(ب) طول آن 17 cm درصد افزایش می‌باید. $\frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = 17 \leftarrow$

(ج) اگر دمای یک ورقه مسی را 100°C افزایش دهیم مساحت آن چندبرابر می‌شود؟ $\frac{A_2}{A_1} = ? \leftarrow$

گام دوم

رابطه انبساط سطحی را برای ورقه مسی می‌نویسیم.

$$A_2 = A_1(1 + \alpha\Delta\theta) \Rightarrow \frac{A_2}{A_1} = 1 + \alpha\Delta\theta$$

بنابراین کافی است $\alpha\Delta\theta$ را محاسبه کنیم که برای این کار از رابطه انبساط طولی میله که در صورت مسئله قید شده است کمک می‌گیریم.

$$\frac{\Delta L_1}{L_1} \times 100 = 17 \xrightarrow{\Delta L = L_1\alpha\Delta\theta} \frac{L_1\alpha\Delta\theta}{L_1} \times 100 = 17 \Rightarrow \alpha\Delta\theta = 17 \times 10^{-4}$$

$$\frac{A_2}{A_1} = 1 + \alpha\Delta\theta = 1 + 2 \times 17 \times 10^{-4} = 1 + 34 \times 10^{-4} = 1.0034$$

گزینه ۱

گرمای ویژه به جنس ماده بستگی دارد اما به جرم آن بستگی ندارد و با C نشان داده می‌شود؛ لذا با تغییر جرم گرمای ویژه ثابت می‌مانند. ظرفیت گرمایی برابر است با حاصل ضرب گرمای ویژه در جرم ماده (MC)، بنابراین اگر جرم اگر جرم نصف شود ظرفیت گرمایی نیز نصف می‌شود.

گزینه ۲

$$A_B = 2A_A, \quad L_A = L_B, \quad \Delta\theta_A = \Delta\theta_B \\ \left(\frac{Q}{t}\right)_A = 2/\Delta\left(\frac{Q}{t}\right)_B \Rightarrow \frac{K_A A_A \Delta\theta_A}{L_A} = 2/\Delta \frac{K_B A_B \Delta\theta_B}{L_B} \\ \Rightarrow K_A = \Delta K_B$$

گزینه ۱

گرمکن الکتریکی با تولید گرما باعث ذوب بخ شده است، پس مقدار گرمای تولیدی به وسیله گرمکن الکتریکی را محاسبه می‌کنیم:

$$P_2 = \frac{Q}{t} \Rightarrow Q = P_2 \cdot t \quad (1)$$

$$P_2 = \frac{\lambda_0}{100} \times 750 = 700 \text{ W} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} Q = 700 \times 122/5 = 73500 \text{ J}$$

گرمایی که گرمکن الکتریکی تولید می‌کند باعث می‌شود دمای یخ از -6°C به صفر رسیده و نیز قسمتی از یخ ذوب شود.

$$Q = Q_i + Q_r \Rightarrow 73500 = mc\Delta\theta + m' \downarrow L_F \Rightarrow 73500 = 0/5 \times 2100 \times (0 - (-6)) + m' \times 336000$$

$$\Rightarrow 73500 - 6300 = m' \times 336000 \Rightarrow m' = \frac{67200}{336000} = 0/2 \text{ kg} = 200 \text{ g}$$

بنابراین:

$$\text{جرم بخ باقیمانده} : 500 - 200 = 300 \text{ g}$$

گزینه ۱

باتوجه به اینکه آهنگ شارش گرما در سطح مشترک دو فلز باهم برابر است، داریم:

$$k_1 = 90 \text{ J/s.m.K} \\ k_2 = 200 \text{ J/s.m.K} \\ \frac{Q_1}{t} = \frac{Q_2}{t} \Rightarrow \frac{k_1 A_1 \Delta\theta_1}{d_1} = \frac{k_2 A_2 \Delta\theta_2}{d_2} \\ \xrightarrow{A_1 = A_2} \frac{90 \times (100 - \theta)}{2/5} = \frac{200 \times (\theta - 0)}{1/5} \\ \Rightarrow 100 - \theta = 4\theta \Rightarrow \theta = 20^{\circ}\text{C}$$

گام اول

- (الف) دمای بیرون خانه 5°C درجه سلسیوس و دمای خانه 20°C درجه سلسیوس $\leftarrow$
 (ب) اگر دمای داخل خانه را افزایش داده و در درجه سلسیوس ثابت نگه داریم $\leftarrow$
 $\Delta\theta' = 25 - (-5) = 30^{\circ}\text{C}$
 (ج) آهنگ اتلاف انرژی گرمایی از طریق رسانش، چندبرابر می‌شود؟ $\leftarrow$

گام دوم

$$\frac{Q}{t} = \frac{kA\Delta\theta}{L} \quad \text{باتوجه به رابطه:}$$

$$\frac{Q'}{t} = \frac{\frac{kA\Delta\theta'}{L}}{\frac{kA\Delta\theta}{L}} = \frac{\Delta\theta'}{\Delta\theta} = \frac{30}{25} = \frac{6}{5}$$

گام اول

- (الف) دمای هوا -3°C است. $\leftarrow$
 (ب) فشار هوای درون تایر اتوبیل $2/7\text{ atm}$ $\leftarrow$ اتمسفر
 (ج) فشار گاز درون تایر به 3 atm انسفار برسد $\leftarrow$
 (د) دمای این منطقه چند درجه سلسیوس است. $\leftarrow$
 (و) حجم تایر را ثابت بگیرید. $\leftarrow V_1 = V_2$

گام دوم

حجم و جرم گاز داخل لاستیک ثابت باقی مانده است، پس باتوجه به اینکه در حجم و جرم ثابت، نسبت $\frac{P}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{2/7}{273} = \frac{3}{T_2} \Rightarrow T_2 = 300\text{ K}$$

دمای به دست آمده برحسب کلوین است و باید آن را به سانتی گراد تبدیل کنیم.

$$T = \theta + 273 \Rightarrow 300 = \theta + 273 \Rightarrow \theta = 27^{\circ}\text{C}$$

میزان انبساط طولی جامدات از رابطه $\Delta l = l_1\alpha\Delta\theta$ به دست می‌آید:

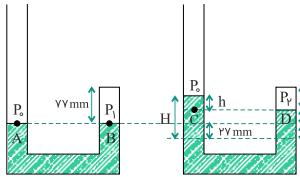
$$\begin{aligned} \Delta l_B - \Delta l_A &= \lambda \times 10^{-F} \\ l_1\alpha_B\Delta\theta - l_1\alpha_A\Delta\theta &= \lambda \times 10^{-F} \Rightarrow 2 \times 20 \times 10^{-5} \Delta\theta - 2 \times 12 \times 10^{-5} \Delta\theta = \lambda \times 10^{-F} \\ 16 \times 10^{-5} \Delta\theta &= \lambda \times 10^{-F} \Rightarrow \Delta\theta = 50^{\circ}\text{C} \end{aligned}$$

در فشار ثابت نسبت $\frac{V}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\begin{aligned} \frac{V_1}{T_1} &= \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{T_2}{T_1} \\ \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} &= \frac{\Delta T}{T_1} \Rightarrow \frac{50}{273} = \frac{\Delta T}{50} \Rightarrow \Delta T = 50 \end{aligned}$$

ضریب انبساط طولی α و ضریب انبساط حجمی برابر 3α است؛ بنابراین:

$$\frac{\alpha}{\beta} = \frac{\alpha}{3\alpha} = \frac{1}{3}$$

با استفاده از رابطه فشار در لوله‌هایی که یک نوع مایع در آن وجود دارد (نقاط هم‌فشار) داریم:

$$P_C = P_D \Rightarrow P_0 + P_h = P_\gamma$$

$$P_0 V_1 = P_\gamma V_\gamma \Rightarrow V_\gamma \times A(\gamma/\gamma) = P_\gamma \times A(\delta) \Rightarrow P_\gamma = \frac{V_\gamma \times \gamma/\gamma}{\delta} \simeq 76 \text{ cmHg}$$

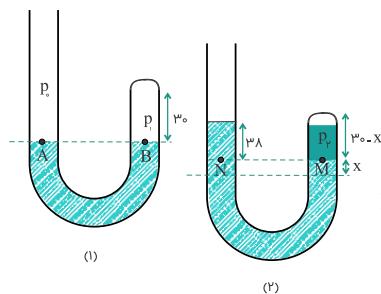
$$P_h = P_\gamma - P_0 \Rightarrow h = \frac{V_\gamma \times \gamma/\gamma}{\delta} - 76 = 39/96 \text{ cm} \simeq 40 \text{ cm}$$

$$H = h + \gamma \times 2/\gamma = 40 + 10/10 = 50/10 \text{ cm}$$

$$\frac{\gamma}{\mu} m_{\text{gas}} L_F = |m_{\text{gas}} c \Delta \theta|$$

$$\Rightarrow \frac{\gamma}{\mu} \times m_{\text{gas}} \times (\lambda \times 4200) = |\sigma / \lambda \times 4200 \times (0 - 20)|$$

$$\Rightarrow \frac{\gamma}{\mu} m_{\text{gas}} \times \lambda \sigma = 16 \Rightarrow m_{\text{gas}} = \sigma / 16 \text{ kg} = 300 \text{ g}$$

$$(1) : P_A = P_B \Rightarrow P_1 = P_0$$

$$(2) : P_M = P_N \Rightarrow P_\gamma = P_0 + 3\lambda$$

در دمای ثابت، حجم و فشار گاز کامل با هم نسبت وارون دارند:

$$P_1 V_1 = P_\gamma V_\gamma \Rightarrow P_0 \times 30 \times A = (P_0 + 3\lambda)(30 - x)A$$

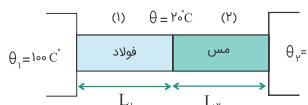
$$\frac{P_0 = 76 \text{ cmHg}}{76 \times 30 = 1116(30 - x)} \Rightarrow x = 10 \text{ cm}$$

درنتیجه ارتفاع ستون گاز برابر $20 \text{ cm} = 30 - 10 = 20 \text{ cm}$ است.

(الف) اگر رسانندگی گرمایی فولاد و مس به ترتیب $\kappa_{\text{فولاد}} = 100 \text{ J/m.s.K}$ و $\kappa_{\text{مس}} = 160 \text{ J/m.s.K}$ باشد.

(ب) دمای سطح مشترک دو میله 20°C درجه سلسیوس باشد.

(ج) طول L_2 چند سانتی‌متر است؟

$$\left(\frac{Q}{t} \right)_1 = \left(\frac{Q}{t} \right)_2 \xrightarrow{\frac{Q=kA\Delta\theta}{L}} \frac{k_1 A_1 \Delta\theta_1}{L_1} = \frac{k_2 A_2 \Delta\theta_2}{L_2} \Rightarrow \frac{100 \times (100 - 20)}{10} = \frac{160 \times (20 - 0)}{L_2} \Rightarrow L_2 = 20 \text{ cm}$$

گام اول

(الف) يخ 1kg ، $\theta_1 = -10^\circ\text{C}$ را در فشار یک جو $\rightarrow$
 $m_1 = 1\text{kg}$ ، $\theta_1 = -10^\circ\text{C}$ می اندازیم. $\leftarrow$ (ب)

گام دوم

$$\text{آب } 20^\circ\text{C} \xleftrightarrow{\text{تعادل}} \text{آب صفر درجه} \xrightarrow{\text{آب صفر درجه}} \text{یخ صفر درجه} \xrightarrow{\text{یخ}} \text{یخ} - \text{درجه}$$

کافی است رابطه تعادل گرمایی را بنویسیم.

$$\left(\begin{array}{l} c_{\dot{x}} = 100 J/kgK \\ c_{\dot{v}} = 400 J/kg^{\circ}C \\ L_f = 336 J/g = 336 \times 10^3 J/kg \end{array} \right)$$

$$Q_1 + Q_Y + Q_{\gamma} + Q_F = 0 \Rightarrow m_1 c_{\tilde{\chi}_1^0} (0 - (-1\circ)) + m_1 L_F + m_1 c_{\tilde{\chi}_1^0} (\theta_e - 0) + m_\gamma c_{\tilde{\chi}_1^0} (\theta_e - 2\circ) \\ \Rightarrow m_1 c_{\tilde{\chi}_1^0} (0 - (-1\circ)) + m_\gamma L_F + m_1 c_{\tilde{\chi}_1^0} (\theta_e - 0) + m_\gamma c_{\tilde{\chi}_1^0} (\theta_e - 2\circ) = 0$$

$$\Rightarrow 1 \times 2100 \times 10 + 1 \times 336 \times 10^4 + 1 \times 1200 \times \theta_e + \omega \times 1200(\theta_e - 10) = 0$$

$$21000 + 33000 + 6 \times 4200 \times \theta_e = 42000 \Rightarrow \theta_e = \frac{6000}{6 \times 4200} = 2/\text{°C}$$

7 x 11000

بنابراین 4 kg آب با دمای 5°C داریم.

گزینه ۳

گام اول

(ب) اگر در این حالت فشار گاز مترکم $\frac{6}{5}$ اتمسفر باشد، دمای آن چند درجه سلسیوس است؟ $\theta_2 = ?^\circ C$ $\leftarrow P_2 = \frac{6}{5}atm$

(الف) مقداری گاز کامل را که دمای آن $27^\circ C$ و فشارش یک اتمسفر است آنقدر مترکم می‌کنیم تا حجم آن به $\frac{4}{5}$ حجم اولیه خود برسد $V_2 = \frac{4}{5}V_1$ ، $T_1 = 27 + 273 = 300K$ ، $P_1 = 1atm \leftarrow$

گام دوم

در این فرایند تعداد مول‌های گاز کامل ثابت باقی می‌ماند و می‌توانیم از قانون گازهای کامل استفاده کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times V_1}{100} = \frac{\gamma / \omega \times \frac{1}{\gamma} V_1}{T_2} \Rightarrow T_2 = 100 \omega K$$

دماي به دست آمده برحسب کلوين است و باید آن را به سانتي گراد تبدیل کنيم.

$$T = \theta + 273 \Rightarrow 325 = \theta + 273 \Rightarrow \theta = 52^\circ C$$

گزینہ

۱۰۱

(الف) ظرفی حاوی ۱۰۰ گرم بخ صفر درجه سلسیوس است $\leftarrow$
 $m_{ج} = 100g = 0/1kg$ ، $\theta_1 = 0^\circ C$

(ب) حداقل چند گرم آب $50^\circ C$ باشد داخل آن بریزیم. $\leftarrow$
 $m_{آب} = ?$ ، $\theta_2 = 50^\circ C$

(ج) تمام بخ ذوب شود. $\leftarrow$
 $\theta'_1 = \theta'_2 = \theta_e = 0^\circ C$

گام ۹۹

از ابطة تعداد، گماری، استفاده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 &= 0 \Rightarrow m_{\text{cylinder}} L F + m_{\text{cylinder}} c \Delta \theta = 0 \\ \frac{L F = \gamma' \gamma' \cdot 1000 J/kg}{c_w = \gamma' \gamma' \cdot 1000 J/kg \cdot K} &0 / 1 \times \gamma' \gamma' \cdot 1000 = -m_{\text{cylinder}} \times \gamma' \gamma' \cdot 1000 \times (0 - 50) \\ \Rightarrow m_{\text{cylinder}} &= \frac{0 / 1 \times \gamma' \gamma' \cdot 1000}{\gamma' \gamma' \cdot 1000 \times 50} = 0 / 1000 \text{ kg} \simeq 100 \text{ g} \end{aligned}$$

- (الف) یخ با دمای -20°C درجه سلسیوس را درون 25°C گرم آب با دمای 20°C درجه سلسیوس می‌اندازیم $\leftarrow$
 (ب) بعد از برقراری تعادل $\theta'_1 = \theta'_2 = \theta_e \leftarrow$ $\theta_e = 0^{\circ}\text{C}$
 (ج) 25°C گرم یخ ذوب شده باقی مانده است. $\leftarrow$ چون در ابتدا آب با دادن گرمای به یخ، کل یخ را به یخ صفر درجه تبدیل می‌کند و سپس جرم m' از آن را ذوب می‌کند، دمای تعادل برابر صفر می‌شود:
 (د) جرم یخ اولیه چند گرم بوده است؟ $\leftarrow$ اگر یخ ذوب شده را m' در نظر بگیریم و 50°C گرم یخ صفر درجه داشته باشیم آنگاه:

$$M = m' + 50 = ?$$

باتوجه به پایستگی انرژی ابتدا مقدار یخ ذوب شده را به دست می‌آوریم بنابراین:

$$\begin{cases} c_1 = F/2J/g.K \\ c_2 = 2/J/g.K \\ L_f = 336J/g \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \sum Q &= 0 \Rightarrow m_1 c_1 \Delta \theta_{\text{آب}} + (m' + 50) c_2 \Delta \theta_{\text{یخ}} + m' L_f = 0 \\ &\Rightarrow 50 \times F/2 \times (-20) + (m' + 50) \times 2/1 \times 20 + m' \times 336 = 0 \\ &\Rightarrow 9m' = 50 \Rightarrow m' = 5.55 \end{aligned}$$

بنابراین جرم کل یخ برابر است با:

$$\begin{cases} m_2 = m' + 50 \\ m' = 5.55 \end{cases} \Rightarrow m_2 = 5.55 + 50 = 55.55$$

- (الف) اگر فشار گاز کاملی را 25 درصد افزایش داده $\leftarrow$
 (ب) دمای مطلق آن 20 درصد کاهش دهیم.
 (پ) حجم گاز چگونه تغییر می‌کند؟ $\leftarrow \frac{V_2 - V_1}{V_1} \times 100 = ?$

درصد تغییرات حجم برابر است با:

$$\frac{V_2 - V_1}{V_1} \times 100 = \left(\frac{V_2}{V_1} - 1 \right) \times 100$$

بنابراین کافی است نسبت $\frac{V_2}{V_1}$ را به دست بیاوریم. برای این منظور از قانون گازهای کامل استفاده می‌کنیم.

$$\begin{aligned} \frac{P_1 V_1}{T_1} &= \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times V_1}{T_1} = \frac{1/25 P_1 \times V_2}{0/20 T_1} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{10}{125} \\ \left(\frac{V_2}{V_1} - 1 \right) \times 100 &= \left(\frac{10}{125} - 1 \right) \times 100 = -76\% \end{aligned}$$

علامت منفی نشان می‌دهد که حجم گاز 36 درصد کاهش یافته است.

- (الف) طول یک پل براثر 25°C 25°C افزایش دما، $\Delta L = 2/5 \text{ cm} = 2/5 \times 10^{-2} \text{ m} \leftarrow$ اضافه شده
 (ب) اگر ضریب انبساط طولی پل $1/25 \times 10^{-5} \text{ m}^{-1}$ باشد $\leftarrow$
 (پ) طول اولیه پل چند متر است؟ $\leftarrow L_1 = ?$

کافی است از رابطه انبساط طولی استفاده کنیم.

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow 2/5 \times 10^{-2} = L_1 \times 1/25 \times 10^{-5} \times 25 \Rightarrow L_1 = 80 \text{ m}$$

- تبدیل بخار به مایع ← میعان
تبدیل جامد به بخار ← تضعید
تبدیل مایع به بخار ← تبخیر

- (الف) دمای یک ورقه فلزی را 250°C ← درجه سلسیوس افزایش می‌دهیم.
 (ب) مساحت آن یک درصد افزایش می‌یابد. ← $\frac{\Delta A}{A} \times 100 = 1$
 (ج) ضریب انبساط حجمی آن فلز در SI کدام است؟ ← $\beta = ?$

برای محاسبه ضریب انبساط حجمی این فلز یعنی ($\beta = ?$) ابتدا از رابطه انبساط سطحی، α را محاسبه می‌کنیم.

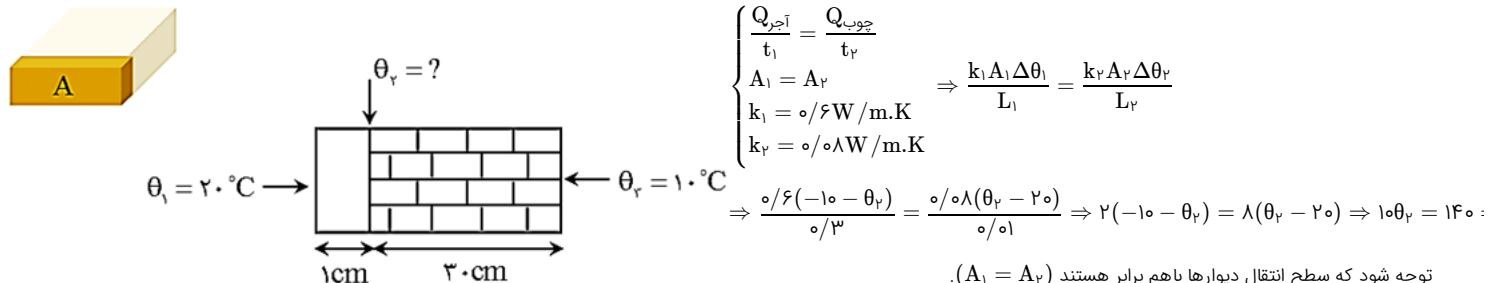
$$\Delta A = \gamma \alpha A \Delta \theta \Rightarrow \frac{\Delta A}{A} = \gamma \alpha \Delta \theta \Rightarrow \frac{0}{0} = \gamma \alpha \times 250 \Rightarrow \alpha = \gamma \times 10^{-5} \text{K}^{-1}$$

بنابراین β برابر است با:

$$\beta = \gamma \alpha = \gamma \times \gamma \times 10^{-5} = 6 \times 10^{-5} \text{K}^{-1}$$

- (الف) دیوارهای آجری به ضخامت $L_1 = 30\text{cm} = 0.3\text{m}$ ← 30cm
 (ب) از داخل با روکش چوبی به ضخامت $L_2 = 1\text{cm} = 0.01\text{m}$ ← 1cm
 (ج) اگر دمای سطح داخل روکش (سمت داخل خانه) 20°C و دمای سطح خارجی دیوار -10°C باشد. ←
 (د) دمای سطح مشترک چوب با آجر تقریباً چند درجه سلسیوس است؟ ← $\theta_2 = ?$

اگر اتفاق انرژی ناچیز باشد و گرمای داخل خانه فقط از طریق دیواره چوبی و آجری به بیرون منتقل شود الزاماً آهنگ رسانش گرمایی آن‌ها باهم برابرند بنابراین:

- (الف) ریلهای ۱۰ متری راه آهنی ← $L_1 = 10\text{m}$
 (ب) در یک روز میانی به دمای $\theta_1 = -10^{\circ}\text{C}$ ← -10°C
 (ج) اگر دما در تابستان تا 40°C بالا رود. ←
 (د) حداقل چند میلی‌متر باید فاصله بین ریل‌ها خالی بماند تا در اثر انبساط حرارتی به هم فشار نیاورد. ← $\Delta L = ?$

برای محاسبه فاصله بین ریل‌ها از رابطه انبساط طولی استفاده می‌کنیم؛ بنابراین:

$$\Delta L = \alpha_1 L \Delta \theta \xrightarrow{\alpha=12 \times 10^{-5} \text{C}^{-1}} \Delta L = 12 \times 10^{-5} \times 10 \times (40 - (-10)) = 6 \times 10^{-3} = 6\text{mm}$$

$$\frac{q}{100}(mc\Delta\theta) = m'L_F \Rightarrow \frac{q}{10}(\circ/\lambda \times \circ/2 \times 50) = m' \times 336$$

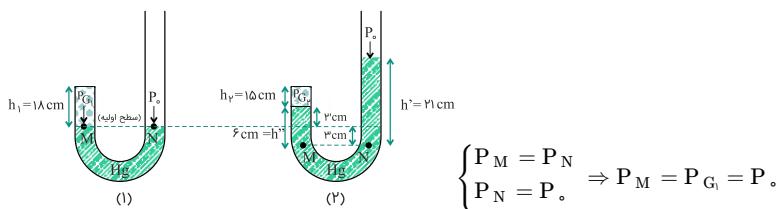
$$\Rightarrow m' = \frac{\circ \times \circ/2 \times q}{336} = \circ/50 \text{ kg} = 50 \text{ g}$$

دقت: برای ساده شدن محاسبات

$$C = 4200 \text{ J/kg.K} = \circ/2 \text{ kJ/kg.K}$$

$$L_F = 336000 \text{ J/kg} = 336 \text{ kJ/kg}$$

در حالت اول (قبل از اضافه کردن جیوه) دو نقطه M و N بر روی سطح جیوه و همانارتفاع هستند؛ بنابراین فشار یکسانی دارند.

فشار در نقطه N برابر با فشار هوا است؛ بنابراین:

درنتیجه در حالت اول فشار هوا محبوس برابر فشار هوا محیط است.

در حالت دوم که 21 cm^3 جیوه در لوله سمت راست می‌ریزیم، ابتدا باید محاسبه کنیم که این حجم جیوه چه مقدار ارتفاع جیوه را در لوله سمت راست بالا خواهد برد:

$$\begin{cases} h = \frac{V}{A} \\ A = 1 \text{ cm}^2 \\ V = 21 \text{ cm}^3 \end{cases} \Rightarrow h = \frac{21}{1} = 21 \text{ cm}$$

درنتیجه ارتفاع ستون جیوه به اندازه 21 سانتی‌متر در دهانه سمت راست اضافه می‌شود. با توجه به اینکه جیوه در سمت چپ لوله 3 سانتی‌متر بالا رفته، در دهانه سمت راست نیز نقطه N به اندازه 21 سانتی‌متر پایین‌تر می‌رود.

حال با توجه به شکل (۲) و با توجه به اینکه دما ثابت است و در دمای ثابت حاصل ضرب فشار و حجم گاز مقداری ثابت است، داریم :

$$(2) : \text{در حالت } (2) : P_{G_r} + \rho gh'' = P_0 + \rho gh' \Rightarrow P_{G_r} + \circ = P_0 + 21 \Rightarrow P_{G_r} = P_0 + 15$$

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \xrightarrow{V=Ah} P_1 \times A_1 h_1 = P_2 A_2 h_2 \xrightarrow{A_1=A_2} P_0 \times 18 = (P_0 + 15) \times 15 \Rightarrow P_0 = 75 \text{ cmHg}$$

دمای گاز باید به کلوین تبدیل شود.

$$T_1 = 27 + 273 = 300 \text{ K}$$

$$T_2 = 22 + 273 = 295 \text{ K}$$

در فشار ثابت نسبت $\frac{V}{T}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{300} = \frac{V_2}{295} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{295}{300} = 1/0.9833 = 1/0.98$$

$$V_2 = 1/0.98 V_1 \Rightarrow \Delta V = 1/0.98 V_1 \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = 5\%$$

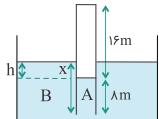
یعنی حجم 5 درصد افزایش می‌یابد.

گام اول

- (الف) لوله‌ای به طول $L = ۲۴\text{m}$ داشته باشد.
 (ب) حاوی هوا در فشار $P_1 = ۱۰^۵\text{Pa}$ باشد.
 (ج) لوله چند متر در آب فرورفته است؟
 (د) دما در تمام نقاط برابر و ثابت فرض شود.

گام دوم

نقطه A در سطح جاذب مایع و هوا و نقطه B را در تراز افقی A در نظر می‌گیریم. $P_A = P_B$. از این رابطه استفاده می‌کنیم تا h را به دست بیاوریم.

$$P_A = P_B \Rightarrow P_A = P_0 + \rho gh \Rightarrow h = \frac{P_A - P_0}{\rho g}$$

پس کافی است P_A را به دست بیاوریم، فشار در نقطه A است بعد از فروبردن لوله در آب، با توجه به ثابت ماندن تعداد مول‌های گاز محبوس در انتهای لوله و ثابت بودن دما، فشار در حالت دوم (P_A) را به دست بیاوریم. در دمای ثابت، حجم و فشار گاز با هم نسبت وارون دارند:

$$\begin{aligned} P_1 V_1 &= P_2 V_2 \xrightarrow{L_2 = L_1 - h} P_1 A L_1 = P_2 A L_2 \\ \Rightarrow P_1 L_1 &= P_2 L_2 \Rightarrow 10^5 \times 24 = P_2 \times 15 \Rightarrow P_2 = P_A = 1/5 \times 10^5 \text{ Pa} \end{aligned}$$

بنابراین h برابر است با:

$$h = \frac{P_A - P_0}{\rho g} \xrightarrow{\rho = ۱۰۰۰ \text{ kg/m}^3, g = ۹,۸ \text{ N/kg}} h = \frac{1/5 \times 10^5 - 10^5}{1000 \times 9,8} = \frac{10}{98} = ۱\text{m}$$

با به دست آمدن اندازه h می‌توانیم مقدار طول لوله را که در آب فرورفته است محاسبه کنیم:

$$x = h + \lambda = ۱ + ۱ = ۲\text{m}$$

گام اول

- (الف) یک قطعه ۵۰۰ گرمی از مس که دمای آن ۶۷°C است.
 (ب) ظرفی عایق حرارت که حاوی ۳۸۰ گرم آب در دمای ۲۰°C است.

$$m_W = ۳\lambda \cdot g = ۳/۳\lambda \text{ kg}, \theta_W = ۲۰^\circ\text{C} \leftarrow$$

ج) دمای تعادل چند درجه سلسیوس می‌شود؟ $\theta_e = ? \leftarrow$

گام دوم

کافی است از رابطه تعادل گرمایی استفاده کنیم:

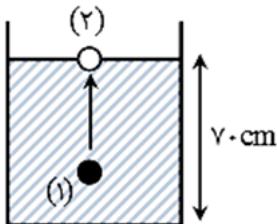
$$\begin{aligned} Q_1 + Q_2 &= ۰ \rightarrow m_{Cu} C_{Cu} (\theta_e - ۶۷) + m_W C_W (\theta_e - ۲۰) = ۰ \\ \xrightarrow{c_W = ۴۲۰ \text{ J/kg}^\circ\text{C}, c_{Cu} = ۳\lambda \text{ kg}^\circ\text{C}} \quad & ۰/۵ \times ۳\lambda \times (\theta_e - ۶۷) \\ = -۰/۳\lambda \times ۴۲۰ \times (\theta_e - ۲۰) & \Rightarrow \theta_e = ۴۵^\circ\text{C} \end{aligned}$$

(الف) در عمق ۷۰ متری ایجاد می‌شود. $\leftarrow$

(ب) دما را ثابت فرض می‌کنیم. $\leftarrow$

(ج) شعاع این حباب در سطح آب چندبرابر می‌شود؟ $\leftarrow$

تعداد مول‌های داخل حباب ثابت باقی می‌ماند و می‌توانیم از قانون گازهای کامل استفاده کنیم.

در دمای ثابت، حجم و فشار گاز با هم نسبت وارون دارند:

$$\begin{cases} P_1 V_1 = P_2 V_2 \\ V = \frac{4}{3}\pi R^3 \end{cases} \Rightarrow P_1 R_1^3 = P_2 R_2^3 \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{P_1}{P_2}\right)^{\frac{1}{3}}$$

پس کافی است P_1 را به دست بیاوریم.

$$P_1 = P_0 + \rho gh \xrightarrow{\rho=1000 \text{ kg/m}^3, P_0=10^5 \text{ Pa}} P_1 = 10^5 + 1000 \times 10 \times 70 = 10 \times 10^5 \text{ Pa}$$

بنابراین نسبت $\frac{R_2}{R_1}$ برابر است با:

$$\frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{P_1}{P_0}\right)^{\frac{1}{3}} \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{10 \times 10^5}{10^5}\right)^{\frac{1}{3}} = 2$$

برای اینکه يخ صفر درجه در ظرف باقی نماند، باید حداقل مقدار فلز مورد نیاز که گرمای خود را به يخ می‌دهد تا تمام يخ ذوب شود، حساب کنیم، بنابراین خواهیم داشت:

$$\begin{cases} m_{يخ} = 200 \text{ g} = 0.2 \text{ kg} \\ L_F = 336000 \text{ J/kg} \\ c_{فلز} = 400 \text{ J/(kg.K)} \\ \Delta V_{فلز} = 250^\circ\text{C} \end{cases}$$

$$m_{يخ} L_F = m_{فلز} c_{فلز} \Delta \theta_{فلز} \Rightarrow 0.2 \times 336000 = m_{فلز} \times 400 \times 250$$

$$\Rightarrow m_{فلز} = 0.672 \text{ kg} = 672 \text{ g}$$

(الف) اختلاف دمای بین اتاق و هوای بیرون ۲۰ درجه است. $\leftarrow \Delta \theta = 20^\circ\text{C}$

(ب) در هر دقیقه چند کیلوژول گرما از شیشه به ابعاد $1/5 \text{ m} \times 1/5 \text{ m} \times 1/5 \text{ m}$ و ضخامت ۵ میلی‌متر منتقل می‌شود.
 $t = 1 \text{ min} = 60 \text{ s}$, $A = 1/5 \times 1/5 \text{ m}^2$, $L = 5 \times 10^{-3} \text{ m}$, $Q = ? \text{ kJ}$ $\leftarrow$

کافی است از رابطه گرمای تلفشده از طریق رسانش استفاده کنیم.

$$Q = \frac{kA\Delta\theta}{L} \Rightarrow Q = \frac{1 \times 1/5 \times 1/5 \times 5 \times 20 \times 10^3}{5 \times 10^{-3}} = 500 \times 10^3 \text{ J} = 500 \text{ kJ}$$

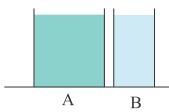
ترموکوپل دما سنجی است که برای اندازه‌گیری دمای های بالا تا حدود 150°C درجه سانتی‌گراد مناسب است و نسبت به اختلاف دمای بسیار کوچک تا حدود 0.001°C حساس است که به کمک ۲ سیم فلزی غیر هم‌جنس ساخته می‌شود که یکی از اتصال‌ها در دمایی ثابت است و اتصال دیگر به جسمی که دمای آن مورد نظر است تماس داده می‌شود. حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم.

گزینه "۱" ترموموکوپل برای اندازه‌گیری دمای اجسام است نه میزان رسانابی آن‌ها.

گزینه "۲" اختلاف دمای ۲ اتصال باعث ایجاد جریانی در مدار می‌شود که آمپرسنچ آن را نشان می‌دهد بنابراین صحیح است.

گزینه "۳" در ترموموکوپل تغییر دما باعث ایجاد جریانی در مدار می‌شود نه تغییر حجم.

گزینه "۴" ترموموکوپل دما را ثابت نمی‌کند، بلکه تغییرات دما را محاسبه می‌کند.

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:
تغییرات و کار هر دو برابر صفر است پس:
گزینه "۱"

$$\begin{cases} \text{انرژی درونی} = Q = mc\Delta\theta \\ m_A > m_B \\ c_A = c_B \\ \Delta\theta_A = \Delta\theta_B \end{cases} \Rightarrow m_A c \Delta\theta > m_B c \Delta\theta \Rightarrow Q_A > Q_B$$

گزینه "۲"

$$\begin{cases} \text{ظرفیت گرمایی} = mc \\ c_1 = c_2 \end{cases} \Rightarrow m_A c > m_B c$$

گزینه "۳" نیروی واردہ بر کف ظرف‌ها

$$F = W = mg \Rightarrow m_A g > m_B g$$

گزینه "۴" انرژی جنبشی متوسط مولکول‌ها

$$\theta_A = \theta_B \Rightarrow A = \text{انرژی جنبشی متوسط مولکول‌ها در ظرف B} = \text{انرژی جنبشی متوسط مولکول‌ها در ظرف A}$$

بنابراین گزینه "۴" صحیح است.

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta\theta_A = m_B c_B \Delta\theta_B \Rightarrow c_A \Delta\theta_A = c_B \Delta\theta_B$$

$$\Rightarrow \frac{1}{\gamma} c_B \Delta\theta_A = c_B \Delta\theta_B \Rightarrow \frac{1}{\gamma} \Delta\theta_A = \Delta\theta_B$$

$$\begin{cases} \Delta V = V(\gamma\alpha) \Delta\theta \\ V_B = \gamma V_A \\ \alpha_A = \frac{1}{\gamma} \alpha_B \\ \frac{1}{\gamma} \Delta\theta_A = \Delta\theta_B \end{cases} \Rightarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \frac{V_A(\gamma\alpha_A) \Delta\theta_A}{V_B(\gamma\alpha_B) \Delta\theta_B} \Rightarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \frac{\cancel{V_A} \cancel{(\gamma\alpha_A)} \cancel{\Delta\theta_A}}{\cancel{(\gamma V_A)} \cancel{\alpha_B} \cancel{\Delta\theta_A}} \Rightarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \frac{1}{\gamma}$$

گام اول

- (الف) چگالی گاز کاملی در دمای صفر درجه سلسیوس و فشار یک جو برابر $1/4$ کیلوگرم بر مترمکعب است.
 (ب) چگالی این گاز در فشار ۲ جو و دمای 273°C درجه سلسیوس چند کیلوگرم بر مترمکعب است؟

گام دوم

در این فرآیند ممکن است چگالی و حجم تغییر کند، اما مقدار جرم گاز ثابت باقی میماند پس:

$$\frac{m_1}{m_2} = 1 \xrightarrow{m=pV} \Rightarrow \frac{p_1 V_1}{p_2 V_2} = 1 \Rightarrow \frac{1/\text{kg} \times V_1}{p_2 \times V_2} = 1 \Rightarrow p_2 = 1/\text{kg} \times \frac{V_1}{V_2}$$

پس کافی است نسبت $\frac{V_1}{V_2}$ را به دست بیاوریم. با توجه به ثابت بودن تعداد مول‌های گاز در این فرآیند از قانون گازهای کامل استفاده می‌کنیم.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times V_1}{273} = \frac{2 \times V_2}{546} \Rightarrow \frac{V_1}{V_2} = 1$$

بنابراین p_2 برابر است با:

$$p_2 = 1/\text{kg} \times \frac{V_1}{V_2} = 1/\text{kg}/\text{m}^3$$

گزینه ۴

گام اول

- (الف) یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس وجود دارد 0°C یخ
 (ب) 800 گرم آب 50°C درجه سلسیوس $\leftarrow \theta_{\text{آب}} = 50^{\circ}\text{C}$
 (ج) پس از برقراری تعادل گرمایی، 100 گرم یخ در طرف باقی ماند $\leftarrow$ پس دمای تعادل باید صفر درجه آب صفر درجه و 100 گرم یخ صفر درجه قرار دارد.
 (د) جرم اولیه یخ چند گرم بوده است؟ $\leftarrow m_{\text{یخ}} = ?\text{g}$

گام دوم

باتوجه به اینکه دمای تعادل را داریم، از رابطه زیر استفاده کرد و مقدار یخ را که ذوب شده است، به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} Q_f &= Q_{\text{آب}} = 0 \Rightarrow m_1 \text{یخ} L_f + m_{\text{آب}} c_{\text{آب}} \times \Delta\theta = 0 \\ &\Rightarrow m_1 \text{یخ} \times 336000 + 0/\lambda \times 1200 \times (0 - 50) = 0 \\ &\Rightarrow m_1 \text{یخ} = 0/\lambda \text{kg} = 500\text{g} \end{aligned}$$

برای محاسبه جرم اولیه یخ، کافی است مقدار یخ ذوب شده را با یخ باقی‌مانده جمع کنیم:

$$m_{\text{یخ}} = m_1 \text{یخ} + m_2 \text{یخ} = 100 + 500 = 600\text{g}$$

گزینه ۳

گام اول

- (الف) 500 گرم آب صفر درجه سلسیوس $\leftarrow \theta_1 = 0^{\circ}\text{C}$
 (ب) 100 گرم می‌گیریم. $\leftarrow Q = 100/\lambda \text{kJ}$
 (ج) گرمای نهان ذوب یخ $L_F = 336\text{kJ/kg} \leftarrow 336\text{kJ/kg}$
 (د) چند درصد آب، منجمد می‌شود؟ $\leftarrow \frac{m_{\text{منجمد شده}}}{m_{\text{کل}}} \times 100 = ?$

گام دوم

فرض می‌کنیم در اثر گرفتن گرما، m_1 گرم از آب به یخ تبدیل شده است؛ بنابراین:

$$Q = m_1 L_f \Rightarrow 100/\lambda = m_1 \times 336 \Rightarrow m_1 = 0/\text{kg}$$

درصد تبدیل آب به یخ برابر می‌شود با:

$$\frac{m_1}{m_{\text{کل}}} \times 100 = \frac{0/\text{kg}}{0/\text{kg}} \times 100 = 50\%$$

گام اول

(الف) اگر در حجم ثابت $\leftarrow V_1 = V_2$

$$\begin{cases} T_1 = 45/5 + 273 = 318/5K \\ T_2 = 91 + 273 = 364K \end{cases} \leftarrow$$

$$\frac{P_2}{P_1} = ?$$

گام دوم

باتوجه به اینکه جرم و حجم گاز ثابت مانده است:

$$\frac{P}{T} = \text{ثابت} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{T_2}{T_1} = \frac{364}{318/5} = \frac{8}{7}$$

گام اول

(الف) دمای گاز کاملی ۲۷ درجه سلسیوس است. $\leftarrow T_1 = 27 + 273 = 300K$ (ب) اگر دمای آن را در فشار ثابت به ۸۷ درجه سلسیوس برسانیم. $\leftarrow P_1 = P_2, T_2 = 87 + 273 = 360K$

$$\frac{V_2 - V_1}{V_1} \times 100 = \left(\frac{V_2}{V_1} - 1 \right) \times 100 = ?$$

گام دوم

کافی است نسبت $\frac{V_2}{V_1}$ را به دست بیاوریم.در فشار ثابت نسبت $\frac{V_2}{V_1}$ برای گازهای کامل ثابت است؛ بنابراین برای دو حالت گاز داریم:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{300} = \frac{V_2}{360} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = 1.2$$

بنابراین درصد افزایش حجم برابر است با:

$$\left(\frac{V_2}{V_1} - 1 \right) \times 100 = (1.2 - 1) \times 100 = 0.2 \times 100 = 20\%$$